

PERSOON

Nokia maailmafirmaks tõstnud ja Eesti suur sõber Jorma Ollila on eilsest vabamees.

lk 14-15



AUTO



Müüdnud Lexuse maasturite kaalukauss vajuks selgelt hübriidide poole, kui neid oleks piisaval hulgal saada.

lk 24, 26

Ärimees Arraku plaanid põlesid tuhaks

lk 7-10

Maaelu arenduseks antud laenud tuleb tagasi maksta

Regionaalpoliitilisi laene võtnud ettevõtjad peavad hakkama neid peagi tagasi maksma, sest siseministerium on pärast nelja-aastast kohtuteed saamas laenude üle taas kontrolli.

lk 3, 29

Kvartali majanduskasv võib tulla ligi 10%

Analüütikud lubavad esimeseks kvartaliks keskmiselt kümneprotsendilist majanduskasvu. Edaspidi peaks kasv hakkama siiski pidurduma.

lk 5

Kõrge palk ja hea töö ei kaalu üles võõrtöölise koduigatsust

lk 12-13

Juba koolipingis börsi põhitõed selgeks

235 aastat vana Viini börsi tänane juht Michael Buhl ütleb, et käib juba põhikooli lastele rääkimas börsist ja raha kasvatamisest.

lk 17



Michael Buhl

Ajalehed lõikavad kasu majanduse õitsengu pealt

Enamiku suuremate ajalehtede tulemused olid aasta alguses tunduvalt paremad kui mullu samal ajal, vaid Postimees libises venekeelse lehe käivitamise tõttu kahjumisse.

lk 6

lisaks

KODU: Selle aasta valgustusmaailma hitid – traatpusa ja toretsevad lühtrid.

lk 21



NOORED: Rekordkasumi teeninud õpilasfirma Pulk osanikud mõtlevad eraettevõtlusele.

lk 28

Toomas Luman: Eestis ei ole vaja ettevõtete tulumaksu taas kehtestada.

lk 30

Puhkepäev

Ähvardav vulkaan Jaaval taas ärkamas.

Tunneta erinevust!



UUS

Husqvarna Rider 13 AWD

Kõigile Husqvarna raideritele omane ainulaadne manööverlusvõime ning täiendav veojõud neliveo (AWD) näol. Hüdrostaatiline ülekanne.

Briggs Stratton - 9,2 kW - Kawasaki K574 - 94 cm

67 990.-

Husqvarna

Great experience

WWW.HUSQVARNAA.EE

sõnumid

Opositsioon nõuab Tuiksoolt aru juhtide vahetuse kohta

Res Publica, Isamaaliidu ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna saadikud nõuavad põllumajandusminister Ester Tuiksoolt aru, miks vahetati välja Weroli juhtkond. "Põllumajandusminister peab andma parlamendi ees selgituse, kelle huve teenib Weroli andmine OÜ Dovelin Baltic kontrolli alla ning kes vastutab kahju eest, mida tekitatakse Weroli poolt varem sõlmitud lepingute rikkumisega," ütles Riigikogu liige Indrek Raudne. Äripäev

Kitman jõudmas Soomes mööblitootjate tippu

Kitman, mille omanikuks on Jüri Käo ettevõtte NG Investeeringud, on muutumas Soome suuruselt kolmandaks metallmööbli tootjaks.

A Martin Hanson
martin.hanson@aripaev.ee

Kitman teatas, et alustab oma toodete müüki põhjanaabrite juures ise, loobudes siiani partneriks olnud Konekesko teenetest.

Soomes on suurim metallmööbli valmistaja GWS Pikval OY 18 mln eurose aastakäibega (282 mln kr), teisel kohal on Itab Kaluste OY 12 mln euroga (188 mln kr).

Kitmani juhataja Ilo Rannu sõnas, et tänaste tulemusteni on viinud pikk ja ränk töö. Tegelikult on Kitmanil Soomes juba praegu kaks konkurentid metallmööblitootjat, kellest ta käibe poolest möödumas on, ees on vaid kaks suuremat. Kitmani käive Soomes oli mullu 3 mln eurot ehk 45 mln krooni.

"Oleme Soomes aktiivsed aastast 1991 ja kaubandussustuse müügiga hakkasime tegelema aastal 2002. Aasta-aastalt oleme saavutanud paremaid tulemusi. Täni on pingutus märkimisväärne olnud, kogenematus on meie kiiremat arengut pidevalt pidurdanud," rääkis Rannu.

"Soome suund sai võetud väga konkreetset ning tegemist on pikalt kavandatud strateegiline suunaga. Arendame Soomes oma tööstust rahulikult ja dünaamiliselt," ütles Kitmani omaniku NG Investeeringute juht Jüri Käo.

Soome kohalikud firmad on Rannu sõnul väga kõrgel tasemel ning erineval ajal on paljud Euroopa suurfirmit Soomes läbi lüüa üritanud, aga kõrbunud.

"Meie edu taga on põhiliselt see, et oleme Soome firmadega baaslahenduste süsteemi ülesehitusel väga sarnased olnud, samas oleme äärmiselt paindlikud, mis on meie põhiline tugevus. Samuti oleme valmis tegema ka nii-öelda kehva tööd,



Kitmani juhataja Ilo Rannu sõnul on nad Soomes valmis tegema ka n-ö kehva tööd, millest suured firmad ära ütlevad.

Foto: Julia-Maria Linna

Eesti Expol on meeldiv võimalus Teid kutsuda messile
KINNISVARA 2006
22.-24. SEPTEBRIL 2006 A.
EESTI NÄITUSTE MESSIKESKUSES



REGISTREERIMINE ALANUD
OOTAME KÕIKI FIRMASID OSALEMA!

Kinnisvara 2006 temaatika:

- Kinnisvaraprojektide arendus ja ehitus
- Kinnisvarabüroo ja vahendus
- Kinnisvarahaldus, -hooldus ja hindamine
- Pangad, liisingud ja investorid
- Kindlustus ja kindlustustooted
- Kinnisvara portaalid ja interneti müük
- Kommunikatsioonide arendus: Vesil, gaas, telefon, elekter
- Riigi arengukava ja suunad
- Liidud ja ühingud



tel. +372 650 56 67
kaupo@eestiexpo.ee
www.eestiexpo.ee



Maggi

Kõht tühi?

Mina aitan!

Vaid 5 minutit ja kõht ongi täis!



"Soome suund sai võetud väga konkreetset ning tegemist on pikalt kavandatud strateegiline suunaga."

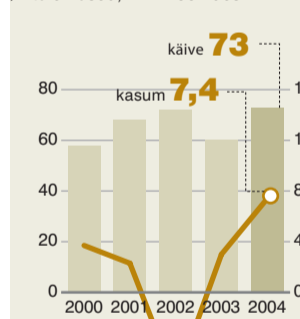
Jüri Käo, Kitmani omaniku NG Investeeringute juht

mida suured firmad ei tee ja millele väikestel ei hakka hammas peale," lisas Rannu.

Kitman on Soome defineerinud oma koduturuna, seetõttu seal ka pingutatakse. Rannu nimetab eesmärgina osalemist kõikidel suurematel hankekonkurssidel. "Siiani on suurim probleem pakkumiskut-

KITMAN JÕUDNUD TAAS KASUMISSE

tulemused, mln kroonides



AS Kitman:

- 1996. a loodud metallist kontori- ja kauplusemööbli tootja
- 1997. a sai omanikuks NG Investeeringud (100%). NG Investeeringutele kuuluvad veel viinatootja Liviko, Selveri kauplusekett, jäätisetootja Balbiino ja Tallinna Kaubamaja.
- äripartnerid Soomes on Harvia, Rautakesko, SOK, Onninen ja JRA Finland

Allikas: äriregister

se saamine, hanke võitmine ei ole nii raske. Soomes teevad äri omavahel erinevalt Eestist inimesed, mitte firmad," sõnas Rannu.

Rannu lisas, et täna ei mõtle nad niivõrd kasumi kasvatamisele, kuivõrd ettevõtte kasvutamisele. "Oleme valmis kasumi vähenemiseks, kui suu-

dame kasvatada käivet. Käivet on võimalik kasumiks keerata, aga kasumit käibeks suure töönaosusega on väga raske keerata," märkis Rannu.

Praegu on metallmööbli tootja omandamas üht Soome sisustustevõtet. Osetava ettevõtte nime Rannu ei avalikustanud.

Priit Siitan lahkus tööinspektsiooni juhi kohalt

Tänasest ei tööta tööinspektsiooni peadirektorina enam Priit Siitan, kes juhtis inspektsiooni üle kuue aasta.

A Kristina Traks
kristina.traks@aripaev.ee

"Ta lahkus töölt omal soovil," ütles tööinspektsiooni avalike suhete nõunik Tõnu Vare. "Ameti mahapanemine oli tal plaanis juba mõnda aega."

Sotsiaalministeeriumi töö-

ala asekanterleri Jano Järve sõnul lahkus Siitan ametist, kuna tema visioon tööinspektsiooni edasisest arengust läks lahku sellest, millisenäeb inspektsiooni tööd sotsiaalministeerium. "Natuuke liiga bürookraatlik on olnud seni tööinspektsiooni töö ja ehk liiga palju paberites kinni," ütles Järve.

Priit Siitan sõnas, et ministeeriumiga arutati tööinspekt-



Priit Siitan

siooni arengusuundi ning leiti, et kontrollide arvu peab suurendama ning tööinspektor peab saama ettevõttes hakkama väheajaga. "Ikka vaidlesime mõne asja üle," sõnas Siitan.

Siitan ütles, et mõtles ameti mahapanemise peale ka varem. "Arvan, et edasi liigun erasektoris, kuid kindlasti jään sama alaga tegelema," sõnas ta. "Täitsa va-

balt võib-olla mõnda suurde firmasse."

Alates tänasest täidab tööinspektsiooni peadirektori kohuseid inspektsiooni varasem peadirektori asetäitja Juhhan Salum. Järgmisel nädalal peaks välja kuulutatama avalik konkurss uue peadirektori leidmiseks. "Ei-ei, mingit parteipoliitilist kandidaati meil küll ei ole sellele kohale," sõnas Järve vastuseks küsimusele, kas ministeeriumis on oma kandidaat juba sisuliselt paika pandud.



Äsja Saare maavanemaks nimetatud Raivo Kallase osalusega firma OÜ Tervall peab tagasi maksuma 600 000 krooni ääremaalaenu.
Foto: Paavo Mardi/Meie Maa

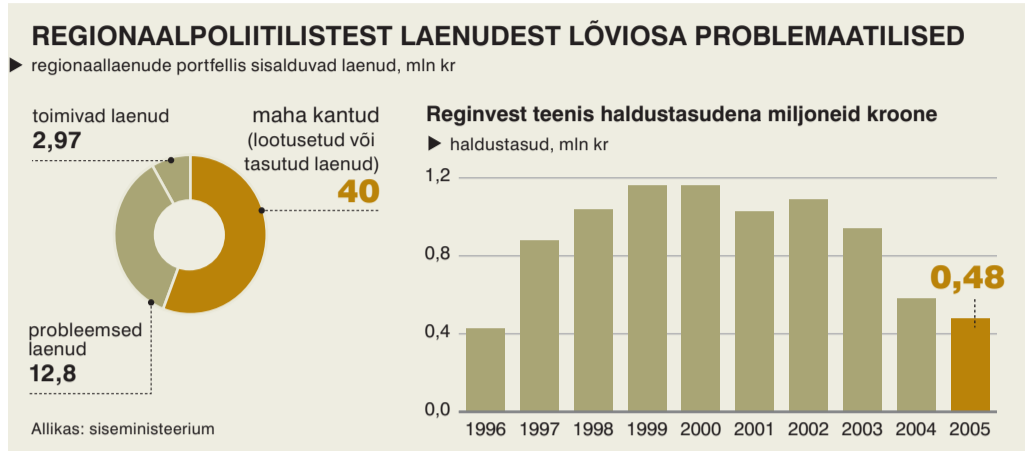
Riik nõuab tagasi ääremaalaene

Aastaid tagasi regionaalpoliitilisi laenusid saanud ettevõtjad peavad neid peagi tagasi hakkama maksuma, kuna siseministerium on pärast nelja-aastast kohtuteed saamas laenude üle taas kontrolli.

Gea Velthut-Sokka
gea.velthut-sokka@aripaev.ee

Teiste hulgas tuleb 600 000 krooni tasuda ka äsja Saare maavanemaks nimetatud Raivo Kallase osalusega firmal OÜ Tervall. Saadud raha eest pidi Kallas Vilsandil püsti panema turismitalu, mis aga ettevõtete tegevusaruande järgi tegelikult enam ei tegutse. Kallas sai riigilt ka teise, kopsakama regionaalpoliitilise laenu – 3,7 miljonit Saaremaale kalakasvanduse rajamiseks. See ettevõtmine läks aga pankrotti ning laen ja 700 000 krooni eest intresse kanti maha.

Kokku jagati 90ndate lõpus regionaalpoliitiliste laenudena 36,2 miljonit krooni. Kümned laenu saanud ettevõtjad ei ole aga pidanud alates 2003. aastast laenugraafikut järgima, sest laenu andnud siseministerium ning laenude haldamisega tegelev AS Reginvest alustasid kohtuteed. Ministerium saatis laenusajatele kirja, kus



palus Reginvesti kontole minevad maksed peatada.

Kohtuprotsess, kus riik soovis Reginvestiga halduslepingut lõpetada, ettevõtte aga sellest keeldus, päädis kompromissiga selle aasta alguses ning firma annab laenuportfelli riigile üle.

Tänaseks on siseministeriumi õigusosakonna peaspetsialisti Kristel Aasmaa sõnul Reginvesti 2005. aasta majandusaasta aruande andmetel "häid laene", mida on lootust tagasi saada, vaid kolme miljoni väärtuses. Selles nimekirjas Kallase laenu ei ole.

Et riik võiks lepingud üle võtta, tuleb nõusolek saada igalt laenuvõtjalt, sest sisuliselt on tegemist lepingu muudatusega. Praegu on lepingu teiseks pooleks Reginvest. Kaua kogu

protsess aega võib võtta, Aasmaa hinnata ei osanud. "Tähtsena aega paika pandud pole," ütles ta. Küll aga kinnitas Aasmaa, et kohe pärast lepingute ümbervormistamist alustab ministerium laenude auditeerimist ning seejärel antakse need üle rahandusministeriumile tagasinõudmiseks.

Saare maavanemaks valitud Raivo Kallas ütles esimese hooega, et ei tea turismitalust midagi, sest on passiivne osanik. "Tean vaid, et ministeriumist tuli kiri ning tagasimaksmine on peatatud," ütles Kallas. "Pärast kirja me enam ei maksanud. Valesse kohta ei tahtnud ka maksta – pärast peab topelt raha välja käima," selgitas ta. Küsimusele, kas ta on valmis laenu esimese nõudmise peale tasuma, vastas Kallas: "Mi-

„Meie pole keeldunud laenuportfelli üle andmast, kuid meil olid ministeriumiga erinevad seisukohad, kuidas seda teha.“

Mari Lökk,
Reginvesti üks omanikke

na ütlen vaid seda, et tehku kõigepealt oma asjad riigi tasandil korda ja siis me maksame ära ka."

Riigi saamatusele viitas ka Reginvesti üks omanikke Mari Lökk. "Meie pole keeldunud laenuportfelli üle andmast, kuid meil olid ministeriumiga erinevad seisukohad, kuidas seda teha," nentis ta.

■ Loe ka juhtkirja lk 29.

Laen maa ärimeestele

Regionaalpoliitiline laen oli mõeldud ettevõtluse arendamiseks maapiirkondades. Oma aja kohta oli tegemist igati tänuväärse ettevõtmisega.

Samas aga ei ole kogu laenuandmise protsessis ja rahade kasutamise kontrollimisel minu arvates käitunud riigimehelikult.

Jaan Õunapuu,
regionaalminister

Suured haldustasud tüli põhjuseks

Kümne aasta jooksul on Reginvest, mis on väärtpaperiameti endise juhi Vahur Lõki ning tema vanemate Jaan ja Mari Lõki perefirma, saanud laenude haldamise eest 8,8 miljonit krooni. Liiga suured haldustasud on ka siseministeriumi ja Reginvesti vahelise tüli põhjuseks.

Nimelt anti ministeriumi väljastatud laenude haldamine Reginvestile üle lepinguga, millega ei kohustatud ettevõtet mitte kuidagi laenude käekäigu eest vastust kandma. Küll aga lubas leping Reginvestile haldustasusid 0,25 protsenti kogu laenuportfelli pealt.

Gea Velthut-Sokka

Kodukontor!

15-megane koduinternet 390 krooni kuus

Elisa pakub kodus töötajatele soodsaimat ülikiiret interneti. 5- või 15-megane ühendus võimaldab internetist viimast võtta ka kõige nõudlikumal veebikasutajal. Elisa Kodu Internetiga saad vabalt ülimahukaid faile liigutada ilma, et muu tegevus toppama jääks.

Elisa soodne püsühendusteenus võimaldab Sul internetti rohkemaks kasutada.

Ülikiire interneti saamiseks helista kohe 6 600 600 või tule Elisa esindusse!

Elisa Kodu Internet:

Teenuspakett	Kiirus	Kuutasu kuni 31.08.06	Kuutasu alates 01.09.06
Elisa Kodu Internet 5	5 Mb	300.-	350.-
Elisa Kodu Internet 15	15 Mb	390.-	450.-

NB! Hinna sees on modem, mis võimaldab internetiühenduse võrgujuhtme abil ühe arvutiga!

Teenust pakume hetkel Tallinna piirkonnas. Teenuse saadavuse kontrollimiseks helista Elisa klienditeeninduse telefonile 6 600 600 või tule Elisa esindusse. Lisainfo www.elisa.ee

elisa

Midagi enam kui kvaliteetne leviala



” Kuigi eurole ülemineku kursi formaalse otsuse teevad Euroopa Liidu rahandusministrid (sh Eesti minister), ei ole alust väita, et kurss muutub.

Raoul Lättemäe, Eesti Pank

Euro tuleb kursiga 15,64 või ei tule üldse

Harry Tuul
harry.tuul@aripaev.ee

Väide, et euro võib hakata maksma 30–60 krooni, ei pea paika, sest sellisel juhul ei saaks Eesti üleüldse eurole üle minna, kinnitab Eesti Pank.

Eilses Äripäevas kirjutas Euroopa Komisjoni ja EBRD juures tegutsev konsultant Esko Passila, et vahetuskurs Eesti eurole üleminekul ei pruugi olla 15,64.

Passila nägi süüd kõrges inflatsioonis ja selle erinevuses piirkondade vahel ning süüdistas valitsust üleminekuriski tegelike aluste varjamises.

“Eesti puhul on võimalik, et enne eurole üleminekut pannakse kroon vabalt ujuma, et ta turul oma väärtuse leiaks. Teine võimalus on, et EL määrab vahetuskursi läbi rääkimiste käigus. See võib omakorda viia selleni, et Eesti maksab ühe euro eest 30 või isegi 60 krooni praeguse 15,6 krooni asemel,” kirjutas Passila.

Eestil kursi muutumatuna hoidmise kohustus

Eesti Pank peab sellised väiteid kohatuks, sest Eesti liitus nn euro ooteruumi ehk vahetuskursimehhanismiga ERM2 ja kuigi kõikumisvahemik euro suhtes on plussmiinus 15 protsenti, võttis Eesti kohustuse hoida kurssi muutmatusena.

“Kurss on püsitud selline 14 aastat ehk üks euro võrdub 15,6466 krooniga,” ütles

Eesti Panga keskpangapoliitika osakonna rahapoliitika allosakonna juhataja Raoul Lättemäe.

“Kuigi eurole ülemineku kursi formaalse otsuse teevad Euroopa Liidu rahandusministrid (sh Eesti minister), ei ole alust väita, et kurss muutub,” rääkis Lättemäe, kelle sõnul usuvad Eesti stabiilset kurssi ka välisturud, sest praegu on Eesti intressid sisuliselt võrdsustunud euroala omadega.

Ministerium eeldab sama kursi püsimist

Rahandusministeeriumi pressinõunik Veiko Valkiainen märkis, et kuna tinglikult on Eesti olnud Euroopa rahaliidus algusest saadik, siis lähtub rahandusministeerium eeldusest, et Eesti liitumine euroalaga toimub sama kursi alusel, mis on kehtinud seni.

SEB Eesti Ühispaniga ökonomisti Hardo Pajula sõnul on Passila jutus iva, kuid Eesti puhul peab silmas pidama, et meie majandus on tibatuluks ja võrdlemisi paindlikku tööturuga, võrreldes näites ametühingute käpa all oleva Prantsusmaaga, kus kohane misvajaduse puhul kõigepealt tavaliselt teed blokeeritakse ja lõket tehakse ja siis edasi arutatakse (kui sedagi).

“Inimestel on igasuguseid mõtteid. Ja sõltuvalt nende ametkondlikust positsioonist on nende mõtetel ka suurem või siis väiksem kaal,” öigustas Pajula Passila arvamust.

Soome ja Rootsi majandus kasvavad tormakas tempos

Eesti suurimate kaubanduspartnerite Soome ja Rootsi majanduses valitseb täna üldine optimism, kuid järjest teravamalt annab tunda oskajate töökaite puudus.

Sirje Rank
sirje.rank@aripaev.ee

Nordea Panga peaökonomist Leena Mörttinen ütleb, et lähiajal ta Soome majanduses probleeme ei näe. “Seis on väga hea.” Täiendava annuse optimismi süstis soomlastesse rajurökibändi Lordi võit Eurovisioonil.

Soome Tööandjate Keskkliidu (EK) mai konjunktuuribaromeeter oli üks viimaste aastate optimistlikumaid – majanduse kõigis olulisemates sektorites on seis parem kui tavaliselt.

Kinnisvara ja aktsiate hinnatõusust tulenev sissetulekute ja üldise jõukustunde kasv paisutab eratarbimist. Majanduskasvu prognoositakse Soomes tänavu 4%.

Number on veidi moonutatud, sest eelmise aasta kasvu kärpis seitse nädalat kestnud paberitööstuse streik. See läks Soome majandusele maksma 25 miljardit Eesti krooni ja kärpis SKP kasvu protsendipunkti võrra 2,1%-le. Tänavune kasv paistab sedavõrra suurem.

Metsandussektorist võib tagasilööke tulla ka tänavu. Kui UPM Kymmene teatas kavast koondada Soomes 3000 töökohta, vastasid ametühinguid mai keskel kahepäevase streigiga.



Edu saadab Põhjala riike mitmel rindel, majanduse kõrval näiteks ka Eurovisioonil, kus Soome Lordi tänavu esikoha võitis.

Foto: Bloomberg

Samas on tähelepanuväärse taassünni teinud Soome laevaehitus, mis paar aastat tagasi tundus hääbuvat. Tellimusi on praegu rohkem kui viimase 20 aasta peale kokku, sealhulgas Tallinki laevad. Löviaosa tellimusi tuleb aga USAst, kus kruiisiturism on hoo sisse saanud.

Samas on laevaehitus Soomes neid alasid, kus enim oskustööjõudu napib. Turu tehase 4000 laevaehitajast on ligi pooled poolakad, eestlased või venelased, kirjutas Svenska Dagbladet.

Soome 8% tööpuudusest hoolimata napib oskustööjõudu juba pea kõigil tegevusala-

del. Eriti ehituses, kus EK küsitluses nimetas tööjõupuudust ettevõtte arengu takistusena 34% firmadest.

Soome rahandusministeeriumi hinnangul hakkavad tööjõupuudus ja elanikkonna vananemine majanduse kasvuvõimet ja sellega Soome elatustaset õonestama juba 2010. aastal, ehkki praegu näib kõik väga hästi minevat.

Ka Rootsis valitseb optimism. Konjunktuuriinstituudi raport kinnitab majanduse tugevat ja laiapõhjalist kasvu. Tööstus on viieaastase mõõna järel jälle töökohti loomas, jae-kaubandus ja teenused ennustavad paremaid aegu ning ehitussektor kuumab.

“Nüüd lõpuks kajastub ettevõtjate optimism ka hõive-

numbrites,” kommenteeris majanduslehele Dagens Industri Rootsi konjunktuuriinstituudi juht Roger Knudsen. See kergitab tarbijate optimismi ja ostulusti.

Rootsiki on eriti kiire kasvutempo ehituses. Kümnest Rootsi ehitusfirmast seitse nimetas mais kasvu peamise takistusena ehitajate puudust. Mullu kurtis sama probleemi vaid 7%. “Meil on puudus kõigist, alates ehitustöölistest projektijuhtideni, ning osa projekte oleme pidanud ka ära ütlema,” ütles lehele ehitusfirma Peab tegevjuht Mats Paulsson.

Rootsi selle aasta SKP prognoos on 3,6% ja tuleval aastal 3,1%, tööpuudus peaks kahanema 5,3 protsendilt 4,6 protsendile.

Mõtled kõige kallimast?

Kui sageli oled end tabanud mõttelt, et peres võiks olla veel üks väike maailmakodanik, kuid... enne peaks ikka remondi ära tegema, veel korra reisimas käima või parema auto ostma...



sõnumid

Handelsbanken avas kontori Tallinnas

Rootsi üks suuremaid panku Handelsbanken avas eile kontori Tallinnas, mis teenindab nii era- kui ka ärikliente, teatas pank.

Tallinna kontorit ja Handelsbankeni Eesti tegevust juhib Harri Tuohimaa.

“Handelsbankeni kohalolek Eestis ja Baltimaades muutus aktuaalseks, sest põhjamaiste klientide aktiivsus regioonis on kogu aeg kasvanud,” ütles Tuohimaa. “Usun, et Tallinna kontor ei jää Eestis ega Baltimaades ainukeseks”. Äripäev

Venemaa gaasi ei pruugi Euroopale jätkuda

Vene gaasi võib Euroopa tarbeks mitte jätkuda, vahendas Gazeta.Ru Venemaa tööstuse ja ettevõtete liidu esimehe Aleksandr Šohhini sõnu.



Aleksandr Šohhin

Šohhini andmetel on lepingutes Euroopa ja Hiinaga märgitud kogused palju suuremad, kui Venemaa suudab tegelikult hankida, mistõttu tuleb valida, kuhu gaasi tarnida.

Siiski on analüütikute arvates selles avalduses meeldetuletus Läänele vahetult enne G8 tippkohtumist, et energiajulgeoleku eest tuleb maksta ning Šohhin on vaid hea ettur, kuna tal puudub ametlik staatus.

Äripäev

SLK muudab tippajaks broneeringusüsteemi

Saaremaa Laevakompanii muudab jaanipäevaperioodil Kuivastu-Virtsu liini broneeringusüsteemi ja toob reisijaid vedama neli parvlaeva.

Sõidugraafik tiheneb ka Rohuküla-Heltemaa liinil, teatas ettevõtte.

Saaremaa ja mandri liinile tulevad lisaks Viirele ja Regulale ka Koguva ja Hari-laid.

Äripäev

Eesti kasvuks võib tulla kuni 12%

Kuigi esimene kvartal ilmselt uue Eesti majanduskasvu tipprekordiga ei üllata, lubavad analüütikud keskmiselt kümneprotsendilist majanduskasvu kiirenemist. Edaspidi hakkab kasv tasapisi pidurduma, ennustavad nad.

A Airi Ilisson
airi.ilisson@aripaev.ee

Kõrgeima esmaspäeval selguva numbrini nägi ette rahandusministeerium. Makromajanduse talituse juht Erki Lõhmuste arvas, et majanduskasv tuleb esimeses kvartalis 11% lähedane. “Sellele viitab sisenõudluse kiire kasv, ka ekspordi kasv jätkus,” selgitas Lõhmuste. “Samas võib majanduskasv osutada oodatust madalamaks,” jättis ta otsad lahti.

“Usun, et esimese kvartali kasv kirjutatakse tõepoolest kahekohalise numbriga, kas see on 12,4, 11,8 või 13,1%, ei ole minu arvates nii oluline – selge on, Eesti majandusel on praegu väga head ajad ning et me oleme oma seekordse tsükli tipus,” lubas SEB Eesti Ühispanga analüütik Hardo Pajula 8–12protsendilist kasvu.

“Kui me usume, et rikkad inimesed on keskeltläbi õnnelikumad kui vaesed inimesed, siis mõjutab kiire ja stabiilne majanduskasv Eesti arengut

minu arvates positiivselt,” lisas Pajula.

Suprema kapitaliturgude juht Sten Sumberg märkis, et kasv jääb ilmselt 8–9% kanti, kuigi pank konkreetseid kvartaalseid prognoose ei tee. “Üllataks väga positiivselt, kui 1999. aasta kasvunumber ületataks, sest viimase puhul oli tegemist olulise tsüklilise pöördetõusuga, mis kõvasti numbreid toetas,” rääkis ta.

Võrdluseks: mullu kiirenes Eesti majanduskasv 9,8 protsendini. Eesti rekord 12,4% pärineb 1999. aasta neljandast kvartalist.

9,5protsendilist aastakasvu lubanud Hansabank Marketsi majandusanalüütik Maris Lauri tõdes, et seda on vähem kui mullu neljandas kvartalis. “Tõsiasi on, et kasv võib kergesti osutada tugevamaks, seda nii tarbimise kui ka investeerimise tõttu,” lisas ta.

Ühe suurema Balti turgudel tegutseva välismaise investeerimisfondi East Capitali fondijuht Aivaras Abromavicius ei uskunud, et kasv tuleb üle 12%. “Samas on nii 2005. kui 2006. aasta on olnud Eesti majandusele väga head. Esimese kvartali numbrid tulevad kindlasti tugevamad kui Lätis (8,8%) ja Leedus (8,1%),” ütles ta.

Erinevatel hinnangutel hakkab kasv teises kvartalis aeglustuma. Hansapanga väitel kujuneb põhiprobleemiks tootmisvõimsuste nappus. “Eelkõige on see seotud tööjõu nappu-

KASVUPROGNOOSID 8 JA 12% VAHEL

kasv protsentides	
SEB Eesti Ühispank	8–12
rahandusministeerium	kuni 11
Hansabank Markets	9,5
Suprema	8–9
East Capital	üle 8

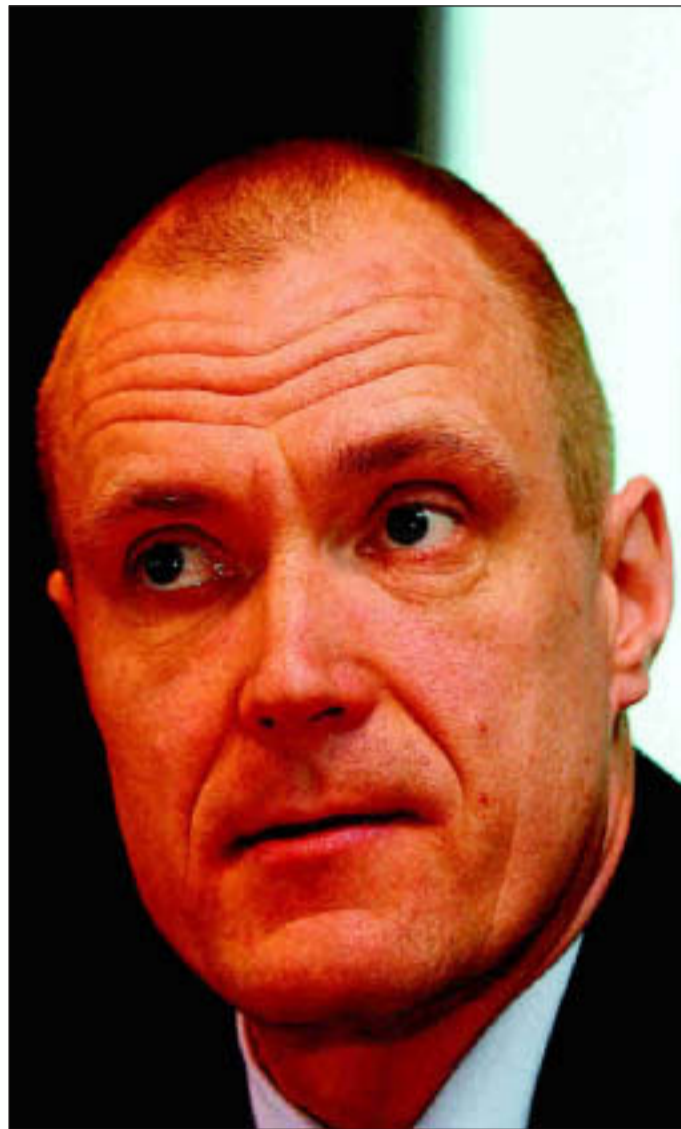
Allikas: Äripäev

sega, kuid tundub, et puudub ka füüsilisi tootmisvõimsusi ehk masinaid-seadmeid,” selgitas Lauri.

Tema hinnangul toidavad hõive kasv ja palgatõus eraisikute tarbimiskulutusi, aga suurendavad ka säästmist. Siin võib kasv hakata olulisemalt pidurduma alles aasta lõpus või järgmisel aastal.

IMFi hinnangul on Eesti majanduse pikaajaliselt säilitatav keskmine kasvumäär 6–7%. “Kui see hinnang on pädev, siis ütlevad minu aritmeetilised teadmised, et kasv väga kaua oma praegusele tasemele ei jää,” märkis Pajula. Seda võivad allapoole kiskuda nii välistegurid kui ka sisemine tootlikkuse kasvu ületav kulururve.

Sumberg avaldas lootust, et 6–8% kasv jätkub aastateks, kui riik teeb tarku ja progressiivseid otsuseid.



SEB Eesti Ühispanga analüütik Hardo Pajula ennustas, et Eesti esimese kvartali majanduskasv kirjutatakse kahekohalise numbriga. Foto: Indrek Susi



Eestis on arvel 50 Hummerit.

Mais võttis ARK arvele üle 10 000 sõiduki

ARKi teatel registreeriti tänavu mais 10 501 sõidukit, neist 4550 olid uued. Sellega purustati kuu aega tagasi püstitatud rekord 8920 sõidukit.

Sõiduautode registreerimine kasvas võrreldes aprilliga üle 19%. Populaarseimate sõi-

duautode esikohta hoiab kindlalt Volkswagen 1134 sõidukiga. Järgnevad Ford (723), Audi (713), BMW (699) ja Opel (623).

Uutest sõiduautodest on jätkuvalt populaarseimad Toyota (365), Volkswagen (229)

ja Honda (229). Mais lisandus liiklusregistrisse kaks uut AMG Hummerit. Täna on Eestis arvel juba 50 Hummerit.

Ka mootorrataste registreerimine jätkub tõusulainel. Mais registreeriti 451 mootorratast, millest 174 olid uued. Kokku on

esimese viie kuuga lisandunud Eesti teedele 1101 mootorratast, millest 728 on kasutatud ja 373 uued.

Samuti on hoogustunud väikelaevade registreerimine. Mais registreeriti esmaselt 214 väikelaeva ja 18 jetti. Äripäev



Reformierakond on Sinule mõeldes loonud vanemahüvitise. Nüüd tahame minna sammu edasi ning tagada Sulle alates kolmandast lapsest 1,5-kordse ja neljandast lapsest topeltsuurusega vanemahüvitise. Lisaks tahame pikendada vanemahüvitise maksmist kuni lapse 18-kuuseks saamiseni ja parandada lapsehoiuvõimalusi.

Vanemahüvitis kasvab, et Eesti pere kasvaks!

Kui Sind huvitavad ka teised Reformierakonna perepoliitika seisukohad, siis tutvu nendega aadressil www.reform.ee/perc. Oleme tänulikud, kui leiad aega neid ideid kritiseerida ja täiendada.



Parem jõud

MÜÜA
SUVITUSKORTERID
PÄRNUS JA KURESSAARES
NING PALKMAJAD
MÄNNIMETSAS NEEMEL
TELEFON: 50 30 600
E-MAIL: YLLI.KUKUMAGI@VDLEE

Tõhus ja mitmekülgne...



UUS

Husqvarna Rider 13 C

Husqvarna raideritele omase manöövervusvõime ja hüdrosstaatilise ülekanaga. 94 cm laiune Combilõikesade, mis võimaldab nii BioClip peenestajaga kui tahaväljaviskesga niitmist.
Briggs Stratton - 9,2 kW - Tuff Torq K46 - 94 cm

54 990.-

Husqvarna
Great experience
WWW.HUSQVARNA.EE

Valitsus müüb Lilleküla jalgpallistaadioni aktsiad Pohlakule

Valitsus kiitis heaks riigile kuuluvate ASi FCF Lilleküla Jalgpallistaadion aktsiate võõrandamise Aivar Pohlaku juhitud MTÜ-le Jalgpallklubi FCF.

Müügihinnaks on 70,5 mln krooni pluss 2 protsenti intresse. Ostjal tuleb esitada pangagarantii ostuhinna maksmise tagamiseks ja tasuta ka tehingukulud.

Valitsus otsustas 2004. aasta juunis omandada vähemalt 35% suuruse osaluse ASis FCF Lilleküla Jalgpallistaadion tingimusel, et omandatavate aktsiate eest makstav summa ei ületa 70,5 mln krooni. Tehingu tulemusena sai riik firmas 63,175 suuruse osaluse. MTÜ-le Jalgpallklubi FCF kuulub 36,83%.

Äripäev

Helmes kasum kasvas 60%

IT-firma Helmes 2006. aasta esimese kvartali konsolideeritud käive ulatus 26 miljoni kroonini. Sellega kasvas Helmes käive 20% võrreldes 2005. aasta esimese kvartaliga.

2006. aasta esimese kvartali konsolideeritud kasumiks tuli 4,2 miljonit krooni.

ni, mis on 605 suurem eelmise aasta esimese kvartali võrreldes.

"Tegu on ootusi veidi ületava tulemusega," selgitas majandustulemusi Helmes juht Jaan Pillesaar.

Helmes 2006. aasta kasum tuleb ca 15 miljonit krooni.

Äripäev

Majanduskasv väetab ajaleheturgu

Majanduskasv lubab ajalehtede turul rekord-aastat - kohalike suuremate väljaannete majandustulemused olid selle aasta esimeses kvartalis tunduvalt paremad kui eelmisel aastal samal ajal.

Väinu Rozental
vainu.rozentat@aripaev.ee

Kõige enam, üle kahe korra on kasumit kasvatanud AS Eesti Ekspress ja Eesti Päevalehe AS.

"Superhästi on läinud," kommenteeris ASi Eesti Ekspressi juhatuse esimees Viljar Ots. "Kindlasti tuleb rekord-aasta, sest kasv on olnud kõikides valdkondades ehk reklaamis ja levis ning kliendilehtede ja eriprojektide osas." Ots tõi edukaima projektina välja majakampaania, mis on tänase seisuga toonud juurde 5000 Eesti Ekspressi lisatellijat. "Tellijate arv kasvab ilmselt veelgi, sest maja loosime välja alles septembris," lausus Ots.

Õhtulehe edukuse mootoriks reklaamikäibe kasv

"Meil on viimased neli aastat olnud rekordaastad ja ka tänavu tuleb rekordaasta," kommenteeris Eesti Päevalehe vastutav väljaandja ja peadirektor Aavo Kokk.

Samas rõhutas Kokk, et Eesti Päevalehe eesmärk pole kunagi olnud käibe ja reklaamikäibe kasvamine, vaid just kasumi kasvamine. "Vähemkasumlikke projekte teeme vaid siis, kui need on ajakirjanduslikult huvitavad," ütles Kokk.

Suurima kasumiga ASi SL Õhtuleht juhatuses esimehe Kristjan Maueri sõnul on nende edukuse mootoriks reklaamitulu kasv. "Reklaami kasvutrend jätkus maikuu ja ma ei usu, et sel aastal reklaamikäibega midagi juhtuks," lausus Mauer. Tema sõnul läheb hästi ka SL Õhtulehe üksikmüük. "Lehe kaanehind on võrreldes eelmise aastaga üks kroon kõrgem," põhjendas Mauer.

ÄP² on mitmekordistanud lehe üksikmüüki

Äripäeva peatoimetaja Igor Rõtov iseloomustas olukorda ajakirjandusturul sõnaga "boom". "Meie reklaamikäive on kasvanud mullusega võrreldes viiendiku, tellijate arv on kasvanud hoogsalt ja ületanud 20 000 piiri ning reedene ÄP² on mitmekordistanud üksikmüüki," näitlikustas Rõtov buumi ja lisas, et tema küll ei näe märke, miks peaks edukas majandustegevus lähiajal kukkuma. Samas sõnas Rõtov, et nii Äripäeval kui ka teistel väljaannetel on raske leida töölise häid inimesi, eriti ajakirjanikke.

Ainsana esimeses kvartalis miinusesse jäänud ASi Pos-



Postimehe jättis esimeses kvartalis kahjumisse alates novembrist ilmuv venekeelne Postimees, ütles lehe peadirektor Erki Roose.

Foto: Veiko Tõkman

AJALEHTEDEL EDUKAS ESIMENE KVARTAL

► I kv tulemused mln kroonides

	kasum 2005	2006	käive 2005	2006
AS Postimees	2,0	-1,0	37,0	44,0
Äripäeva Kirjastuse AS	7,4	6,7	36,3	42,1
Eesti Päevalehe AS	1,1	2,4	28,4	35,6
AS SL Õhtuleht	5,4	7,0	29,5	32,5
AS Eesti Ekspress	2,1	4,9	24,4	27,2
AS Maaleht	0,1	0,2	8,9	9,6

Allikas: Äripäev

timees peadirektor Erik Roose nimetas kahjumi peapõhjuseks venekeelset Postimeest, mida alates novembrist trükitakse iga päev 20 000 eksemplari. "Ei ole välistatud, et majanduslikult edukad aprilli- ja maikuu suutsid juba katta meie investeeringud," lisas Roose.

ASi Maaleht vastutav väl-

jaandja Agu Veetamm ütles, et suurtest kasuminumbritest nad raporteerida ei saa, sest lõviosa Maalehe lugejaist elab väljaspool suuri linnu, mistõttu erineb lehe tulude ja kulude struktuur teiste omast mõnevõrra. "Meie väike täiendav tulu läheb järjest kasvavate kulude katteks," lisas Veetamm.

JUHANI PUUKOOL

Lohkva, Luunja vald, 62211 Tartumaa
Tel 740 9500, faks 740 9501
juhani@plantex.ee
Piltidega hinnakiri internetis:
www.plantex.ee

JUHANI PUUKOOL

Rhododendronite erimüügi nädalalõpp: 1.-4. juuni!



Hulgimüük: Tel 52 40 592, 740 9509, maire@plantex.ee
Tartu istikuäri: Lohkva (puukooli juures) Tel 740 9500, 740 9505
Tallinna istikuäri: Pärnu mnt 435 Tel 677 7718, 50 28 154 tallinn@plantex.ee
Pärnu istikuäri: Riia mnt 29 Tel 443 9401, 50 38 074 parnu@plantex.ee

Kõik istikud ühest kohast!

LAOHALLID TOOTMISHALLID LOGISTIKAKESKUSED SPORDIHALLID LOOMALAUDAD AJUTISED LAOHOONED KATUSEALUSED

SPORDIHALLID

Standardsed lahendused | Lahendused tellijate soovide kohaselt

NSSD
Tel. +372 5334 0529
Fax +372 611 5508
rein.koplimag@nss-group.com
www.nssbaltic.com

13. mail ärimees
Jaan Arrakult elu
võtnud autopölen-
gu põhjust ei ole
siiani leitud.

Foto: krimi.ee



Ärimehe

Jaan Arraku traagiline
hukk katkestas
kinnisvaraärid, mis ei
toonud talle suurt
rikkust ega edu.

lk 7-10

viimane sõit

Jaan Arrak ja tema

Nüüd juba ligi kolm nädalat tagasi luksuslikku BMW maasturisse põlenud Jaan Arrak oli seotud mitme kinnisvaraprojektiga, kus liikusid kümned ja sajad miljonid kroonid. Viimasel ajal polnud ta enam nii edukas.



Peeter Raidla
peeter.raidla@aripaev.ee

Jaani isa Jüri Arrak kinnitab, et on viimased 15 aastat pojaga lahus elanud ega tea tema äridest suurt midagi: "Me ei puutunud temaga enam kuigivõrd kokku. Ta elas oma elu. Suur poiss ikkagi."

Kinnisvara ja geodeesia vallas tegutsev Hanno Rimmel, kes läinud aasta veebruaris sai mitme sinnani Jaan Arraku ja Eduard Erkki Lauri kaasomandis osahinguga kolmandaks osanikuks, ütleb, et teda võeti kampa puhtalt tema geodeedioskuste pärast. "Meil oli selline kokkulepe, et mina võtan enda peale katastriüksuste moodustamise ja saan vastutaks osaluse," väidab Rimmel OÜ Planeeringute Grupp kohta, millele kuulub Harjumaal Rae vallas kolm kinnistut kogupindalaga enam kui 16 hektarit. "Neil endil polnud tööde tellimiseks vajalikku vaba raha. Arrakut tundsin viimased kaks aastat tänu ühisele sõpruskonnale. Lauri aga juba varasemast ajast. Mis nendele maatükkidele tuleb, ma ei oskagi praegu öelda. Laur korraldab neid asju."

Laur ise põhjendab osaluse loovutamist tunnistasena heade sõprussidemete kohta. "11 hektari suurusele maatükile oleme kavandanud tööstuspargi," räägib Laur Tallinna lennuvälja kõrval soetatud krundist. "Detailplaneering on kinnitatud, aga rahalise poole pealt on projekt jäänud seisma. Samamoodi seisa-

vad praegu ka meie muud projektid, kaasa arvatud Tallinnas Suur-Ameerika tänavas soetatud kinnistu."

Läinud aasta sees loobus Arrak veel mitmest osalusest. Üks eredamaid näiteid on Tallinnas Sõpruse puistee alguses kerikiv kortermaja, mida rajavast osahingust Canberra Invest Arrak oma firmaga eelmise aasta lõpus välja astus.

Ehkki lõviosa tollal veel olematu maja korteritest oli selleks ajaks juba maha müüdnud. Canberra üks osanikke ja juhatuse liige Guido Kundla, üks hulgifirma S-Marten ja ka Eesti Raudtee üks omanikke, hoiab Arraku kohta pealt suud kindlalt lukus.

Küsin, kas teda sidus Arrakuga veel mõni projekt? "Ei," vastab Kundla. Aga Arraku äripartneri Robert Hermaniga, kes kuulub tänini Canberra juhatusse? "Seda peate Hermani käest küsima," vastab Kundla. Aga kas Herman on veel seotud Canberaga? "Seda peate tema käest küsima," kordab Kundla, mees, kes tänavu märtsis köitis avalikkuse tähelepanu Olümpia hotelli vastas asuva krundi ostuga 200 miljoni krooni eest.

Hermanit ennast ei õnnestu mul tabada. Tema mobiiltelefon on jätkuvalt välja lülitatud või võrgupiirkonnast väljas. Nii tulebki Arrakuga seotud kinnisvaraprojekte iseenda tarkusest ja andmebaasi abil kirjeldama hakata.

Kes oli Jaan Arrak?

■ Naha- ja maalikunstniku Urve Arraku ning maali- ja graafiku Jüri Arraku abielust sündinud Jaan Arrak oleks täpselt nädala pärast saanud 40aastaseks. Noore mehe elus oli murranguline 1989. aasta, mil temast kolm aastat vanem maalikunstnikust vend Arno Rootsi (ja paari aasta pärast sealt edasi Kanadasse) ning ema USAsse siirdus. Jaan jäi Tallinna ning asutas 1990ndate alguses koos sõber Arnold Tokkoga Eesti ühe esimese erakapitalil rajaneva kunstigalerii Tokko&Arrak (Tokko, kes vahepeal üritas ajada restoraniäri, tegutseb praegu kultuurismitreeneri ja kunstfotograafina).

1990ndate keskpäiku, kui galeriil enam nii hästi ei läinud, proovis Jaan kätt väga erinevatel ärialaadel. 1997 suundus ta Vietnamis, kus üritas luua koos Tarmo Valinguga tasuta infoliini. Meeste investeringud läksid paraku vett vedama. Lähem tutvus Valingu ja tema sõpradega viis ta 1999. aastal Soome, kus talle aga esitati süüdistus enam kui 2000 ecstasy-tableti sisseveo korraldamises. Sealne politsei kuulutas Jaan Arraku isegi rahvusvaheliselt tagaotsitavaks, mistõttu ta Eesti valitsuse otsusega aastal 2000 Soome võimudele üle anti. Kokku veetis Arrak Eesti ja Soome vangimajades ligi kuus kuud, kuni narkoprotsessi võtmetunnistaja ootamatult oma varasemaid ütlusi muutis ning Jaan priiks lasti.

Uue aastatuhande alguses otsustas Jaan Arrak asuda tegutsema kinnisvara- ja ehitusäris, kus tema põhipartneriteks said Robert Herman ning hiljem ka Eduard Erkki Laur. Neist Herman on silma paistnud oma poliitilise aktiivsusega, kandideerides 1999. ja 2002. aastal reformierakonna nimekirjas Viimsi valikokku ning toetades erakonda 170 000 krooniga. Koos jõuti ellu viia mõned suhteliselt edukad projektid, kuid viimasel poolel aastal ei krooninud nende ettevõtmisi enam märkimisväärne edu.

Taas sattus Jaan jõustruktuuride huviorbiiti pärast 2004. aasta sügist, mil keskkriminaalpolitsei avastas Pärnus narkotehase. Jaan Arrak esines sedakorda ise tunnustaja rollis.

Peeter Raidla

„Me ei puutunud temaga enam kuigivõrd kokku. Ta elas oma elu. Suur poiss ikkagi.“

Kunstnik Jüri Arrak, isa



Foto: Erakogu

kinnisvaraprojektid

» Kedagi pole kahtlustatavana üle kuulatud. Seni ei nähtu seoseid surma ja surnu äritegevuse vahel.

Natalia Miilvee, riigiprokurör

Isesüttiva BMW müsteerium

■ On 2006. aasta mai teise nädala lõpp. Homme on emadepäev. Tallinna külje all Hüürus, poolel teel Keilasse, on Saunamaailma puhkekülas kogunenud lõbus seltskond. Pidutsejate hulgas on ka Jaan Arrak. Vastu ööd istub ta üksinda ligi 800 000 krooni maksnud BMW maasturi rooli, et sõita koju.

Auto ei kuulu Jaanile, vaid on saadud tuttava käest laenuks. Jõudnud kümnekonna minutiga Tallinna piirile, kus Paldiski maantee ja Tähetorni tänav ristuvad, otse BRC autokeskuse kõrval, peatab Jaan maasturi, kuid jätab mootori tööle. Ta on väsinud, nihutab end juhi istmelt kõrvalistmele ja uinub. Mootor töötab vaiksel edasi tühikäigul. Möödub tund. Kellaosutid tiksumad juba teist tundi, kuulutades uue päeva algust, kui auto süttib. Jaan ärkab. Ta püüab autost välja pääseda, ent ukseid on lukus. Ta ei suuda ka akent avada. Kramplikult surub ta enda keha vastu ust ja näo vastu autoklaasi, kuid vingugaas teeb oma töö. Kapoti alt väljasõõstunud leegid neelavad auto enda alla ning juhuslikud möödajad helistavad politseisse. Korraldusvõime ja pritsimeeste kohale saabudes on juba hilja. Kui tulekahju on vaigistatud, avaneb õudusfilmile omane pilt: Jaani surnukeha on asendis, justkui ta oleks kuuni viimse hetkeni üritanud autost välja pääseda.

Ehkki autospetsid kinnitavad, et BMW maasturi isesüttimise võima-

lus on kaduvväike, on see siiani ainus Jaan Arraku hukkamise versioon. Ning nii Jaani isa, tuntud kunstnik Jüri Arrak, kui ka Jaani sõbrad ja äripartnerid on jäänud seda uskuma.

Ka nüüd, mil tragöödiast hakkab mööda saama juba kolmas nädal, kõlab asja uuriva riigiprokuröri Natalia Miilvee vastus küsimusele, kas tegu oli süütamise (st mõrva) või õnnetusega, et "kedagi pole kahtlustatavana üle kuulatud". Ning lisab siis: "Seni ei nähtu seoseid surma ja surnu äritegevuse vahel." Samas pole kriminaalmenetlust veel lõpetatud – seda tuleks teha kohe, kui on jõutud veendumusele, et tegemist on õnnetusega. Kuid Miilvee lisab kohe, et "kuna ei ole küllaldaselt andmeid, mis kinnitaksid, et surm saabus kuriteo tagajärjel, mistõttu võib lähiajal kõne alla tulla kriminaalasja lõpetamine", siis ei saa ta praegu prokurörina rohkem kommentaare anda. "Ma kommenteeriksin sellisel juhul sündmusi ja asjaolusid, millistel puudub kriminaalõiguslik tähendus," sõnab Miilvee, keeldudes samas ütlemast, kellele ikkagi too BMW maastur kuulus.

"Minul auto isesüttimise suhtes mingeid kahtlusi ei ole," kinnitab Jüri Arrak. "Mis ma ikka hakkam fantaaseerima. Tehnika on tehnika."

Ka Jaani ammune tuttav ja sõber Arnold Tokko on sama meelt: "Mina usun küll, et auto võis ise süttida. See et Jaan juhiroolis ei istunud, kinnitab vaid seda, et ta oli napsune." Vis-

kan õhku küsimuse, et ehk olid surma põhjuseks võlad? "Pigem tapetakse neid, kes võlgu annavad, kui neid, kes ise võlgu on," leiab Tokko. "Surnult ei saa enam keegi midagi võtta."

Jaani äripartner Eduard Erkki Laur loodab aga, et põlenud autole siiski ekspertiis tehakse. "Minu teada pole seda veel siiani tehtud. Aga vaja oleks, et võtta maha viimased kahtlused. Mina ise isesüttimises ei kahtle. Pole ju loogiline, et auto seisab poolteist tundi ühe koha peal ning siis keegi tuleb ja pistab selle põlema," järeldeb Laur.

Jääb veel üle versioon, et Arrak võidi mõrvata kui üks tunnistaja 2004. aasta sügisel Pärnus avastatud narkotehase kriminaalasjas. Ent Põhja ringkonnaprokuratuur ei pea ka seda kuigi tõenäoliseks. Pärnu narkotehasega seoses tunnistas keskkriminaalpolitsei kahtlustatavaks 12 inimest, kellest üks – Tarmo Valing – on läinud Eesti kriminaalsesse ajalukku seni suurima kautsjoniga. Nimelt lasti mees vabadesse 2 225 000 krooni suuruse tagatisraha vastu. Samas kui enamikule 12st on süüdistus juba esitatud, siis Valingut puudutavad episoodid on alles eeluurimisel. Ning just selle eeluurimise raames andiski Jaan Arrak kui Valingu ammune tuttav tunnistajana ütlusi. "Kuna tunnistaja on nüüd surnud, avaldatakse kohustus tema poolt kohtueelsel uurimisel antud ütlused," kinnitati Põhja ringkonnaprokuratuurist. **Peeter Raidla**



Maastur põles 13. mail koos autos istunud Jaan Arrakuga. Miskipärast leiti mees istumas juhi kõrvalistmel, mitte rooli taga.

krimi.ee

Kinnisvaraäris liikusid miljonid

Kolm kortermaja Viimsis

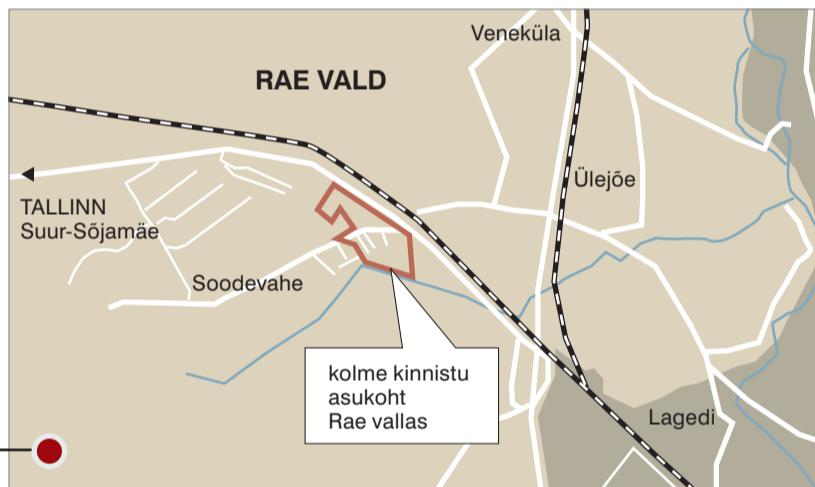
■ 2004. aastal asus Jaan Arraku ja Robert Hermani kaasomandis olev OÜ Harman Grupp Viimsi alevikus Aiandi teel rajama kolmest kortermajast koosnevat elamukompleksi. Kokku valmis seal üle 130 korteri, mis on tänaseks enamikus ka ostja leidnud. Ehkki kolmanda ehk viimase maja valmimine venis ning kutsus esile seal korteri ostnute pahameele, on kõik korterid tänaseks omaniku leidnud. Kortrite arvu aluseks võttes pidi Harman Grupi müügitulu ulatuma 200 miljoni krooni kanti, mis töötas Äripäeva arvutuste kohaselt ligi 30protsendilist rentaablust. Näiteks juba 2004 ehk esimesel müügiaastal teenis ettevõtte 26,8 miljoni krooni suuruse müügitulu juures üle 10 miljoni krooni puhaskasumit. 2005. ja 2006. aasta müüginumbrid peaksid olema oluliselt suuremad.



Kolm maatükki Rae vallas

■ 2005. kevadsuvel veel Jaan Arraku ja Eduard Erki Lauri omandis olud OÜ Planeeringute Grupp soetas Rae vallas kaks kinnistut otse Tallinna lennujaama läheduses. Üks 11,14 ja teine 1,58 hektarit. Müüjaks olid kunagise maaomaniku õigusjärglased. Suurema maatüki puhul seati samas ostuga sisse kummaline hüpoteek Planeeringute Grupi kasuks summas 9 miljonit krooni.

Tänavu aprillis osteti Rae vallas veel kolmaski, sedakorda 3,75 hektari suurune maatükk. Eelmärgi Planeeringute Grupi kasuks tehti küll juba juunis 2005. Kõik kolm maatükki on Äripäeva andmeil ooteseisundis. Neist suurimale, mis oli ostuhetkel täis pikitud nõukogude ajast pärit aiandushuviliste ajutisi putkasid, on kavandatud tööstuspark. Eelmisel aastal algatas Rae vald Planeeringute Grupi suhtes väärteomenetluse, sest krundile oli hakatud prahti kuhjama, mis aeg-ajalt põlema lahvatas.



Tühjana seisev maja Suur-Ameerikas

■ Arraku ja Lauri kaasomandis olev OÜ Audeco AL Grupp omandis 2005. aasta augustis 50% osahingust Suur-Ameerika 33, kellele kuulub ka samal aadressil asuv kinnistu. Koos ostuga seati kinnistule 1,35 miljoni kroonine hüpoteek Nordea Pangaga kasuks. Ülejäänud 50% kuulub osahingule FB Communications, mis on firmade likvideerimisega tegeleva Jaak Meieri ainuomandis. Maja seisab praegu tühjana ning ootab renoveerimiseks vajalikku raha.



Fotod: Indrek Susi

Kinnistu Linnu teel

■ Juunis 2005 omandas Robert Hermani ainuomandis olev OÜ Herder 3500 ruutmeetri suuruse krundi Tallinnas Linnu tee ja Hane tänava nurgal. Ühtaegu seati kinnistule hüpoteek 4,8 miljoni krooni ulatuses. Novembris 2005 sõlmis Herman lepingu omandiõiguse üleandmiseks Eston Ehitusele. Arrak jäi sellest oma lähima äripartneri tehingust kõrvale.

Kortermaja Sõpruse puiesteel

■ Arraku ja Hermani ühisfirma Harman Grupi osaluses soetati 2005. aastal 4000 ruutmeetri suurune kinnistu Tallinna kesklinna lähedal Sõpruse puiestee alguses. Kõik korterid müüdi või broneeriti juba siis, kui vundament alles rajati. Seejärel jäi ehitus soiku. Mitu inimest, kes olid seal endale korteri broneerinud, said ootamatult teate, et arendaja oli otsustanud müügingimusi muuta ja ühes sellega ka hinda tõsta.

Alles sel kevadel jõuti nii-öelda reaalse majaanituseni, kuid Harman Grupp oli selleks ajaks juba mängust väljas. Tänavu veebruaris seati kinnistule hüpoteek ligi 55 miljoni krooni ulatuses.



Tselluloosivabriku kvartal.

Foto: Andras Kralla

Arraku sõbrad tegid Kilgile külma

■ 2004 müüs Jaan Arrak oma väikese puidufirma Klaineberg edasi Jaas Maripuule, kes on osanik ka sellise huvitava nimega osahingus nagu Stroi Kombinat No 1. "Esimese Ehituskombiinadi" muudab veelgi huvipakkumaks Maripuu äripartner Olavi Uisk, kes on otseselt seotud Eesti suurimaks kinnisvarapettuseks nimetatud afääriga.

Jutt on Tallinnas endise tselluloosivabriku kvartalis paiknevast ligi poole hektari suurusest maatükist, mis tuntud ärimehelt Rein Kilgilt 2003. aasta sügisel lihtlabaselt välja peteti. Toona 28 miljoni krooni väärtuseks hinnatud krundi müüs Kilgi ainuomandis oleva firma L.Rei juhatuse liige Tarmo Teeväli Kilgi teadmata 3,3 miljoni krooni eest äsja asutatud osahingule Avalist (avalist tähistab eesti keeles sellist mõistet nagu veksligarant). Avalisti omanikeks olid siis kaks umbes 60aastast härrasmeest ja üks sama vana proua, kes lähemal uurimisel osutusid ei kellekski muuks kui Olavi Uisku isaks, Arraku vana sõbra Tarmo Valingu emaks ning samasse sõpruskonda kuuluva Allan Neimari isaks. Kilk sai asjast teada alles tükk maad hiljem. Ning ehkki ta on need tehingud vaidlustanud, on maatüki saatus endiselt segane. Tsiviilmenetluses on Kilk esimeses astmes koguni lüüa saanud, sest kohus leidis, et kuna Teeväljal oli juhatuse liikmena piisavad volitused tehingu sooritamiseks, siis peaks kõik korras olema. See otsus on mõistagi edasi kaevatud. Paralleelselt algatati pettuse suhtes aga ka kriminaalasi, mis pole tänase seisuga veel kohtusse jõudnud. Nii et praegu polegi teada, kas Kilk, kelle sõna otseses mõttes nahk üle kõrvade tõmmati, lõpuks ka õiguse saab.

Kogu asja muudab veelgi pikantsemaks see, et Avalisti omanike nimel käis Kilgiga rääkimas Kalev Kurg, tuntud allilmamees, kes eelmise aasta novembris oma kodumaja juures naise ja lapse silme all maha lasti.

"Kalev Kurg seda asja ju vedaski ja käitus nagu boss," meenutab Kilk aastatagust arvete klaarimist. "Õigemini mitte nagu boss, vaid Avalisti tegelik boss."

Neimar ja Uisk on tänaseks oma vanemad petutaagast vabastanud ning asunud oma firmade kaudu ise Avalisti omanikuseisusse. Vaid Valingut esindab endiselt tema ema. **Peeter Raidla**

„Möödunud aastal loobus Jaan Arrak mitmest osalusest.“

*“Elamiseks on vaja
pääseda sisemiste ja
välimiste käskude
vahelt läbi.”*

Jaan Kross

Ülo Vihma

“Inimene konfliktide keskel”

Äripäev

Hind Äripäeva Raamatuklubi liikmetele 269 krooni.
Tavahind 349 krooni.
Tellimine: www.aripaev.ee/raamatuklubi,
klubi@aripaev.ee, tel 667 0108

"Mul pole mingit soovi

Skype, Kehra paberivabrik ja Balti Laevaremonditehas on ettevõtted, kes on suutnud bürokraatia kadalipu läbida ning firmasse tööle tuua spetsialiste, kelle kodumaa ei kuulu Euroopa Liidu riikide hulka.

A Liis Kängsepp
liis.kangsepp@aripaev.ee

Kõrge palk ja hea töö ei kaalu üles kodu-igatsust – siin töötavad muulastest spetsialistid ei plaanigi oma tulevikku Eestiga siduda, vaid loodavad hiljemalt paari aasta pärast kodumaale naasta. Kuigi paljud eestimaalased

räägivad hästi inglise või vene keelt, on võõramaalaste jaoks siin külm ja pime, inimesed tagasihoidlikud ja endassetõmbunud ning riiki liiga väike, et pikas perspektiivis väljakutseid pakkuda.

Ukraina laevaehitajad kurdavad kehva kliima üle

■ Ukraina laevaehitajatel on Eestis hea olla – töö olemas ja katus pea kohal, palk on samuti kindel. Ainult kliima on nigel.

Ukrainas sai töö otsa

Ivan Štšerban ja tema poeg Jevgeni on Balti Laevaremonditehas tööl olnud juba peaaegu kaks aastat – Ivan on laevaehituse tootmisjuht ja tema poeg laeva koostaja. Ettevõtte personalidirektor Heinart Puhkim kiidab mehi taevani, rõhutada korduvalt, et Jevgeni võitis mullu sügisel ettevõtte kutsemeisterlikkuse võistlused noorem vanuseastmes.

Enne Eestisse jõudmist on elavaloomuline Ivan ja tagasihoidlikum Jevgeni ehitanud laevu Poolas, Tšehhis ja Leedus. Veel varem juhtis Ivan Ukrainas Hersoni laevatehases umbes 600 töötajaga tehni. Enam Hersonis laevu ei ehitata ning Ivan on sunnitud mujal leiba teenima. Eestis on tema alluvuses mõnikümme meest, kellest lõviosa pärit Ukrainast ja töötanud temaga koos juba Hersoni aegadest saati.

"Ukrainas pole tellimusi, tööd ega palka. Mitte midagi ei ole. Paljud ukrainlased oleksid nõus siin töötama, aga migratsiooniamet ei luba neil tulla," laiutab Ivan käsi, põhjendades, miks ta Eestis töötab. "Siin on hea, sest venekeelset rahvast on palju ja pole keelebarjääri. Poolas näiteks suhtlesime ainult oma väikese ringiga."

Seega, kohalikust keelest ei tea Ivan ja Jevgeni muud, kui oskavad öelda tere ja head aega. Kui eestlasi oleks rohkem, siis ilmselt pursiks ka keelt, usub 27-aastane Jevgeni.

Oma meeskonna tuumiku valib Ivan ise. "Seitse aastat tagasi võtsin poja enda juurde tööle, sest kodus tööd polnud," selgitab Ivan, kes loo kirjutamise käigus kohatud võõramaalastest jätab kõige vahetuma mulje. Väliselt on Ivan rõõmsameelne ukrainlane, kes tutvustab kirglikult laevaehituse detaile, kuid tema silmad tumenevad siiski aeg-ajalt pisut.

"Ah, mis siin ikka kurvastada, elu on selline. Kahetseme hiljem," rehmab Ivan vas-

tuseks, kui küsida, kas kodust eemal töötada kurb pole. Talle meeldib Tallinna vanalinn ning tegevust igavuse peletamiseks pole raske leida. Kõju Ukrainasse pere juurde sõidab ta kaks korda aastas – 14 päeva talvel ja sama palju suvel.

Kodus aprikoosid küpsed

"Ainult et talv on liiga pikk, kole külm on siin," kurdab Jevgeni, aga pikalt tal rääkida ei lasta, vaid isa võtab jutujärje üle. "Kodus saab juba puu otsast aprikoosi võtta, aga siin ... no poes muidugi müüakse, aga see pole päris see."

Oktoobris saavad Ivani ja Jevgeni tööload läbi, kuid personalijuht Puhkim annab mees-tele lootust, et nende töölubasid pikendatakse veel viieks aastaks. Tegemist on lihtsalt nii heade töömeestega, et neid minema lubada oleks viga. Puhkim loodab, et BLRTsse tahab varsti tööle tulla ka Ivani noorem poeg, kes saab sügisel täisealiseks ning õpib praegu Ukrainas tehnikumis elektromehaanikat.

Ameeriklase jaoks on Skype praegu kõige põnevam asi

■ Ameeriklasest IT-mehe Brian Sweeney jaoks oli esimene kultuurišokk Eestisse jõudes see, et ta ei saanud aru liiklusmärkidest.

"Sain esimest korda elus aru, mida tunnevad mu väikesed lapsed – nad teavad, et sõnad koosnevad tähtedest, aga ei oska neid kokku lugeda. Minuga juhtus Eestisse tules sama lugu," naerab Skype'i tugi-teenuse konsultant Sweeney.

Pere tuleb suvel järele

Energiline ja rõõmsameelne ameeriklane käis Tallinnas esimest korda talvel, Skype'i palgale asus ta maist. Eestis töötamine on mehe jaoks põnev väljakutse, kuid tööloa saamine ei läinud temalgi päris lihtsalt. Asju ajada on keeruline, kui ei mõista kohalikku keelt, ning migratsiooniamet nõuab näha nii paljusid dokumente. "Näiteks tahtsid nad näha minu keskkooli lõputunnistust, millel Ameerikas on ainult sentimentaalne väärtus," kirjeldab Sweeney. "Õnneks mu emal oli see veel olemas."

Sweeney on siiski paremas seisus kui nii mõnigi teine kolmandatest riikidest siia tööle tulev inimene – juulis kolib Eestisse ka tema perekond. Tõsi, kaks koera jäävad esialgu Ameerikasse, kuid vähemalt saab mees olla koos oma väikeste lastega. Ja kui aasta pärast otsustatakse kauemaks Tallinna pidama jääda, kolivad koeradki siia.

Mehe amatöörpiloodist abikaasa siiski Eestis tööle ei hakka, vaid võtab aja mõneks ajaks maha. "Oleks väga keeruline saada talle tööloa," tunnistab Sweeney. "Kergem on nad lihtsalt niisama siia tuua."

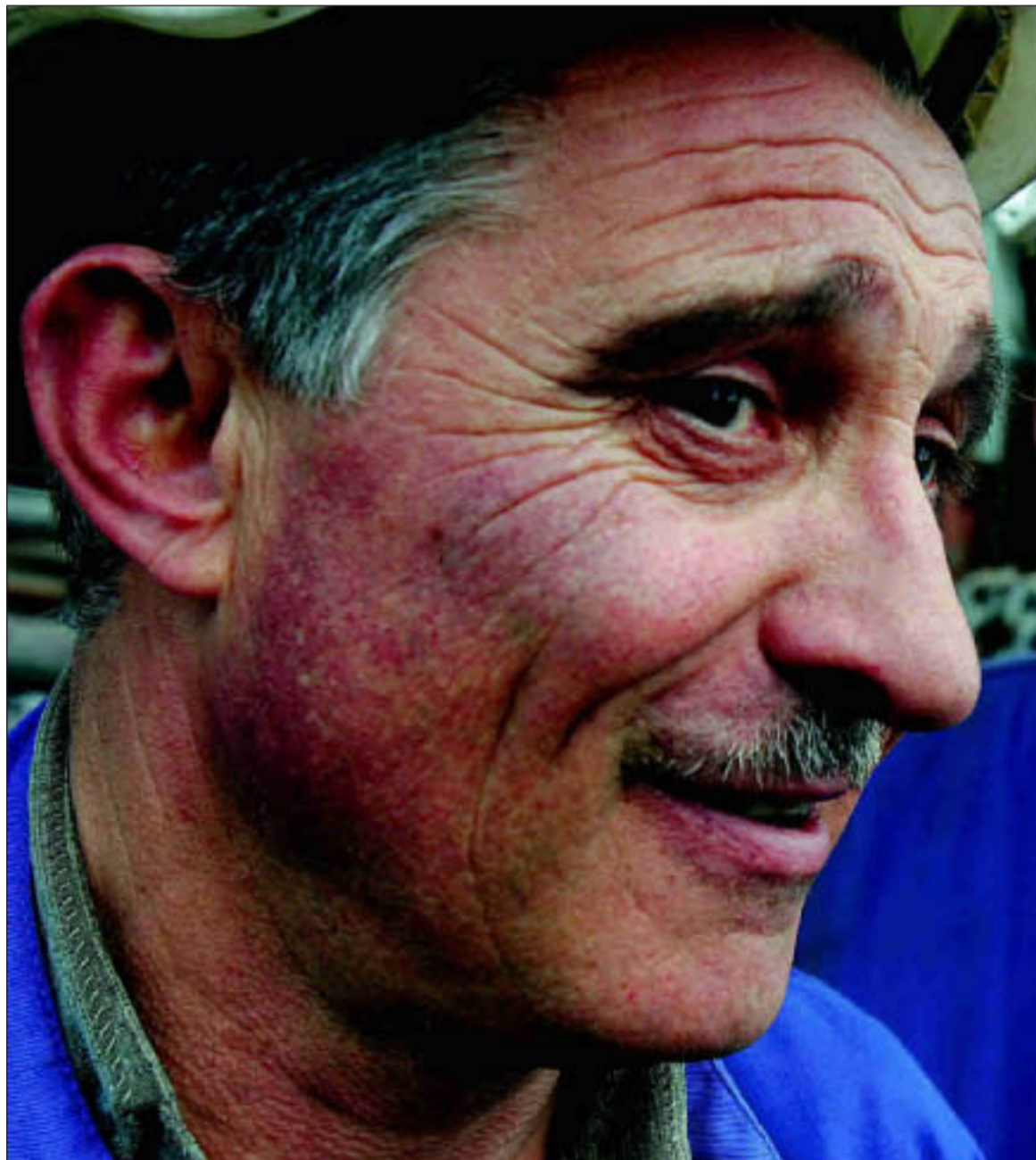
Lisaks erineb Sweeney paljudest teistest võõrtöölisest selle poolest, et peab oluliseks ka kohaliku keele õppimist, soovides jõuda viieaastase lapse tasemele. "Kuulan näiteks autos sõites raadiost jutsaateid, et tabada keele muusikat," räägib Sweeney, kes mõnest asjast saab juba arugi. "Eesti keel tundub lihtne," kuulutab ta. "Ega ma ei taha ju luuletusi kirjutama hakata,

vaid lihtsalt mõnest asjast aru saada."

Londonis on kõik juba valmis

Eestisse tahtis varem eBay palgal olnud Sweeney tulla sellepärast, et Skype on töötamiseks väga põnev koht. "Siin ei tea paljud, mis on eBay, aga Skype'i nime kuuldes hakkavad kõik naeratama. Mulle tundub, et Skype on olemas rahvuslik uhkus," arutleb Sweeney, kellel oli valida, kas asuda tööle Skype'i Londoni või Tallinna kontorisse. "Skype'i tehnoloogiline pool on Eestis. Lisaks tundus, et Londonis on kõik asjad juba valmis, Eestis aga toimub midagi."

Nii avaldavad talle muljet e-valimised ja mobiiltelefonide levik ning tõsiasi, et Tallinna-suguse pisikese linna kohta on poes saada lai valik kaup. Näiteks värvilisi vahukomme. "USA on olnud riik 200 aastat ja inimesed on unustanud, milline õnn see on. Siin saadakse sellest aru, kuna iseseisvus on midagi, mis saadi tagasi alles hiljuti," mõtiskleb Sweeney.



Ivan ja Jevgeni Štšerban igatsevad küll kodumaa Ukraina järele, kuid sealse tööpuuduse tõttu on leidnud rakenduse Tallinnas Balti Laevaremonditehas hinnatud spetsialistidena. Foto: Julia-Maria Linna



Eestisse jääda"



„Näiteks tahtsid nad näha minu keskkooli lõputunnistust, millel on Ameerikas ainult sentimentaalne väärtus.

Brian Sweeney, Skype'i tugiteenuse konsultant



Skype'i tugiteenuse konsultant Brian Sweeney valis töökohaks Eesti, sest siin ei ole kõik veel valmis.

Foto: Veiko Tökman



„Vihastada pole mõtet. Aga kui vaatame laiemat pilti, kuhu teha uusi investeeringuid, võivad mõned riigid oma tööjõupoliitika tõttu kaotada.

Sunil Marwah, Horizon Tselluloosi ja Paberi juhatuse liige

Horizon Tselluloosi ja Paberi juhatuse liige Sunil Marwah igatseb pere järele. Saaksin paremini tööle keskenduda, kui nad võiksid mul külas käia, räägib mees.

Foto: Veiko Tökman

Hindud hädas viisade ja töölubade saamisega

■ Kuigi Tolaram Gruppi kuuluva ASI Horizon Tselluloos ja Paber juhatuse liige Sunil Marwah peab perekonnaga kohutumiseks sõitma Itaaliasse, kuna Eesti ei anna tema lastele viisat, peab ta seda talutavaks. Hoopis rohkem on ta mures selle pärast, et samadel põhjustel jääb siia sõitmata vajalikel tippspetsialistidel.

„Mina saan reisida vabalt ühest kohast teise, aga tehaht niisama lihtsalt riigist välja viia ei saa,” ütleb Marwah. „Kui Kehra vabrikus midagi katki läheb, siis ma ei saa seda ju korraldada Itaaliasse sõidutada.”

Suured asjad toimuvad mujal

Marwah on pärit Indiast ning saabus Eestisse mullu aprillis. Ta on tippspetsialist, kes kutsuti Eestisse juhtima Kehra paberivabrikusse kavandavat investeeringutalainet ning on siin ajutiselt. „Mul pole mingit soovi igaveseks Eestisse jääda,” ütleb ta. Eesti on lihtsalt liiga väike ega paku pikemas perspektiivis piisavalt väljakutseid. „Suured asjad toimuvad mujal,” ütleb 42aastane mees, kes enne Eestisse tulekut töötas kolm aastat Tolaram Grupi Nigeeria tehases.

Marwah räägib nukralt, kuidas Eesti riigi võõrtööjõupoliitika tõttu võib kannatada investeeringute sissevool. Tolaram

Grupp plaanib investeerida 400 miljonit krooni Kehra paberivabrikusse, kuid selleks on projekti vaja kaasata spetsialiste väljastpoolt.

„Projekti planeerimise esimene koosolek toimus Helsingis, kuna osa ekspertide ei saanud Eesti viisat ega tohtinud riiki siseneda,” pajatab Marwah. „Me pidime neile näitama fotosid tehastest ning hiljem tähendas see, et tuli investeerida planeeritust rohkem, kuna projekt polnud perfektn.”

Marwah pole kuri ega agressiivne, ta on lihtsalt kurb, et Eesti riik hindudele äriajamise raskeks teeb.

„Paljud eksperdid keelduvad teist korda viisat taotlemast, kui nad korra on äraütleva vastuse saanud,” räägib Marwah. Asi on selles, et Eesti lööb äraütleva vastuse korral taotleja passi vastava templi ning see võib muuta edaspidi raskemaks teistegi riikide viisa saamise.

Välisekspertide kaasamine Horizonsi investeerimiskavasse on oluline ning kui vajalikke töid suve jooksul ära ei tehta, jääb tehas kogu talveks seisma.

Kehra paberivabrikus töötab praegu 550 inimest, kellest seitse on pärit väljastpoolt Euroopa Liitu, kuid ideaalis oleks muulasi vaja rohkem, kuna paljusid spetsialiste Eestis lihtsalt ei ole.

„Vihastada pole mõtet. Aga kui vaatame laiemat pilti, kuhu teha uusi investeeringuid, võivad mõned riigid oma tööjõupoliitika tõttu kaotada,” ütleb Marwah. „Meil on paaril inimesel taotlused sees selle aasta algusest, kuid tundub, et need pole kuhugi jõudnud.”

Lastele Eesti viisat ei antud

Marwahi naisel võttis viisa saamine aega üheksa kuud ning tema teismelised lapsed on praegu uuesti järjekorras. Eelmisel korral tuli nende lennupiletid lihtsalt prügikasti visata, sest sissesõiduluba ei antudki.

Marwah käib kodus Indias iga kolme kuu tagant külas ning sõidab varsti puhkusele Itaaliasse, et kohtuda seal oma perekonnaga.

„Mu lapsed käiksid Eestis ainult paar korda aastas, nad ju käivad Indias koolis,” ohkab Marwah. „Kui nad tuleksid Eestisse, saaksime pikemalt koos olla. Näiteks Nigeerias külastasid nad mind pikemalt, ma sain nendega koos olla ja paremini tööle keskenduda.”

Vahetult pärast intervjuud läheb Marwah kohtuma kodakondsus- ja migratsiooniameti juhi Mari Pedakuga, et arutada, kuidas saaks hindudele tööloobade saamist lihtsamaks muuta.

Ollila: Nautisin Nokias iga minutit

1998. aastal jõuab Soome säravaima firma-juhi karjääri teinud Jorma Ollila esimest korda ajakirja Business Week esikaanele. Artikkel "paljastab" dženitelmenliku pealispinna varjus äärmuslike kalduvustega tippjuhi, kes tulikuumast saunast jäisesse järve vette viskub. Eilsest ei ole Ollila ja Nokia enam sünonüümid.

A Sirje Rank
sirje.rank@aripaev.ee

"Ollila, (toona – toim.) 47aastane endine pankur, armastab pea ees vette hüpata," arendab Business Week metafoori Nokia maailma tippu viinud karmi Põhjala kangela-sest. "Tema arvates muutuvad inimesed laisaks ja mugavaks ning selleks, et avalduksid nende tugevaimad, ellujäämist tagavad instinktid, on vaja pea ees vettehüppamist või tugevat tõuget," jätkab ajakiri.

Varakult siht tippu tõusta

Tegemist oli siiski vaid tavalistele Soome saunakommetega. Ollila ei ole äärmuste mees, vaid hinnatud oma põhjaliku strateegilise mõtlemise ja asjatundlikkuse poolest nii panganduse, rahanduse kui ka tööstuse vallas, kummutab ajakirja loodud müüti Dan Steinbeck oma raamatus "Nokia revolutsioon".

Ka üliõpilaspõlves Kremli-meelset üliõpilasiitu SYL juhitudes ja seda Moskvast ja Havannas rahufestivalidel esindades oli Ollila eelkõige pragmaatik, mitte radikaal. Seda ametit ihkasid kõik karjäärileadlikud tudengid ja Ollila võttis juba varakult sihi tõusta Soome ühiskonna tippude hulka. Nüüd pole Ollila liidrirollis kahtlust. Ta on Soome presidendi vastuvõtul nõutuim peovõõras ning nii maailma mõjukaimate liidrite salapära oreooliga Bilderbergi grupi liige kui ka Euroopa töösturite ümarlaua juht.

Nokiasse satub Ollila 1985. aastal kontserni juhi Kari Kairamo kutsel, kui tal on selja taga juba pankurikarjäär Citibankis. Ollilast saab rahvusvaheliste operatsioonide asepresident, järgneb kiire tõus finantsjuhiks ja juhatuse liikmeks ning siis kontserni teletrite, kaablite, rehvide, tualett-paberi ja muu tootmise vahele kiilutud mobiiltelefonide haru juhiks.

Ajad on aga Nokiale keerulised, 1988. aastal teeb Kairamo enesetapu ja kui Ollila 41aastaselt kontserni juhiks saab, on firma kollapsi äärel ning omanikud üritavad seda Ericssonile maha müüa. Siis teeb Ollila oma karjääri ja tol ajal 133aastase ajaloo Nokia jaoks tähtsaima otsuse – riskida ja panna kõik ühele kaardile, mobiiltelefonide tootmisele. Väikesel nappide ressurssidega Soome firmal oli vähe valikuid, kirju-

BÖRSIMULL EI SÄÄSTNUD KA NOKIAT



tab Steinbeck, kõhklemine on suurfirmade privileeg.

"Istusime Olli-Pekkaga peakontoris ja mõtlesime, mis nüüd edasi saab," on meenutanud Ollila, kelle paremaks käeks oli juba siis Olli-Pekka Kallasvuo, kes eilsest on Nokia kontserni uus tegevjuht. Mehed on ka vanad tennisepartnerid, kes paarismängus ühel pool võrku mängides polevat ühtegi matši kaotanud. Kümme aastat hiljem oli Nokia maailma mobiiltelefonide turu liider.

Jorma Ollila – all major oil

"Kokku sai seda kõike viisteist aastat. Nautisin iga minutit," ütles Ollila viimast korda kontserni juhina Nokia majandustulemusi esitledes. Edu on nõudnud palju tööd, järjepidavust, sitkust ja ka karmust. Isiklikuks eeskujuks ütleb ta Teise maailmasõja järel Soome üles ehitatud põlvkonna.

"Nägin, mismoodi viiekümneendatel aastatel tööd tehti. See äratas lugupidamist," seletab ta.

Karmi tööetikat jagas ka Ollila ümber koondunud juhtgrupp – unelmate meeskond ehk Jorma punkt, kes koos Ollilaga on Nokia ime looja. Rohkem kui palk motiveeris prestiiži, pidev õppimine ja professionaalne tunnus. Nüüdseks on "pundist" alles üks Kallasvuo, kel tuleb kokku panna enda unelmate meeskond.

Ollila jääb edasi Nokia juhatusse, kuid on eilsest põhikohaga naftakompanii Royal Dutch Shell juhatuse esimees.

Töökaaslasteks on tal maailma suuruselt kolmandas naftakompaniis üks lord ja kaks sõõri tiitliga juhatuse liiget ning Hollandi endine peaminister Wim Kok. Naftaga pole Ollilal esialgu rohkem seost kui headeline anagramm oma nimest, mille avastas Financial Times: *all major oil* ehk kogu mõjukam nafta.

"Otsisime üle ilma tippjuhti, kellel oleks rahvusvaheline positsioon, globaalne haare ja edukas keerulise organisatsiooni juhtimise kogemus," ütles Shelli juhatuse aseesimees lord Kerr. "Jorma Ollilas leidsime kõik need omadused ja enamgi veel." Ollila aastapalk on Shellis 500 000 naela ehk 11,5 miljonit Eesti krooni.

Läinud kuul karjäärile tagasi vaadates avaldas Euroopa ühe tähelepanuväärseima eduloo autor heameelt, et võib "veel selles eas" (55) midagi uut õppida.

Ollila lubab oma uues ametis aga ikka soomlaseks jääda. "Mu naine töötab endiselt Soomes, mul on siin kolm last ja kaks lapselast. Kuhu ma siit läheksin," ütles ta.

Ära ei kao Ollila hääl ka Soome ühiskondlikust debatist. Palju muret teeb talle soomlaste vähenenud riskijulgeus. Pole enam seda üheksakümne aastate kuraasi, mil vajadusel tehti arengule jalgu jäänud seadused ringi, kurdab Ollila. Nokia tõus maailma tippu olgu tunnistuseks, kuhu innovatsiooni ja riskijulgeusega jõuda võib. Ja välja mõelda võib muudki kui telefone.

JORMA OLLILA

- sündinud 15. augustil 1950 Seinajokil
- Helsingi Ülikooli poliitikateaduse magister, Londoni Majandusülikooli majandusmagister ja Helsingi Tehnikaülikooli tehnikateaduse magister; Helsingi Ülikooli ja Helsingi Tehnikaülikooli audoktor
- 1978–1985 töötas Citibank OYs, viimased kolm aastat juhatuse liige
- 1985. aastast töötab Nokias, aastail 1990–1992 juhtis Nokia mobiiltelefoniuksust, 1992–1999 Nokia president ja tegevdirektor, alates 1999. aastast Nokia juhatuse esimees ja tegevdirektor
- 1. juunist 2006 naftakompanii Royal Dutch Shell juhatuse esimees
- olnud paljude firmade juhatuse liige, praegu kuulub Nokia, UPM-Kymmene, Otava kirjastusgrupi ja Ford Motor Company juhatusse
- Soome äri- ja poliitikafoorum EVA juhatuse esimees, Soome majandusuuringute instituudi ETLA juhatuse esimees, Euroopa töösturite ümarlaua (ERT) juht
- pälvinud paljude riikide autasusid, sealhulgas Eesti Valgetähe ordeni 1995. aastal

OLLILA VIIS NOKIA PÕHJAST TIPPU

- Kui Ollila ohjad võttis, oli Nokia turuväärtus 150 miljonit eurot. Nüüd on sama näitaja 68,4 miljardit. Kõigi aegade parimas seisus, 2000. aasta juunis, maksis Nokia aktsia 65 eurot. See tegi Nokias Euroopa suurima turuväärtusega börsifirma – 288 miljardi euroga.
- Kui 1991. aastal müüs Nokia 800 000 mobiiltelefoni, siis läinud aastal müüdi üle maailma kokku 265 miljonit Nokia telefoni.
- Nokia bränd oli 2005. aastal Interbrandi pingereas kuuendal kohal edestades selliseid nimesid nagu Walt Disney ja McDonalds.
- Nokia osakaal Helsingi börsiindeksis HEX on kerkinud 36 protsendile, aprillis andis Nokia aktsia 51% Helsingi börsil kaubeldud aktsiate käibest.
- Läinud aasta lõpus oli Nokia aktsiaid 158 000 soomlasel, Ollilal endal oli veebruaril lõpu seisuga 231 433 aktsiat.
- Nokia optiooniprogrammid oma töötajate tasustamiseks löid Soomes juurde sadu palgatööga rikkaks saanud miljonäre. Aastal 2002 oli Soome 50 suurima palgatulu saaja hulgas 46 nokialast.
- Ajavahemikus 1995–2000 maksid nokialased palgalt ja optioonidelt Soome riigile tulumaksu 2,6 miljardit eurot.
- Läinud aastal maksis Nokia Soomes makse 759 miljonit eurot.
- Nokia palgal on Soomes 23 500 inimest, neist 13 200 tegelevad teadus- ja arendustegevusega. Kokku oli Nokial läinud aastal 58 870 töötajat.
- Jorma Ollila palgaks Nokia juhatuse saab olema 375 000 eurot varasema 150 000 euro asemel, kuna kontserni tegevjuhi kohalt lahkudes ei osale Ollila enam boonussüsteemis.
- Aastal 2005 teenis Ollila palgatuluna 4,7 miljonit eurot ja teist niipalju ehk 4,6 miljonit aktsia- ja optiooniprogrammidest.
- Nokia moodustab 3,5% Soome SKPst ja viiendiku ekspordist.
- Nokia edulugu aitas kannustada Soome ühe edukama majanduskasvuga kümneendit pärast üheksakümne aastate alguse *Jama* (majanduslangus).
- Ollila annab Nokia üle heas seisus – aasta esimeses kvartalis kasvas puhaskasum 21% ja käive 29% 9,5 miljardile eurole. Globaalne turuosa kasvas kolme protsendipunkti võrra 35%-le, kvartalis müüdi 71,5 miljonit Nokia telefoni. Nokia prognoosib, et kokku müüakse tänava üle maailma 914 miljonit mobiiltelefoni.

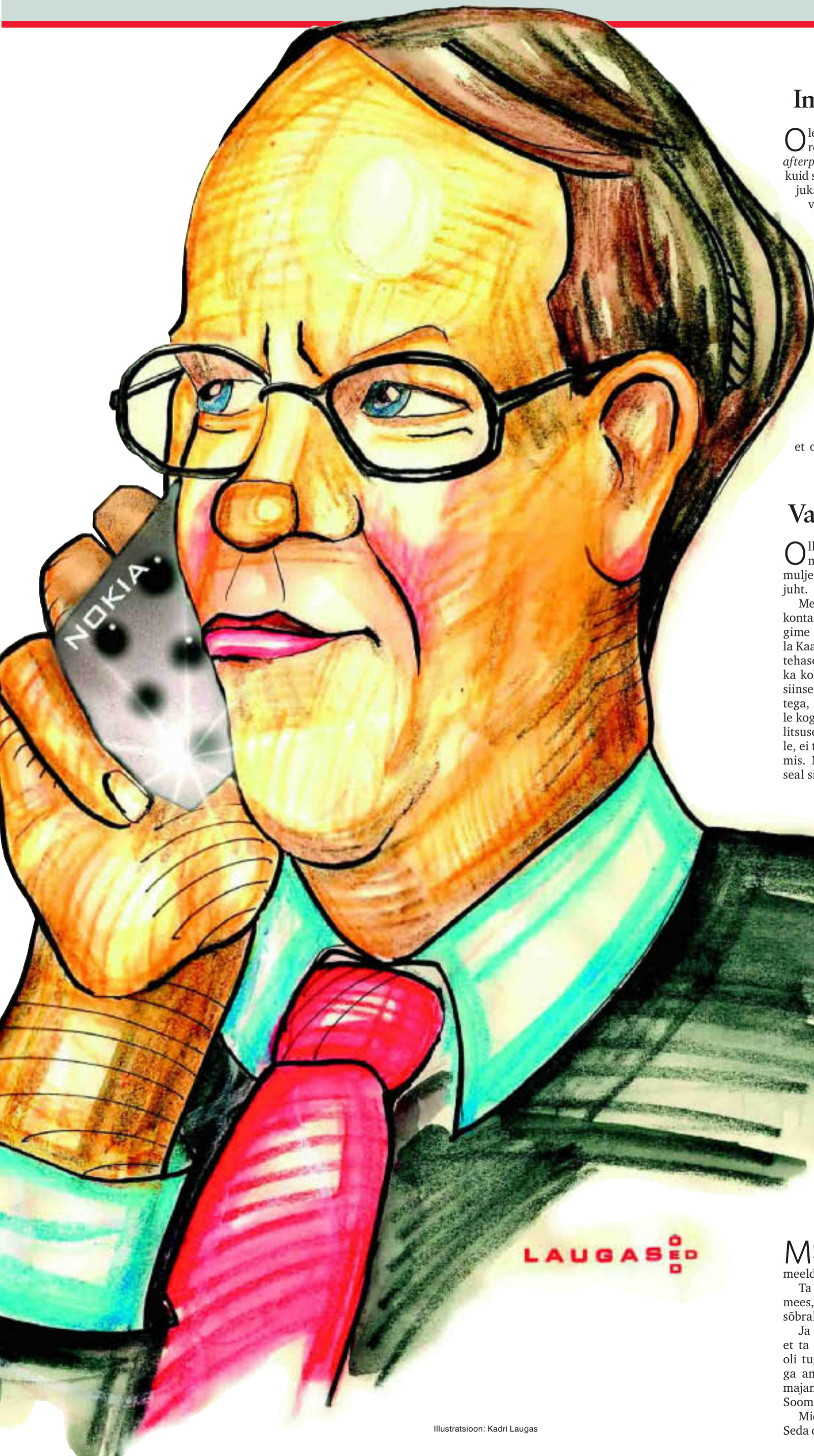
Allikad: Nokia, Äripäev

Kokku sai seda kõike viisteist aastat. Nautisin iga minutit.

Jorma Ollila, endine Nokia juht

Otsisime üle ilma tippjuhti, kellel oleks rahvusvaheline positsioon, globaalne haare.

lord Kerr, Shelli juhatuse aseesimees



Illustratsioon: Kadri Laugas

Imekspandavalt rahulik inimene

Olen Ollilat paaril konverentsil kuulanud ja pärast *afterparty*'del veidi rääkinud, kuid sügavat vestlust pole kahjuks olnud. Ollila on üllatavalt, kuidas nüüd öelda, võimsa saavutuste reestriga. Ja seejuures on ta väga tasakaalukas, imekspandav, kui rahulik inimene ta on. Temast ei õhku pulbitsevat energiat nagu tavaliselt suurte juhtidel, kuid ilmselt seda tugevam on tema sisemine energia. Pealtnäha on ta aga klassikaline rahulik soomlane.

Küllap ta tunneb ise ka, et on õige aeg Nokia eesot-



Valdo Kalm
EMT juhatuse esimees

„ Temast ei õhku pulbitsevat energiat nagu tavaliselt suurte juhtidel.

sast lahkuda. Ettevõttele ei juhtu sellest midagi halba, Ollila ajal on sinna tekkinud tugev rahvusvaheline tiim, toimib kõva koostöökuultuur.

Aa, Ollila kohta on see ka oluline öelda, et tal on väga suur kodune tugi targa ja tugeva abikaasa näol.

Valitsus ei läinud Ollilaga lõunale

Ollila on jätnud mulle äärmiselt tugeva isiksuse mulje, ikkagi maailmafirma juht.

Meil on Nokiaga tugevad kontaktid 90ndate algusest, tegime Nokiaga koos firma Keila Kaabel. Kui 1993. aastal uue tehase avamine oli, oli Ollila ka kohal. Tal oli huvi suhelda siinsete ettevõtjate ja poliitikutega, andis valitsuse liikmetele koguni lõuna, kuid meie valitsusest ei läinud keegi kohale, ei tea, kas unustasid ära või mis. Nii sõid Nokia inimesed seal siis omavahel.



Endel Palla
Harju Elektri nõukogu esimees

Mul on aga siiani meeles, et sel hetkel olime Ollilaga võrdsed ja ta võttis mind ka nii – Harju Elektril oli ju ühisfirmas 42 protsenti. Ja firma tegutseb siiani, ehkki Nokia on oma osaluse maha müünud. Mäletan aga seda, et Nokias oli alati väga positiivne ning inimesi väärtustav tööõhkkond, eks seegi oli suuresti juhi teene.

„ Tal oli huvi suhelda siinsete ettevõtjate ja poliitikutega, andis valitsuse liikmetele koguni lõuna, kuid meie valitsusest ei läinud keegi kohale.

„ Ta on muidugi edukas äriees, kuid ka väga avatud ja sõbralik ning hea suhtleja.

Suur Eesti sõber

Me oleme pikka aega tutvunud. Jorma Ollila on väga meeldiv inimene.

Ta on muidugi edukas äriees, kuid ka väga avatud ja sõbralik ning hea suhtleja.

Ja ei saa mainimata jätta, et ta on suur Eesti sõber. Tal oli tugev veendumus juba väga ammu, et Eesti saab oma majanduse taas jalgele ja jõuab Soomele järele.

Mida talle nüüd soovitada? Seda oskab ta ikka ise kõige pa-



Mart Laar
Riigikogu liige

remini arvata, mis talle nüüd hea oleks. Aga arvan, et talle on kõige suurem nauding see, et ta on jõudnud oma elus faasi, kus ei pea enam teiste soovitusi kuulda võtma.

Teeb nüüd ise, mida heaks peab.

TOOMASE PORTFELL

mln kroonides



Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, kelle käsutuses on miljon krooni reaalselt raha, mida hakati alates 2002. aasta algusest Äripäeva börsitoimetuses investeerima aktsiaturgudele.

aktsiamäng

9/2006

KOKKUVÖTE

► Äripäeva aktsiamängu 6/2006 vahekokkuvõte

parimad portfelliid

31. mai seisuga portfelli muutus protsentides

Aadu Birnbaum-0,958
Raul Lepisto-0,377
Taimi Käos-0,428

Rimm Ehaste-0,576
Epp Solovejev-1,239
Kai Naurits-1,400
Tiit Käbin-1,637
Aadu Birnbaum-1,725
Pekka Töyry-1,788
Martin Raud-1,825

võitja portfelli:
• Cisco Systems25%
• Saku Õlletehas25%
• Viisnurk25%
• Nokia25%

Võitnud portfelli omanikku premeeritakse rahasummaga, mis moodustab 30% juurde kasvanud väärtusest kroonides. Järgmised kaks portfelli saavad auhinna kasulikud raamatud.

Aktsiamäng 9/2006

Elisa
Elcoteq
Finnair
Fortum
F-Secure
Neste Oil
Nokia
Outokumpu
Perlos
PKC Group
Sampo
Stockmann
Stora Enso
Tietoenator
UPM Kymmene
ABB
Autoliv
Electrolux
Ericsson
Hennes & Mauritz
Nordea
Skanska
SKF
SEB
Securitas
Svenska Handelsbanken
Swedbank
Tele2
TeliaSonera

kokku 100%



nimi

aadress

telefon

e-post

Kupong saatke hiljemalt
5. juuniks
aadressil:
Äripäev
Börsitoimetus
Pärnu mnt 105
19049 Tallinn

LÕIKA VÄLJA JA SAADA TEELE

Eesti Ehitus peibutas usaldusväärse juhtkonnaga

Eesti Ehituse aktsiat märkin peamiselt selle pärast, et firmal on usaldusväärne juhtkond.

Erinevalt Tallinkist pole Eesti Ehituse juhid olnud riigiametis ega osalenud kahtlastes aktsiate "kinkimise" projektides.

Samas peibutas mind ka firma tegevus infrastruktuuri projektide vallas ja Ukraina turul. Lootsin, et nende firma tutvustus läheb välismaal edukalt ja aktsiaid märgivad mitmed välismaised finantsinvestorid. Veel julgustas mind teadmine, et Eesti Ehituse aktsionäridel puudub (erinevalt Tallinki aktsionäridest) võimalus oma aktsiaid kohe müüa. Minu arust Tallinki puhul sai just see emissiooni kirstunaelaks, mis viis aktsia juba esimesel nädalal võrreldes emissioonihinnaga miinusesse.

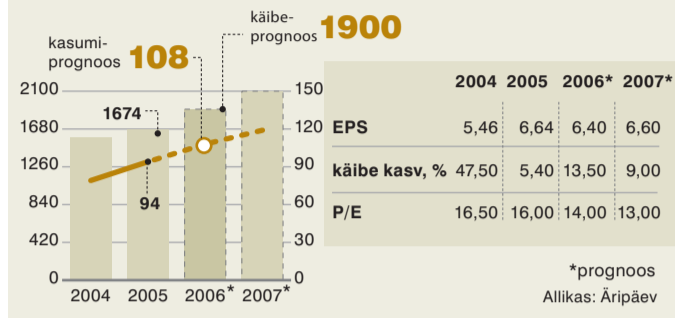
Eesti Ehitus alustas tegevust 1988. aastal Soome-NSVLi ühise ettevõtte SRV Eesti Ehitus, praeguseks on tegemist Eesti suurimate ehitusfirmade hulka kuuluva firmaga. Ettevõtte keskendub eelkõige infrastruktuuri rajatistega seotud projektidele.

Infrastruktuuri rajatist andsid möödunud aastal 46 protsenti ettevõtte käibest. Äri- ja ühiskondlike hoonete ehitamise tulud moodustasid kumbki ligikaudu viienäädiku käibest. Tööstushoonete ja ladude ehitus moodustas 9 protsenti ja elamuehitus vaid 6 protsenti kogukäibest.

Klientide löikes andis erasektor firma käibest 53 protsenti, riik 32 protsenti ja kohalikud omavalitsused 15 protsenti.

EESTI EHTUSELT ON SEL AASTAL OODATA 12PROTSENDIST KASUMIKASVU

► Eesti Ehituse majandustulemused ja prognoosid, mln kr



Firma tegutseb Eestis ja Ukrainas, nende riikide osakaal käibes on vastavalt 93,5 ja 6,5 protsenti. Ukraina turg on ka kõige suuremat kasvu näidanud – mullu suurenesid sealset tegevusmahud enam kui kaks korda. Ukraina on Eesti Ehitusel nagu rosin saia sees, sellelt turult ootaks edaspidi kasvu. Eesti Ehituse käive on hüpanud 29 miljonilt kroonilt 2003. aastal 108 miljonile kroonile 2005. aastal.

Miinusena oli aktsiaemissiooni puhul negatiivne foon, mille tekitas Tallinki emissiooni ebaõnnestumine.

Positiivse punktina võib veel ära märkida ehitustellimuste raamatu küllalt korrektselt väljatoomist. Teostamata tööde maht oli märtsi lõpus umbes 1,8 miljardit krooni. Kolme kuuga kasvab see 600 miljoni krooni võrra. Tellimusraamatus olid loetletud kõik üle 50 miljoni kroonise mahuga tööd. Ettevõtte juhtkond ennustab ehitusturule järgnevat aastat 10–15% kasvu. Firma enda kasv peaks olema sellest veidi kiirem. **Peeter Teder**

Ninanips spekulantidele

Nii vähe!” mõtlesin koos paljude teiste Eesti Ehituse märkijatega, kui nägin, et olin aktsiaid saanud soovitud tunduvalt vähem.

Eelmise aasta IPOd veensid spekulante, et börs on kui imede põld, kus vaja raha mulda panna (loe: aktsiaid märkida) ning need siis nädala pärast nälgjatele Lääne investoritele hea kasumiga maha müüa.

Seetõttu oli nii mõnigi spekulant mõelnud hunniku aktsiaid märkida, et need pärast kiire kasumi nimel maha müüa. Korraldajad tegid neile aga ninanipsu, sest erainvestoritele jagati kõigest kümnendik kogu emissiooni mahust.

Nii oli üsna mõtetu oma veidi rohkem kui 170 aktsiat esimesel börsipäeval müüa hakata, sest pika ootamise peale 1000 krooni teenida tundus kuidagi vähe.

Aga mõne nädala eest maailma börsel tabanud korrektsioonilaine sundis mind seisukohta muutma. Skandinaavia investorid võtsid hoogsalt ida-suunalistest fondidest raha välja, mis sundis omakorda fondijuhte aktsiaid müüma. See protsess peegeldus ka Tallinna börsil ning kuna languse lõppu ennustada ei tahtnud, otsustasin kasumi välja võtta. **Lauri Matsulevitš**

Eesti Ehitus on ilmetu ettevõte

Jätsin Eesti Ehituse aktsiate märkimise vahele, kuna pean ettevõtet näotuks.

Pikaajalise investorina ei osta ma niivõrd aktsiat, vaid ettevõtet. Erandiks on spekulatiivsed investeeringud, kuid need teen ma harva ja kuna Eesti Ehitusest ei paistnud tulevat kuumat aktsiat, siis sel eesmärgil ma ostumõtet ei näinud.

Aga ettevõtte on Eesti Ehitus, nagu peaaegu kõik meie börsiettevõtted – liiga läbipaistmatu.

Enamik meie börsiettevõtte juhtidest on võtnud börsifirma staatuse kilbiks, mis avalikkusega mitte suhelda.

Aga suhtlemine pelgalt börsiteadete keeles pole mingi suhtlemine. **Tõnis Oja**

Admiral Invest AS
pakub Teile võimaluse õppida rahateenimist rahvusvahelisel valuuta- ja börsiturul.

Valuutaturg töötab 24 tundi päevas, 7 päeva nädalas. Kauplemine toimub kõige likviidsemate finantsinstrumentidega. Vaatamata sellele, mis suunas turg liigub - ülesse või alla - Teie ikka teenite raha. Nõudlus ja pakkumine on alati tagatud.

Meie spetsialistid aitavad Teid oma kauplemisstrateegia välja töötamisel, õpetavad eduka kauplemise saladusi ning annavad väärtuslikke teadmisi finantsuruolukorra analüüsimiseks ning kasumi saamiseks.

Teie võimalused on piiratud ainult Teie soovidega!

FOREX turul kauplemise eelised:
- kiirus, paindlikkus
- interaktiivsus ja mobiilsus
- kõrge tulusus
- turvalisus

Tee esimene samm ja kohtu meiega 8. ja 15. juunil kell 18:45 aadressil

Rävala pst 5, Tallinn 10143, 4 korrus konverentsisaal.
Registreerimine toimub telefonil 6 309 303 või e-mailil info@forextrade.ee

6 309 303
www.forextrade.ee

MEIE PORTFELLID

► Äripäeva börsitoimetuse töötajate investeeringud, osakaal protsentides



Tõnis Oja
toimetuse juht

ConocoPhillips	22
Starbucks	21
Apple	17
General Electric	13
Nokia	12
Hansa Ida-Euroopa aktsiafond	8
Kalev	5
raha (USD ja EEK)	2



Annika Matson
uudistetoimetaja

Tallink	87
Kalev	8
Starman	5



Lauri Matsulevitš
uudistetoimetaja

raha (EEK)	60
Apple	40



Raivo Sormunen
analüütik

Raha	52
Apache	27
TEO (Telekomas)	11
Grindeks	8
Viisnurk	6



Romet Kreek
analüütik

Raha	48
Teede REV-2 aktsia	17
Hansa PF V1	8
Kazakhmys aktsia	7
Sampo Soome aktsiafond	6
Sampo Kompas Aktsia osak	6
BIG võlakirjad	6
Hiina investeerimishoius	3
KB Home müügiopts.	0
Johnson & Johnson ostuoptsoon	0



Peeter Teder
analüütik

Tallinna Vesi	40
Eesti Ehitus	60



Sun Microsystems koondab 5000 töötajat

Maailma suurusel neljas serveritootja Sun Microsystems on kõhnumiskuuril, koondades kuni 5000 töötajat, vahendas Bloomberg.

Selliste vahenditega loodetakse järgmise kuue kuuga tulla välja pea viis aastat kestnud kahjumiseeriast.

Koondamised lähevad maksma 340–500 mln dollarit (4,13–6,08 mld krooni). Kulud lähevad valdavalt käimasoleva kvartali tulemustesse, kuid peaksid säästma aastas umbes 480–590 mln dollarit.

Jonathan Schwartz, kes võttis 24. aprillil ettevõtte juhtimise üle Suni loojalt Scott McNealylt, lubas 90 päeva ga vaadata üle kõik ettevõtte operatsioonid, et suurenda-



Jonathan Schwartz

da kasumit ja võita tagasi turuosa Hewlett-Packardilt ja Dellilt. "See on positiivne, et Sun vähendab lõpuks ometi töötajate arvu, kuid nimetagem seda koondamist vaid minimaalseks," ütles Pacific Crest Securitiese analüütik Brent Bracelin.

Sun koondab 4000–5000 töötajat ehk 11–13 protsenti oma 37 500 töötajast.

Töötajate koondamine aitab Sunil jõuda 2007. (majandus) aastal vähemalt neljaprotsendise tegevuskasumimarginaalini ja pikemas perspektiivis 10 protsendini. Ettevõtte liigub vastu viienda-le kahjumiga lõppevale aastale. Suni majandusaasta lõpeb 30. juunil.

Äripäev

sõnumid

Bank of China alustas oma ajalugu Hongkongi börsil tugeva tõusuga

Bank of China alustas oma ajalugu Hongkongi börsil tugeva tõusuga.

Aktsia hind kerkis 14,4 protsenti, 3,375 Hongkongi dollarini. Sellise hinna juures on panga turuväärtuseks 105,4 miljardit USA dollarit ehk 1,28 triljonit krooni. Aktsia lisatakse FTSE/Xinhua China 25 indeksisse.

Investorid märkisid maailma kuue aasta suurima aktsiapakkumise 17 korda üle. Pank on prognoosinud selle aasta kasumiks 4,1 miljardit dollarit.

Äripäev

NRG Energyle tehti ülevõtmispakkumine

USA energeetikakompanii Mirant tegi 8 miljardi dollari (100 miljardi krooni) suuruse ülevõtmispakkumise NRG Energyle, kirjutas ajaleht Financial Times.

Mõlemad elektrienergia tegelevad ettevõtted väljusid mõned aastad tagasi pankrotikaitsest, mida nad kohtult taotlesid ning mis tekkis seoses energeetikagigandi Enron pankrotiga. NRG Energy tegevjuhtkond vastas ajalehe teatel tugeva eitusega. NRG Energy osales Narva elektrijaamade erastamiskonkursil.

Äripäev

Eesti Ehitus ehitab 53 mln krooni eest piirivalvele administratiiv- ja angaarihoone

Eesti Ehitus ehitab piirivalvele administratiiv- ja angaarihoone. Leping hind koos käibemaksuga on 52,84 miljonit krooni (3,3786 mln eurot). Firma teatas börsile, et ehitus valmib tänavu detsembris.

Leping sõlmiti 31. mail, objekt asub Tallinnas, Väike-Sõjamae 22a.

Äripäev

investori kalender

R 2. juuni	Delphi – majandustulemused Pixar – majandustulemused
E 5. juuni	Statistikaamet – majanduskasvu esialgne hinnang, I kvartal
K 7. juuni	Viking Line – majandustulemused Statistikaamet – tarbijahinnaindeks, mai 2006
N 8. juuni	Sea Containers – majandustulemused

Viini börsi juht harib tulevase investoreid juba põhikoolis

Intervjuu Viini börsi juhi Michael Buhliga

235 aasta vanuse Viini börsi juht Michael Buhl ütles Tallinna börsi 10. sünnipäeval, et kasvatab Austrias börsinvestoreid juba põhikoolipingist.

Annika Matson
annika.matson@aripaev.ee

Kui palju on erainvestoreid Austrias?

Erainvestorite nappus on meie nõrgim lüli. Ka Euroopa keskmine on kaks korda suurem Austriast. Eestis on erainvestoreid veel kaks korda rohkem kui Euroopas. Eestlased on siin vist maailmarekordi omanikud.

Tahame erainvestoritele rohkem tähelepanu pöörata ja kasvutada nende arvu protsendi võrra aastas.

Kuidas on teil plaanis seda teha?

Inimesi tuleb harida. Oleme tänaseks juba kolm aastat käinud põhikooli õpilastele investeerimisest rääkimas. On koolitused, mille raames räägime koolides 14–16aastaste õpilastega. Vähemalt korra kuus käin ka ülikoolides investeerimisest rääkimas.

Mul on 13aastane tütar ja aasta eest avasin talle arve. Lisaks sai ostetud aktsiaid, et ta saaks aru, mis on aktsia, aktsionär, aktsiaselts, börs jne.

Lastele on hea rääkida, sest nad räägivad oma sõpradele uusi kogemusi edasi ja nii loodame tekitada uue aktiivsema aktsionäride põlvkonna lumepalliefekti toel.

Kas Teil endal on Austria börsifirmade aktsiaid?

Ja mul on näiteks Erste Banki, Wiener Städtische, Austrian Posti ja Intercelli aktsiaid. Minu Austria aktsiate väärtus portfellis on 40 000 eurot (626 000 kr). Lisaks olen investeeritud aktsiafondidesse.

Kas ka Austrias ei taha börsifirmade suuromanikud väiksematele infot jagada?

Ka Austrias on see probleemiks. Mida enam arenenud on börs, seda vähem on seda muret. Firmade vabalt kaubeldavate aktsiate osakaal ei ole ka Austrias väga kõrge. Üks domineeriv aktsionär ei ole ühelegi börsifirmale hea.

Tuleks teha nii, et väikeinvestoritele antakse üha enam seaduslikke õigusi ja nende täitmist ka kaitstakse.

Kas riik peaks riigifirmade börsile tooma?

Erastamine ja firmade börsile viimine aitab majandust ja rahaturgu arendada. Tellisime paari aasta eest uurimuse, kust selgus, et hästi toimiv ja kasvav börs aitab kasvutada majandust ja vähendada tööpüu-



Viini börs loodi sõjavankri vedamiseks

Viini börsi asutas 1771. aastal Habsburgide dünastiasse kuulunud keisrinna Maria Theresa. Börs loodi, kuna Austria valitsusel oli tarvis finantseerida sõjapidamist.

Seetõttu kujunes börs kohaks, kus esialgu kaubeldi ainult valitsuse võlakirjadega. Alles 1818 hakati börsil kaupleva aktsiatega, esimene firma börsil oli Austria Pank.

Tänu Habsburgide suguvõsale omandas Viini börs kiiresti rahvusvahelise tähtsuse. 1860ndate majandusbuum meelitas börsile aga hulgaliselt spekulatiivseid ettevõtteid.

1873. aastal korraldati Viini World Expo, kuid mõned päevad pärast selle avamist saabus börsikrahh. 90% börsil noteeritud firmadest kadus nimekirjast ning Expo korraldamine ei tõstnud ka Austria rahvusvahelist mainet.

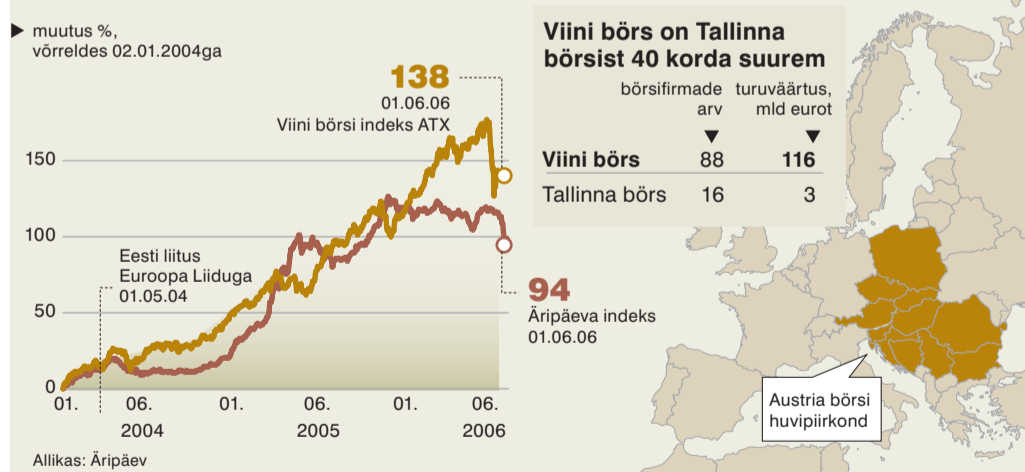
Praegu on Viini börsil 88 firmat, turuväärtusega kokku 116 miljardit eurot (1,8 triljonit krooni). Viimase aastaga on börsiindeks kerkinud 30%.

Lauri Matsuleviit

Viini börsi juht Michael Buhl omab ka ise Viini börsil noteeritud firmade aktsiaid.

Foto: Veiko Tõkman

VIINI BÖRS TALLINNA BÖRSIST KIIREMINI KASVANUD



dust. 17 000 uut töökohta on näiteks Austrias aastas loodud tänu majanduskasvule. Riik ei ole kunagi hea omanik. Börsile minek on riigifirmadele parim variant.

Viini börs on enim võitnud Euroopa Liidu laienemisest 2004. aastal. Kuidas see õnnestus?

Meie majanduskasv oli 2004. aastal 2,2%, mis on kaks korda suurem kui kolmel varasemal aastal. On ajaloolised sidemed, mis on seotud Habsburgide dü-

nastiaga ja inimestel on sellest head mälestused. Me ei presenteerime end kui vanemat venda, vaid kui võrdset partnerit.

Mida arvate Viini börsi firmade tulevikust?

Ohtlik muidugi, kui investorid on harjunud aktsiahindade kasvuga kordades. See võib viia uue mulli lõhkemiseni.

Kas buum Ida-Euroopa aktsiaturgudel on läbi?

Ei usu. Raskeid aegu võib tulla, aga pikas plaanis on

kindlasti tõusuruumi. Austria firmade keskmine hind ja kasumi suhe on hetkel 13, mis ei ole kõrge.

Kas võite OMXiga liituda?

Oleme avatud läbirääkimistele, aga ei soovi hetkel suurematega liituda. Skandinaavia ja Balti börsidega liitumine oleks siiski mõistlik. Aga ma ei saa detaile rääkida.

Täispikkuses intervjuud saab lugeda Äripäev Online'ist.

aktiivseim aktsia

Eesti Telekom..... 9,91 mln krooni

indeksid

OMX Tallinn..... 616,07 0,05%
 ÄP tööstusindeks..... 245,50 0,48%
 Pensioniindeks 134,68 -0,66%
 EPI 100..... 111,70 -0,18%
 EPI 75..... 124,85 -0,49%
 EPI 50..... 142,20 -0,80%



Investeeringufondid

fond	kuupäev	ost kr	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht	haldav ettevõte
							12 kuud	3 aastat	5 aastat		
II PENSIONISAMBA FONDID											
ERGO Tuleviku Pensionifond	01.06	14,35	14,92	14,49	-0,34	8,78	11,16	139 104 565	AS ERGO Varahaldus		
ERGO Rahulik Pensionifond	01.06	11,24	11,69	11,35	-1,56	3,02	3,02	38 398 972	AS ERGO Varahaldus		
Hansa Pensionifond K1	01.06	11,03	11,31	11,14	-3,21	-3,21	1,32	198 484 556	AS Hansa Investeeringufondid		
Hansa Pensionifond K2	01.06	12,53	12,85	12,66	-1,94	3,18	6,64	975 331 500	AS Hansa Investeeringufondid		
Hansa Pensionifond K3	01.06	14,49	14,86	14,64	-0,81	10,16	12,33	1 701 883 860	AS Hansa Investeeringufondid		
PI LHV Maailma aktsiad	01.06	15,24	15,54	15,39	5,19	21,85	15,88	149 051 101	LHV-Seesam Varahaldus		
PI LHV Dünaamised Völakirjad	01.06	12,06	12,30	12,18	1,92	4,37	4,28	18 630 834	LHV-Seesam Varahaldus		
PI LHV Uued Turud	01.06	12,34	12,71	12,46	1,96	14,00	9,19	27 703 588	LHV-Seesam Varahaldus		
PI LHV Tasakaalustatud Strateegia	01.06	11,61	11,96	11,73	1,56	8,21	5,25	27 327 187	LHV-Seesam Varahaldus		
PI LHV Kvaliteetsed Völakirjad	01.06	11,45	11,69	11,57	2,12	4,52	3,03	12 351 569	LHV-Seesam Varahaldus		
Sampo Pension 25	01.06	12,12	12,36	12,24	-1,13	4,35	4,68	69 052 400	Sampo Baltic Asset Management		
Sampo Pension 50	01.06	13,45	13,73	13,59	-1,31	7,18	7,70	650 857 464	Sampo Baltic Asset Management		
Sampo Pension Intress	01.06	10,86	11,08	10,97	-0,18	0,73	1,50	18 935 961	Sampo Baltic Asset Management		
SEB Ühispaniga Konservatiivne Pf	01.06	11,01	11,29	11,12	-2,54	-2,11	1,87	238 483 018	SEB Ühispaniga Fondid		
SEB Ühispaniga Progressiivne Pf	01.06	14,39	14,76	14,54	1,04	14,04	11,14	1 224 085 837	SEB Ühispaniga Fondid		
III PENSIONISAMBA FONDID											
Hansa Pensionifond V1	31.05	17,45	17,89	17,63	4,03	-1,01	6,33	9,85	9,31	85 440 180	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Pensionifond V2	31.05	13,96	14,31	14,10	7,10	-0,35	14,54	0,00	0,00	104 228 352	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Pensionifond V3	31.05	17,39	17,83	17,57	11,62	1,27	28,16	0,00	0,00	153 856 412	AS Hansa Investeeringufondid
LHV Täiendav Pensionifond	01.06	15,51	15,83	15,67	11,92	2,89	26,07	19,38	0,00	16 380 835	LHV-Seesam Varahaldus
Sampo Pensionifond	31.05	15,31	15,62	15,46	5,98	-1,72	8,34	9,24	0,00	28 547 215	Sampo Baltic Asset Management
SEB Ühispaniga Tasakaalukas Pensionifond	31.05	16,15	16,31	16,31	5,91	1,09	11,64	10,53	10,28	87 023 564	SEB Ühispaniga Fondid
SEB Ühispaniga Aktiivne Pensionifond	31.05	13,71	13,85	13,85	0,00	4,01	32,59	0,00	0,00	43 180 985	SEB Ühispaniga Fondid
AVATUD INVESTEERIMISFONDID											
Evli Global Multi Manager 75*	29.05	118,95	118,95	118,95	8,74	1,48	20,30	18,35	2,66	50 355 035	Evli FMC (Suprema)
Evli Global Multi Manager 40*	29.05	125,03	125,03	125,03	5,12	0,11	10,88	11,04	-	27 558 591	Evli FMC (Suprema)
Evli Baltic*	30.05	215,57	215,57	215,57	15,87	-17,33	5,73	-	-	15 898 682	Evli FMC (Suprema)
Evli Greater Russia*	30.05	192,39	192,39	192,39	12,02	68,52	-	-	-	122 166 157	Evli FMC (Suprema)
Evli Nordic TMT*	30.05	39,86	39,86	39,86	12,87	1,68	17,35	26,66	-3,71	8 201 534	Evli FMC (Suprema)
Evli IT*	30.05	7,14	7,14	7,14	10,12	3,03	8,40	8,40	-9,28	30 456 050	Evli FMC (Suprema)
Evli European Smaller Companies*	30.05	35,53	35,53	35,52	9,97	7,26	32,79	31,32	8,99	32 691 747	Evli FMC (Suprema)
Evli Global*	30.05	10,58	10,58	10,58	10,22	-1,23	20,48	16,22	-5,06	17 130 744	Evli FMC (Suprema)
Evli Select*	31.05	19,41	19,41	19,41	12,10	8,14	26,69	31,97	9,36	139 699 845	Evli FMC (Suprema)
Evli Euro Mix*	31.05	13,12	13,12	13,12	4,81	0,80	9,36	8,94	2,58	20 433 162	Evli FMC (Suprema)
Hansa Balti Kasvufond	31.05	352,52	361,42	356,08	8,70	-11,42	-4,00	14,26	-	14 699	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Ida-Euroopa Aktsiafond	31.05	177,42	181,90	179,21	18,59	4,47	29,25	-	-	2 048 316 594	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Venemaa Aktsiafond	31.05	1 696,38	1 739,21	1 713,51	27,25	-13,61	93,95	54,60	37,38	1 186 656 405	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Fondifond 30	31.05	97,48	99,94	98,46	-	-2,21	-	-	-	114 197 157	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Fondifond 60	31.05	98,42	100,90	99,41	-	-1,47	-	-	-	263 246 581	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Fondifond 100	31.05	100,17	102,70	101,18	-	-0,07	-	-	-	226 351 836	AS Hansa Investeeringufondid
Mandatum Russia G***	31.05	-	-	2 193,30	29,04	7,81	80,40	-	-	2 321 800 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Nordea Euroland*	31.05	2,64	2,70	2,67	10,93	3,25	18,53	18,50	-0,50	249 900 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Optima.fi*	31.05	9,98	10,18	10,08	-	-	-	-	-	594 900 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Euro Obligatio*	31.05	0,28	0,28	0,28	2,96	-2,88	-0,90	2,50	4,80	490 500 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Balti G***	31.05	-	-	338,64	12,79	-16,95	-4,10	22,73	21,40	423 600 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo Compass 25 G***	31.05	-	-	1 195,94	3,49	1,10	7,82	7,77	4,27	10 017 100 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo Compass 50 G***	31.05	-	-	1 202,04	3,70	0,89	11,32	11,46	-	2 422 600 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo Compass 75 G***	31.05	-	-	1 187,07	8,25	1,93	17,11	15,49	-	1 282 200 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo Compass Equity AS***	31.05	-	-	730,67	10,40	1,80	21,13	19,64	0,22	1 747 600 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo Compass Liquidity G***	31.05	-	-	1 270,59	1,31	-0,52	0,46	2,26	3,77	1 854 900 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo 2010 G***	31.05	-	-	1 281,55	5,89	0,30	10,66	12,20	3,73	619 900 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo 2020 G***	31.05	-	-	1 203,41	10,09	1,99	20,90	17,48	2,14	842 700 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo 2030 G***	31.05	-	-	1 076,22	11,02	1,76	24,26	18,61	0,18	491 800 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo 2040 G***	31.05	-	-	1 356,62	-	1,03	25,64	-	-	59 800 000	Sampo Rahastoyhtiö Oy
Sampo Uus Euroopa Fond	31.05	24,43	24,93	24,68	12,29	0,12	24,71	29,90	18,59	262 081 526	Sampo Baltic Asset Management
Sampo Globaalne Kasvufond**	31.05	11,40	11,64	11,52	-	5,98	-	-	-	2 186 875	Sampo Baltic Asset Management
SEB Kasvufond	31.05	6,69	6,82	6,76	18,97	8,97	46,96	33,68	30,02	740 523 240	SEB Ühispaniga Fondid
SEB Ühispaniga Fondifond	31.05	11,87	12,11	11,99	-	2,97	19,05	-	-	141 903 690	SEB Ühispaniga Fondid
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond	31.05	11,57	11,80	11,68	-	10,09	-	-	-	144 748 484	SEB Ühispaniga Fondid
Trigon Kesk- ja Ida-Euroopa Fond	01.06	223,19	231,12	226,59	15,07	-2,21	21,25	28,24	-	1 746 897 843	Trigon Funds
Trigon Teise Laine Fond	01.06	173,43	179,59	176,07	-	13,98	30,94	-	-	1 183 246 227	Trigon Funds
Trigon Uus Euroopa Väikeettevõtteid Fond	01.06	113,68	117,72	115,41	-	5,78	15,27	-	-	819 283 387	Trigon Funds
Trigon Uus Euroopa Top 10 Fond	01.06	94,46	97,82	95,90	-	-	-	-	-	102 753 410	Trigon Funds
VÖLAKIRJAFONDID											
Evli European High Yield*	30.05	136,32	136,32	136,32	3,47	2,32	8,40	9,75	6,21	125 688 496	Evli FMC (Suprema)
Evli European Investment Grade*	30.05	130,22	130,22	130,22	2,51	-1,73	-0,49	3,40	5,47	82 752 223	Evli FMC (Suprema)
Evli Ruble Debt*	30.05	102,86	102,86	102,86	-	1,06	-	-	-	19 758 285	Evli FMC (Suprema)
Hansa Ida-Euroopa Völakirjafond*	31.05	9,01	9,06	9,01	-	-8,99	-	-	-	23 189 236	AS Hansa Investeeringufondid
SEB Ühispaniga Völakirjafond	31.05	12,81	12,81	12,81	1,55	-0,21	1,16	3,12	4,22	321 423 964	SEB Ühispaniga Fondid
RAHATURUFONDID											
Evli Target Return*	30.05	23,04	23,04	23,04	0,01	0,15	0,44	2,49	-	554 674 547	Evli FMC (Suprema)
Hansa Intressifond	31.05	142,16	142,16	142,16	-0,03	0,26	0,48	1,56	-	910 051 402	AS Hansa Investeeringufondid
Hansa Rahaturufond***	31.05	1 000,00	1 000,00	1 000,00	2,05	1,82	1,90	1,79	-	1 278 982 648	AS Hansa Investeeringufondid
Sampo Likviidsusfond	31.05	1 213,40	1 213,40	1 213,40	0,01	0,20	0,55	1,94	-	312 349 884	Sampo Baltic Asset Management
SEB Ühispaniga Likviidsusfond***	31.05	100,00	100,00	100,00	2,70	2,47	2,31	2,03	-	2 236 362 075	SEB Ühispaniga Fondid

* noteeringud ja fondide mahud eurodes; ** noteeringud ja fondide mahud USDdes; *** NAV tuhande osaku kohta eurodes; **** tootlus arvatatakse aasta baasil teisenatult riskaste - investeerimisfondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Fondivalitsejad

ERGO Varahalduse AS Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
AS Hansa Investeeringufondid Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636, e-post: fondid@hansa.ee
LHV-Seesam Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10 145, tel 680 0435, faks 680 0402, e-post: vara@lhv.ee, koduleht: www.lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Baltic Asset Management Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275, e-post: funds@sampopank.ee, koduleht: www.sampo.ee
Trigon Funds Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fondid@trigon.ee, koduleht: www.trigon.ee
SEB Ühispaniga Fondid Tornimäe 2, Tallinn 15 010, tel 665 6565, faks 665 7122, e-post: fondid@seb.ee, koduleht: www.seb.ee
Suprema Varahaldus (Evli Fund Management Co) Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 640 5720, faks 640 5701, e-post: fondid@suprema.ee, koduleht: www.suprema.ee

Maaklerifirmad

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Hansapank Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV Tartu mnt 2, Tallinn tel 680 0401, faks 680 0410
Sampo Pank Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
SEB Eesti Ühispank Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
SBM Pank Pärnu mnt 12, Tallinn tel 680 2500, faks 680 2501
Suprema Tartu mnt 2, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701

Veefirmal lõppes aasta börsil



Raivo Sormunen
analüütik

Eile möödus Tallinna Vee börsibüüdist täpselt aasta. Uue börsiletuleku laine algatajaaktsia on 144,73krooniselt esmaemissiooni hinnalt kosunud 12,72 euron (199,02 kroonini) ehk 37,5 protsenti. Kuna eile oli esimene päev, mil kaubeldud veefirma aktsiad ei omanud õigust dividendidele, võib väärt-pabri hinnatõusule otsa liita ka dividendimakse (7,85 krooni aktsia kohta).

Fundamentaalanäitajate poolest on ettevõtte aktsia Tallinna börsil üks kallimaid.

Aktsia P/B (turuväärtuse/raamatupidamisväärtus) suhe ul

indeksid

Dow Jones	11 197,93	0,27
Nasdaq	2 192,21	0,61
Helsingi	8 854,00	0,95
Stockholm	9 547,70	0,70
London	5 721,50	-0,04
Frankfurt	5 676,88	-0,28
Pariis	4 933,55	0,07
Tokyo	15 503,74	0,24

indeksid päeva lõpu seisuga, allikas Bloomberg

Maailma väärtpaberiturud

indeks	viimane	muutus eelmisest, %	52. nädala	
			kõrgeim	madalaim
Ameerika				
Standard & Poors 500	1275,31	0,41	1326,70	1168,20
Euroopa				
Oslo	440,92	0,48	493,90	281,41
Kopenhaagen	372,83	-0,02	418,87	326,86
Madrid	1230,82	-0,25	1321,97	1018,75
Milano	36468,00	0,05	38896,00	31248,00
Amsterdam	439,22	-0,27	478,44	365,52
Kesk- ja Ida-Euroopa				
Varssavi WIG	39970,99	0,85	45894,55	26427,39
Praha PX50	1347,70	1,43	1597,80	1153,20
Moskva RTS-Interfax	1462,40	0,08	1795,00	665,70
Riia	563,26	-0,11	713,09	452,58
Vilnius	364,96	-0,09	400,00	312,00
Balti indeks BALTIX	513,37	-0,24	620,38	484,22
Aasia				
Hongkong Hang Seng	15645,27	-1,34	17328,43	13745,68

indeksid päevalõpu seisuga, allikas Bloomberg



Lõppes laostav maikuu

USA turu suuremate kompaniide aktsialiiikumisi haarav S&P 500 indeks kaotas maiga 3,1%. Tegemist oli kehvimä kuuga pärast 1984. aasta maid.

"Aktsiate müügiiga on mindud juba liiale. Meile meeldivad suurfirmade aktsiad ja me loodame, et need juhivad turu tõusu," ütles uudisteagentuurile Reuters Matrix Asset Advisorsi investeeingute juht David Katz. Kuu viimasel päeval vähendatigi langusnumbreid, kuna investoreid asusid jahtima odavaks muutunud väärtpaberid. Tõusid suurfirmade nagu Boeingi (1,4%), Catepillari (1,1%) ja Inteli (1,2%) aktsiad.

Tõusunumbreid oleks olnud veelgi paremad, kui päeva lõpupoole poleks avaldatud USA keskpanga viimase istungi raportit, kus pankurid väljendasid muret, et inflatsioon ületab veidi ootusi. See võib tähendada aga intressitõstmise jätkumist. Investoreid kardavad, et edasised intressitõstetud hakkavad mõju avaldama ettevõtete kasumitele ja jahutavad majandust.

Spekulatsioonid, et paisuv inflatsioon ja kiirenev majanduskasv sunnib Euroopa Keskpanga kiirendama baasintresside tõstmist, olid eile märksõnadeks ka Euroopas. "Turg on inflatsiooni hindamisel olnud siiani endaga liialt rahulolev. Hetkel näeme me turul väga tervistavat (aktsiahindade) korrektsiooni," ütles uudisteagentuurile Bloomberg Polar Capital Partnersi fondivalitseja Philip Hardy. Mõõdunud kuul langes Euroopa turgude liikumist laiahaardeliselt kajastav Dow Jones Stoxx 600 indeks 5,2 protsendi, tehes sellest nõrgima kuu pärast 2003. aasta jaanuari. Eile pärastlõunaks vajas indeks veel 0,2%, tasemeni 318,33 punkti.

Raivo Sormunen

USA börsid 31.05.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Advanced Micro Device	30,89	1,35	16,30	42,70	28,9
AIG	60,80	0,33	54,51	71,09	16,0
Alcoa	31,72	0,70	22,28	36,96	17,2
Altria Group	72,35	1,34	63,60	78,68	13,8
Amazon.com	34,61	-0,09	31,52	50,00	-
Amgen	67,59	1,14	59,50	86,92	19,9
Apple Computer	59,77	-2,37	35,52	86,40	30,7
Bristol Myers Squibb	24,55	-0,04	20,70	25,95	17,4
Caterpillar	72,95	1,09	46,88	82,03	16,5
Chevron Corporation	59,79	2,29	53,76	65,98	8,5
Cisco Systems	19,68	-0,46	16,83	22,00	18,7
Citigroup	49,30	0,57	42,91	50,72	12,5
Coca-Cola	44,03	0,57	39,36	44,93	20,0
DaimlerChrysler	52,61	1,82	39,19	60,22	-
Dell	25,38	1,44	23,60	41,99	16,6
Du Pont	42,53	0,90	37,60	47,67	19,6
Eastman Kodak	24,11	-0,29	20,77	30,91	27,4
eBay	32,81	-1,20	28,87	47,86	36,5
Exxon Mobil	60,91	1,18	54,50	65,96	10,9

FedEx	109,27	1,83	76,81	120,01	19,4
Flextronics	11,26	0,72	8,97	14,37	16,1
Ford Motor	7,16	2,58	6,75	11,48	-
General Electric	34,26	0,62	32,21	37,13	18,8
General Motors	26,93	1,36	18,33	37,70	-
Google	371,82	-0,03	267,43	475,11	55,6
Hewlett-Packard	32,38	1,44	22,38	34,52	17,1
Home Depot	38,12	1,11	37,14	43,98	13,4
IBM	79,90	-0,32	73,45	89,94	14,3
Intel	18,02	1,18	17,74	28,84	13,9
International Paper	33,98	3,03	26,97	37,98	33,6
JP Morgan Chase	42,64	0,47	32,92	46,80	14,2
JDS Uniphase	3,03	2,36	1,46	4,30	-
Johnson & Johnson	60,22	0,62	56,65	67,61	17,1
Juniper Networks	15,93	-0,50	14,33	27,65	21,0
Lucent Technologies	2,55	0,39	2,39	3,49	21,3
McDonalds	33,17	0,38	27,36	36,75	15,6
Merck	33,29	0,45	25,50	36,65	12,3
Merrill Lynch	72,41	1,53	54,04	81,25	12,9

Microsoft	22,65	2,16	22,45	28,38	17,6
3M	83,66	0,24	69,71	88,35	18,9
Morgan Stanley	59,62	0,86	48,61	66,00	12,1
Motorola	21,09	0,19	17,25	24,99	18,0
Novartis	55,48	0,13	46,67	58,57	-
Oracle	14,22	1,43	11,75	15,21	18,2
PepsiCo	60,46	0,07	52,07	60,77	22,2
Pfizer	23,66	0,34	20,27	29,21	11,3
Procter & Gamble	54,25	-0,24	51,91	62,50	-
Prudential	76,15	1,49	60,37	80,30	15,2
Starbucks	35,65	2,06	23,01	39,88	51,3
Sun Microsystems	4,63	1,76	3,56	5,38	-
Texas Instruments	31,23	0,52	26,70	36,40	20,8
Time Warner	17,21	-0,06	16,10	19,00	20,3
Wal-Mart Stores	48,45	0,31	42,31	50,87	17,8
Walt Disney	30,50	0,99	22,89	30,53	23,3
Wells Fargo	66,37	0,18	57,62	69,24	14,6
Verizon Communications	31,21	-0,97	29,13	35,56	12,3
Yahoo!	31,59	-1,28	28,60	43,66	56,4

sulgemishinnad, USD, allikas Bloomberg

Helsingi börs 01.06.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Comptel	1,73	1,17	1,47	2,01	-
Elisa Comm.	15,20	-0,07	11,95	18,15	13,0
Elcoteq SE	16,72	1,95	15,43	21,30	13,3
Elektrobit Group	2,35	0,43	1,82	2,83	16,1
Finnair	11,31	0,98	6,87	15,00	18,6
Fortum	19,51	0,72	12,04	23,48	17,3
F-Secure	2,63	-3,66	1,64	3,48	51,2
Kemira	13,00	0,78	10,15	14,98	16,3
Metso	27,87	0,43	16,05	34,95	15,4
Neste Oil	26,26	0,42	17,50	32,19	10,1
Nordea	9,47	0,53	7,31	10,59	-
Nokia	17,03	1,92	12,42	19,09	19,2
Outokumpu	18,04	2,44	9,63	21,30	-
Perlos	7,51	-1,18	5,90	9,67	68,2
Pohjola Yhtymä	14,10	0,00	10,24	14,34	5,2
PKC Group	11,91	0,51	9,50	14,08	10,4
Sampo	15,01	-0,07	11,40	17,99	8,3
Stockmann	32,29	-2,74	26,76	36,86	22,3
Stonesoft	0,50	2,04	0,44	0,69	-
Stora Enso	10,95	-0,37	10,20	13,58	-
Tietoenator	22,18	0,00	21,49	32,88	12,9
UPM Kymmene	16,85	0,66	15,25	20,91	56,0

sulgemishinnad, EUR, allikas Bloomberg

Stockholmi börs 01.06.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
ABB	90,50	-0,55	48,30	109,00	-
Autoliv	403,50	0,88	311,00	451,00	-
Assa Abloy	127,00	-0,78	96,25	160,50	16,9
AstraZeneca	383,00	0,26	311,50	412,00	-
Electrolux	198,50	-1,00	156,00	234,00	22,4
Ericsson	23,00	-0,43	21,60	31,00	15,0
FöreningsSparbanken	189,00	0,00	168,00	226,00	8,0
Hennes & Mauritz	263,50	0,76	248,50	306,00	22,8
Holmen	294,00	-0,17	200,00	339,00	17,2
Investor	127,00	0,40	97,25	149,00	1,8
Sandvik	430,00	1,90	284,00	530,00	15,7
Skandia	49,00	-0,61	38,40	54,25	-
Skanska	114,00	1,33	91,50	136,50	13,5
SKF	114,50	0,00	74,25	140,00	13,4
SEB	173,00	0,29	126,50	199,50	12,6
Securitas	137,50	-0,36	115,00	161,00	18,5
Svenska Handelsbanken	195,00	0,78	156,50	240,00	9,9
Tele2	77,00	1,32	68,50	98,00	-
TeliaSonera	44,50	1,37	35,50	50,75	16,5

sulgemishinnad, allikas Bloomberg

Moskva kauplemissüsteem 01.06.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Gazprom	10,65	-0,05	7,63	13,25	19,9
Lukoil	78,00	0,19	34,35	96,00	9,9
Rostelekom	4,05	-0,08	1,99	4,08	18,5
Surgutneftegaz	1,37	0,00	0,67	1,85	11,4
UES	0,61	-0,49	0,29	0,82	22,0

sulgemishinnad, USD, allikas Bloomberg

Londoni börs 01.06.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Barclays	623,00	0,81	516,50	701,00	11,5
BHP Billiton	1017,00	-3,14	666,50	1242,00	14,5
British Airways	339,75	-0,22	246,50	379,00	8,3
BP	628,00	0,48	553,00	723,00	11,3
BT	236,00	0,75	200,50	237,00	12,8
HSBC Holdings	925,50	-0,43	867,50	998,00	12,7
Lloyds TSB	516,50	2,58	435,25	583,00	11,6
Marks & Spencer	546,50	0,64	329,25	634,50	17,5
Reuters	376,00	-0,66	346,00	467,75	23,1
Rio Tinto	2857,00	-3,58	1592,62	3387,00	14,0
Royal Bank of Scotland	1763,00	2,26	1515,00	1952,00	10,4
Royal Dutch Shell	1819,00	-0,82	1667,06	2071,00	-
Unilever	1186,00	-0,75	1148,00	1363,33	14,9
Vodafone	124,00	0,81	109,00	156,50	-

sulgemishinnad, GBP, allikas Bloomberg

Frankfurdi börs 01.06.

aktsia	sulgemishind	muutus %	52 nädala		p/e
			min	max	
Adidas-Salomon	153,60	-0,78	133,27	176,00	16,4
Allianz	120,67	-0,60	92,95	139,99	9,7
BASF	62,84	-1,04	52,70	69,90	10,5

EURIBOR	01.06.2006	1 kuu	2,821
	3,126	2 kuud	2,901
		3 kuud	2,944
6 kuud	01.12.2005	6 kuud	3,126
0,529%	2,597	9 kuud	3,259
		12 kuud	3,369

Eesti Pank 01.06.

valuuta	tähis	EEK
Araabia ÜE dirham	AED	3,33235000
Aserbaidžani manat	AZN	13,58350000
Austraalia dollar	AUD	9,15885000
Bulgaria lev	BGN	8,00074000
Euro	EUR	15,64660000
Hiina jüaan (renminbi)	CNY	1,52603000
Hongkongi dollar	HKD	1,57748000
Horvaatia kuna	HRK	2,15524000
IMF arveldusühik	SDR	18,20700000
India ruupia	INR	0,26458100
Indoneesia ruupia	IDR	0,00131057
Islandi kroon	ISK	0,17008900
Jaapani jeeni	JPY	0,10851400
Kanada dollar	CAD	11,09380000
Kasahstani tenge	KZT	0,10096700
Korea won	KRW	0,01292030
Kõrgõzstani somm	KGS	0,30211700
Küprose nael	CYP	27,22140000
Leedu lilt	LTL	4,53157000
Läti lilt	LVL	22,47910000
Malta liir	MTL	36,44820000
Moldova leu	MDL	0,92334000
Norra kroon	NOK	2,01130000
Poola zlot	PLN	3,96885000
Rootsi kroon	SEK	1,69001000
Rumeenia leu	RON	4,43610000
Singapuri dollar	SGD	7,73942000
Slovakkia kroon	SKK	0,41375000
Sloveenia talaar	SIT	0,06530630
Suurbritannia nael	GBP	22,81600000
Šveitsi frank	CHF	10,02190000
Taani kroon	DKK	2,09813000
Taiwani dollar	TWD	0,38121000
Tšehhi kroon	CZK	0,55401400
Türgi liir	TRY	7,80536000
Ukraina grivna	UAH	2,43557000
Ungari forint	HUF	0,05946330
USA dollar	USD	12,23870000
Uus-Meremaa dollar	NZD	7,72998000
Valgevene uus rubla	BYR	0,00570770
Venemaa rubla	RUB	0,45257400
Kuld (EEK/oz)	XAU	7774,04000000

Börsikaubad 01.06.

Kütused Rotterdami sadamates (CIF)		USD/t
Nafta*		69,23
Kerge kütetõli		622,75-624,75
Masuaud		331-335
Bensiin		712-716
Diiseli		634,75-636,75

*Brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil (USD/barrel)

Väärismetallid USD tr.oz

	ühik	ost	müük
Kuld	USD/t	2710,0	2712,0
Nikkel	USD/t	23000,0	23100,0
Plii	USD/t	1051,0	1051,5
Tina	USD/t	8045,0	8050,0
Tsink	USD/t	3900,0	3910,0
Vask	USD/t	8139,0	8140,0

Värviised metallid 31. mai seisuga

	ühik	ost	müük
Alumiinium	USD/t	2710,0	2712,0
Arabica (USC)/LB		99,00	
Robusta (USD/t)		1135,00	
1 LB = 453,59 g			
LIFFE, CSCE			

Suhkur

valge suhkur(USD/t)	442,00
toorsuhkur (USC/LB)	15,14
LIFFE, CSCE	
Allikas: Bloomberg	

Arvelduskonto ja reservhoiuse intressid

Nordea Pank EEK, EUR, % päevasaldolt	klient		
	hõbeklient	kuuld	kuuld
arvelduskonto, eraisikud			
kuni 50 000 EEK	0,15	0,30	0,60
50 000-250 000 EEK	0,25	0,50	1,00
üle 250 000 EEK	0,45	0,85	1,70
reservhoiuse, eraisikud			
kuni 50 000 EEK/kuni 3196 EUR	2,15	2,45	2,75
50 000-250 000 EEK/3196-15 978 EUR	2,25	2,55	2,85
üle 250 000 EEK/üle 15 978 EUR	2,35	2,65	2,95

Allikas: pangad

Kommertspankade intressitood

pank	jooksev hoius %			tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu järgilt	kuu püsijärgilt	minimaalne püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa		
Sampo Pank	0,25	0,25**	-	2,15	2,30	2,35	2,45	2,55	2,65	2,65	1000/5000(4)		
Sampo Pank(3)	0,30	-	-	2,25	2,35	2,40	2,50	2,60	2,75	2,75	1000/5000(4)		
Krediidipank	0,30	-	-	2,40	2,45	2,50	2,65	2,85	3,10	3,25	1000/3000(4)		
SEB Eesti Ühispank	0,20	0,25	-	2,30	2,33	2,36	2,45	2,55	2,75	2,78	2000*		
Hansapank	0,20	-	-	2,25	2,25	2,35	2,45	2,65	2,65	2,65	3000		
Tallinna Äripank	0,20	-	-	2,35	2,50	2,55	2,65	2,75	2,85	2,85	1000		
Tallinna Äripank(3)	0,20	-	-	2,65	2,80	2,85	3,00	3,15	3,25	3,25	100 000		
Nordea Pank	kuni 1,70 (vt arvelduskonto ja reservhoiuse tabel ülal)	-	-	2,38	2,40	2,45	2,65	2,80	3,00	3,00	5000		
Parex Pank	2,00	-	-	2,55	2,65	2,75	2,80	2,90	3,00	3,35	10 000		
SBM Pank	0,25	0,30	-	2,70	2,85	2,90	3,05	3,20	3,35	3,50	5000		
BIG(5)	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6	3,8	5000		
BIG(5)	-	-	-	-	-	-	-	-	3,65	3,85	100000		

pank	tähtajaline hoius %, USD					tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	4,70	4,75	4,80	4,95	5,00	5,10	2,25	2,35	2,40	2,50	2,60	2,75
Krediidipank	4,75	4,80	4,85	5,00	5,10	5,20	2,40	2,45	2,50	2,65	2,85	3,10
SEB Eesti Ühispank	4,60	4,65	4,70	4,85	4,91	4,97	2,30	2,33	2,36	2,45	2,55	2,75
Hansapank	4,60	4,75	4,82	4,95	5,05	5,10	2,25	2,35	2,45	2,65	2,65	192 EUR
Tallinna Äripank	4,60	4,65	4,75	4,85	4,95	5,05	2,35	2,45	2,50	2,60	2,70	2,85
Nordea Pank	4,79	4,86	4,92	5,01	5,07	5,10	2,38	2,40	2,45	2,65	2,80	3,00
Parex Pank	4,40	4,45	4,50	4,75	4,85	5,00	2,55	2,65	2,75	2,80	2,90	3,00
SBM Pank	4,65	4,70	4,80	4,90	5,00	5,10	2,70	2,85	2,90	3,20	3,35	350 EUR

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 24 999 EEK ** juridiline isik (3) personaalpankanduse klientidele (4) kontoris (5) intressimakse hoiustamisperioodi lõpus

Forward-tehingute kursid Eesti pankades 01.06.

	USD		EUR		SEK	
	ost	müük	ost	müük	ost	müük
Nordea Pank						
spot	13,0287	13,0316	15,6455	15,6475	1,6600	1,6614
1 nädal	13,0225	13,0261	15,6447	15,6476	1,6602	1,6617
1 kuu	13,0063	13,0122	15,6443	15,6500	1,6611	1,6629
3 kuud	12,9617	12,9726	15,6436	15,6556	1,6625	1,6650
6 kuud	12,8937	12,9136	15,6411	15,6646	1,6641	1,6679
9 kuud	12,8328	12,8607	15,6424	15,6764	1,6656	1,6706
12 kuud	12,7809	12,8103	15,6416	15,6864	1,6673	1,6726

Allikas: pangad

Kontaktandmed

SEB Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100
Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0310, faks 631 0410
Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037
Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089
Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151 tel 628 3300, faks 628 3201
 e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee
Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee
SBM Pank – Pärnu mnt 12, Tallinn 10158 tel 680 2500, faks 680 2501
Parex Pank – Rootsikrantsi 2, Tallinn 10119 tel 611 0200, faks 611 0244, e-post: parex@parex.ee
Balti Investeeringute Grupi Pank – Rüütli 23, Tartu 51006 tel 668 1888, faks 737 7581, e-post: big@big.ee, www.hoius.big.ee

Euribor 3,5 aasta kõrgtasemel

Euroopa pankadevahelise laenu kuue kuu keskmine intress ehk 6 kuu Euribor tõusis eile 3,126 protsendini, mis on kõrgeim tase pärast 6. novembrit 2002. Intressid aitasid tõusule (ja võlakirjade hinnad langusele) Euroopast tulnud tugevad makronäitajad.

NTC Economics poolt arvatav Euroopa tööstussektori ostujuhtide indeks tõusis mais kõrgeima tasemeni pärast 2000. aasta aprilli. Lisaks tõstis Euroopa Keskpank eurosooni selle ja järgneva kahe kvartali majanduskasvu prognoosi 0,7 protsendini.

Päev varem kinnitas usku regiooni majanduse paranemise ka küsitlus, mis hõlmas majapidamisi ja ettevõtteid.

Raportid näitavad, et Euroopa majanduskasvu on hakanud

kosuma ning keskpank võib juba järgmisel nädalal vastata sellele baasintressimäärade tõstega.

“Tööstussektori tugev näitaja maalib pildi Euroopa majanduse paranemisest,” ütles uudisteagentuurile Bloomberg Credit Suisse Group võlakirjaturu strateeg Michael Markovic. “Euroopa Keskpank jätkab intresside tõstmist ja Euroopa võlakirjad jätkavalt endiselt langust,” lisas ta. Kõik Bloombergi poolt küsitletud 26 analüütikut uskuvad, et järgmisel neljapäeval tõstab Euroopa Keskpank baasintressimäär 2,5 protsendilt 2,75 protsendile.

“Turg näitab, et tuleb veel kolm intressitõstet,” arvas Barclays Capitali võlakirjaturgude strateeg Laurent Fransolet.

Raivo Sormunen

Põhivaluutade kursid 01.06.

	USD		EUR		SEK	
	ost	müük	ost	müük	ost	müük
ÜLEKANNE						
Tallinna Äripank	12,2301	12,3430	15,6232	15,6701	1,6809	1,6979
Parex Pank	12,2423	12,3283	15,6466	15,6466	1,6841	1,6943
SULARAHA						
Tallinna Äripank	12,2448	12,3554	15,5800	15,6800	1,6776	1,6987

Läti, Leedu ja Vene valuuta kursid 01.06.

	RUB		LTL		LVL	
	ost	müük	ost	müük	ost	müük
ÜLEKANNE						
Tallinna Äripank	0,4509	0,4565	4,5134	4,5497	22,3936	22,5759
Parex Pank	0,4511	0,4557	4,5180	4,5452	22,4120	22,5470
SULARAHA						
Tallinna Äripank	0,4523	0,4639	-	-	-	-

Allikas: pangad, kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Otsime Äripäeva seminaride ja konverentside osakonda



projektijuhti

kes korraldab seminare ja konverentse: leiab idee, koostab kava, organiseerib müügi ja vastutab kogu ürituse õnnestumise eest

Edukas kandidaat on:

- organiseerimisvõimeline
- hea pingetaluvusega
- järjekindel ja täpne
- iseseisev ja vastutusvõimeline
- töökas ja aktiivne
- hea suhtleja
- positiivse ellusuhtumisega

Kasuks tuleb:

- müügitöö ja projektijuhtimise kogemus
- meeskonnatöö kogemus
- ettevõtluskeskkonna tundmine (s.h. IT, transport, logistika)
- inglise ja vene keele oskus suhtlustasandil

Pakume:

- eneseteostuse võimalust
- huvitavat ja vaheldusrikast tööd
- arenemisvõimalust
- kaasaegset töökeskkonda
- lisaks põhipalgale motiveerivat boonussüsteemi
- erinevaid soodustusi

Sooviavaldus ja CV palume saata hiljemalt **5. juuniks** aadressil Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn või piret.paabuska@aripaev.ee Info telefonil 667 0239.

16. juuni Radisson SAS konverentsikeskuses Äripäeva Seminar

Juht konfliktide keskel



Konflikt kui loodusnähtus

Meeskonnakoostuse konsultant **Ülo Vihma**

Arukad vastasseisu lahendused

Politsei ameti vanemspetsialist-psühholoog, Tallinna Ülikooli õppejõud **Helle Niit**

Konfliktis kahe tule vahel

Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise personalijuht **Tiiu Sirts**

Loominguline lähenemine arusaamatusele

Eesti Entsüklopeediakirjastuse juhataja esimees **Hardo Aasmäe**



Seminar hind kuni 12.06.2006 2160 krooni (km-ga 2548,80 krooni). Hiljem registreerujatele 2700 krooni (km-ga 3186 krooni). Mitme osaleja registreerumisel ühest maksjaettevõttest kehtib soodustus 10%. Lisainfo www.aripaev.ee/seminar telefonil 6670 237 Kersti Leppiksaar

Järgmine OMA MAJA ilmub 5. juulil



- Välispindade krohvitud
- Erinevad fassaadikatted
- Looduslikud ehitusmaterjalid
- Aiatehnika – muruniitjad, trimmerid, hekilõikurid
- Puitpindade kaitse
- Traditsioonilised katusekatted
- Väikehitised aias, grillimiskohad, varjualused
- Veestilad aias
- Aiavalgustus
- Välikaminad

Reklaami tellimine 16. juunini

Projektijuht Gert Laasme
tel. 667 0176, faks 667 0200, gert.laasme@aripaev.ee

küsitlus

Kas Eesti sisustuspooides on piisav valik sobiva hinnaga valgusteid?

Plaan osta valgustid Soomest



Helo Tamme
 OÜ Balti Spoon
 inimressursi juht

Parajasti elame küll veel üürikorteris. Aga kinnisvarabuümiga läksime ka meie kaasa, mis teeb otsa lahti hoolikamale kodusüstamisele.

Seni konkreetset midagi vaadanud ei ole. Mulle kui hetkel veel kõrvaltvaatajale, tundub, et valikut on ka Eestis, kuid kodusüstusega tegelejad tavad väidavad vastupidist.

Valgusteid ja muud kodusüstust oleme mõelnud tegelikult hoopis Soome IKEAse vaatama minna, sest sealset hinna ja kvaliteedi suhet on kiidetud. Pluss on seal veel muidugi ka valikuvõimalus.

Valikus on vähe isikupära



Sven Azojan
 kokk-konsultant

Valgustite valik kauplustes on küll suur, kuid kui otsida midagi eriti isikupärast, siis selle leidmine on väga raske. Hiljuti otsisin omale sobivad kõõgivalgustid, kuid pettusin valikus ja tegin ise nikeldatud pastasöeladest.

Minu jaoks on oluline isikupära ja sobivus ülejäänud sisustusega. Disainerite valgustid on küll suhteliselt kallid, kuid kui see sobib kogu ülejäänud sisekujundusega ja sisetunne ütleb, et just see on mu jaoks õige valik, siis olen nõus ostma.

Ilusaid valgusteid pole



Eger Ninn
 Tartu FM saatejuht

Kindlasti on lõpuks võimalik leida mõistliku hinnaga sobiv valgusti. Aga see võtab omajagu aega ja otsimist.

Valgustite valik tundub küll lai olevat, aga lähemalt uurides vaid mõni üksik osutub sobivaks. Kõik on väga sarnased ja üldjuhul väga igavad ning väikesed.

Seina- ja põrandavalgustitega on asi täiesti nukker, ilusaid peaaegu ei olegi. Aga jah, valgustitega on sama lugu nagu kõikide muudegi asjadega, see kõige meeldivam on alati ka kalleim. Alla 1000 krooni ei ole valgustit just kerge leida, mis oleks ühtlasi ka kena kujunduselement, mitte vaid lihtsalt suvaline lamp laes.



Toretsevad lühtrid panevad kodu särama.

Fotod: Indrek Susi

Värvid ja teatraalsus löövad laineid valgustimaailmas

Valgustite maailmas võidutsevad toretsevad lühtrid ja halogeenidega särava pandud traatpusvalgustid.

Pille Rõivas
 pille.roivas@aripaev.ee

Kui eelmisel aastal oli ostetuimad pehmemad ja voolavama joonega valgustid, siis selle aastaseid valgusteid saab iseloomustada, kui veelgi toretsemad – valgustite antakse sära ripatsite, sulekestega ja kristallikestega. Hektor-Lighti tegevjuhi Ülle Jõksi sõnul hakkab valgustite maailmas ilmema kuldset tooni pinnakatetes, mis enne praktiliselt valikus vähesel määral olid.

Kuna eestlane on eelkõige praktiline, siis õdususe loomiseks mõeldud dekoratiivseid lauavalgusteid ostetakse vähe. Jõksi sõnul on nukker, kui klient hakkab valgustitele mõtlema alles siis, kui elamine on juba valmis ehitatud

ja puudub võimalus süvisvalgustite paigaldamiseks seintesse, põrandatesse ja ka trepiastmetesse.

Tundub, et eestlastel on suurenenud julgus valida erinevaid valgusteid. „Julgetakse valida ka komplekte, mis ei kuulu täpselt samasse seeriasse, kuid sobivad omavahel hästi,” nendib Jõks.

Huvi värviliste valgustite vastu on viimasel ajal kasvanud, kuigi müügil on need olnud juba mitu aastat. Jõksi sõnul tuleks lähtuda eelkõige oma kodu stiilist ja praktilisusest, mistõttu on viimastel aastatel silma paistnud klientide eelistus minimalistliku selge ja lihtsa vormiga valgustite suunas.

Sisekujundaja Hannes Praksi sõnul on moodne see, mis konkreetse ruumi sobib. „Tegelikult, mis täna on klassikalises mõttes popp, on

homme juba eilne päev,” ütleb Praks, kes soovib lisaks trendijoontele lisada oma fantaasiat ja katsetada kodu valgustitega uusi ja huvitavaid lahendusi.

Enam on hakatud paigaldama põrand- ja seinasiseid valgusteid, samuti ka nurkade taha, loomaks meeleolu. „Suund on julguse poole – julgus katsetada eri stiilides valgusteid ühes ruumis,” selgitab Praks. Erinevates stiilides valgustite paigaldamine ühte ruumi muudab õhkkonna huvitavamaks ja pingestab seda.

Praks soovib enne sisekujundust mõelda välja idee, millest lähtuda. Näiteks vanade antiiksete valgustite puhul võiks ülejäänud sisustuse valikul lähtuda just neist või ka vastupidi. Valgustus peaks moodustama interjööri teraviku, kuid alati ei pruugi see

tähendada ühtset joont, vaid võiks ka ergastada seda.

Sisearhitekt Anu Toome sõnul on praegu valgustite trendi märksõnadeks meeleolu, ruumiidee, teatraalsus ja salapära. Head on ka värvilise valguse lahendused ja projektsioonid seintel. Valgustite maailmas on näha liikumist päevavalguse suunas. Kui paar aastat tagasi olid levinud LED-valgustid, lühtrid ja teatraalne kits, siis nüüd on tunda tasakaalustatud ja oskuslikku sidumist päevavalguse, LED-valgustite, lühtrite ja kitsi vahel. „Trendid tulgu ja mingi, ent tants käib ikka päevavalguse ümber,” ütleb Toome.

Toome hinnangul on valgustipooides valik väga rikkalik: äärmuslikust konservatiivsusest ja seeriaperekondadest kuni eheda kitsini. Erinevad tehnilised võimalused valguse esitlemiseks annab sisearhitektile suurepärase võimaluse optiliselt ruumi muuta, kas väiksemaks või suuremaks, soojaks või külmaks.

Klassikaline lühter kohtus tehnoloogiaga

Frankfurdis Euroopa suurimal tehnoloogiamessi light+building üks kandvaid ideid on ühendada käesolev teaduse saavutus reaalsusega toote ja uue tehnoloogia arenduse kaudu.

Messil võimutses valgustid ehk LED-valgusti, mida on aasta-aastalt täiustatud. Täna püütakse LED-valgustit muuta veelgi võimsamaks ja kirkamaks, samas saavutada ühtlasemad üldvalgust. Uue generatsiooni lahendus oli nn ühepunkti-LED, kus ühest punktist voogab kolme värvi ja sellega saavutatakse senisest ühtlasem valgus.

Teine silmatorkav arendus

oli RGB-värvivahetajad – R – red – punane, G – green – roheline, B – blue – sinine. RGB-valguse efekt on kolme tooni valguse segunemisel tekkiv vaatamänguline kooslus, mis kannab endas arhitektuurilist ideed. RGB-valgustis saab olla kuni 16 miljonit värvitooni pidevas liikumises ja muutmises, valgusti sisse ehitatud programmi abil võib sealt endale sobiva koosluse välja valida.

Klassikalised lühtrid koh-



Murano lehtretega klaaslühter.

Pakuti välja uus idee klassikalise lühtri installeerimiseks koos süvisvalgustiga, mille lühter on sära juurde saanud valgusega ülalt.

Ülle Jõks, Hektor-Lighti tegevjuht



Puhutud klaasist ülavalgustusega mullid.

Fotod: Hektor-Light

võta või jäta

Tilluke lastetool

See lastetool on tilluke, aga välja näeb „ehtne” ehk nagu täiskasvanute oma. Meenutab väga menukat toolimudelit. Ainus miinus on veidi odav välimus ja mitte kõige parem kvaliteet, aga sellise raha eest oleks patt enamast tahta. Igatahes tragi tool, mis sobib nii lastetuppa kui ka lapse jaoks elutuppa. Hind: 249 kr, Jysk



Appi, koll!

Puust treitud ja kolli meenutav olend hoiab käes kaht tõrvikulaadset pulka, kuhu saab asetada küünlad. Kuna tegu on võrdlemisi eemaletõukava ja väiksemate jaoks ehk hirmutavagi välimusega kujuga, ei kujuta ette, kuhu sellist seisma sättida. Materjalidelt naturaalne on see hirmutav vägilane, ent nõuab väga omapärase maitsega omanikku. Hind: 1290 kr, Home4You



uuri tausta

www.valgustus.ee

Uued tooted, hinnakiri, galerii, artiklid, kasulik teada

Äripäeva hinnang

★★★★★

Esimene veebikül, mis netiotsingu päringule „valgustus” tulemuse annab, on www.valgustus.ee. Valgusteid on siin võimalik otsida ja vaadata vaskpoolsest menüüribast, kuhu on kirja saanud erinevad valgustitüübid. Näiteks disanalvalgustid, interjöörivalgustid, ripplaevvalgustid, süvis- ja põrandavalgustid jne.

Kui vastavast kategooriast sobilik leitud, saab tutvuda ka hinnakirjaga, mis vastava tarkvara (Acrobat Reader) olemasolul aga huvilisele kättesaamatuks jääb ja mille avamine võib vastavalt mahule aega nõuda.

Leheküljelt saab ülevaate ka ilmunud valgustusalaartiklitest ning kasulik on teada, et menüü sisaldab mõned näpunäited ohutusklassidest, lampidest jne. Ning võiks pisut põhjalikum olla.

Häirib, et kui uudistenuupul klõpsata, siis avaneb kõigepealt suur pilt otse tekstil koos kutsega külastada uuendatud näidistesaali ja alles selle all uudisteloetelu.

Tarnijamenüüst leiab paarikümne firma, kelle veebikülgedega tutvumiseks on aktiivsed lingid. Leidsin ka ise paar põnevat valgustit, mille puhul hakkasid mõtted liikuma, liikumine lõppes aga siis, kui nägin hinnakirjas ilutsevat numbrit. Tavainimesele suure, majaanikule aga ilmselt täiesti taskukohased. Teet Reier

Pütilaat väärtustab käsitööd

Jaanilaupäeval tasub nii käsitöömeistritel kui ka -huvilistel seada samumud Avinurme, kus juba seitsmendat korda toimub Ida-Virumaa populaarseimaks suveürituseks peetud Pütilaat.

Triin Raestik
triin.raestik@aripaev.ee

Küsimusele, kes on Pütilaada korraldamise idee autor, vastas laada peakorraldaja ning üks Avijõe Seltsi eestvedajaid, Eve Strauss, et nagu kõik head ja õiged asjad sünnivad kollektiivse töö tulemusena, nii sai alguse ka Avinurme pütilaat.

Laada eesmärgiks on Straussi sõnul puutöötraditsioonide säilitamine ja tutvustamine uuele põlvkonnale, et järjepidevus ei kaoks.

Sihtgrupiks olid algselt kõik Avinurme päritolu ja -juurtega inimesed. Kuue toimumisaasta jooksul on Pütilaat aga populaarsust kogunud ning nüüdseks on ring laienenud puudust käsitöö ja üldse käsitöötegitajatele üle Eesti.

Et Pütilaata teatakse ka meie naabrite seas, näitab Eve Straussi sõnul see, et käesoleval aastal on laadale kauple-

ma oodata külalisi Leedust, kes müüvad omamaist keraamikat ja puudutooteid.

Sel aastal Pütilaadal osaleva Siimusti Keraamika tegevjuhi kohusetäitja Elsa Kurs nentis, et Siimusti Keraamika on Avinurmes oma toodetega väljas olnud korduvalt. "Laadad on väga tänuväärseid ja toredate üritused. Avinurme Pütilaat on kindlasti üks omanäolisemaid ning juba traditsioonidega laad, kus Siimusti Keraamika plaanib osaleda edaspidigi," ütles ta.

Kurs tõi välja ka ühe negatiivse detaili Eesti laadade juures. "Häirib nii-öelda poola riidemüük, mida leiab peaaegu igal laadal. Käsitöölaadal võiks seda siiski mitte olla," kritiseeris ta.

Eve Strauss on veendunud, et käsitöömeistritele on laadal osalemine kindlasti kasulik, sest lisaks oma kauba müümisele saab seal tutvuda teiste sama ala inimeste tööde-tegemistega, vaadata, kas ja mida on konkurendid aasta jooksul uut teinud ning kas turule on tulnud uusi tegijaid.

Strauss kinnitas, et nii müüjate kui ka laadakülastajate arv on aasta-aastalt aina tõusnud. 2006. aasta küllastajate arvu ta prognoosima ei soostunud, kuid lausus, et müüjaid on 31. mai seisuga VII Pütilaadale



Eve Strauss tutvustab Avinurmele kuulsust toonud käsitöötooteid.

Foto: Väinu Rozental

registreerunud juba 130. Saavutamaks Pütilaadaga sarnast populaarsust, on Straussi soovitus teistele laadakorraldajatele, et leida tuleb oma isikupära ja seda edasi arendada. Korraldus peab olema paigas ja laadal peab end hästi tundma nii müüja kui ka küllastaja. Esimene Pütilaat toimus 2000. aas-

tal. Sündmuse eestvedajateks on Avinurme Vald, MTÜ Avijõe Selts ning Avinurme Kultuuri ja Hariduse Selts Nurmited. Eksponeente oodatakse registreeruma 22. juuni südaööni. Kirja on end võimalik panna telefonidel 52 62 642, 52 87 983 või kodulehel www.pytilaat.ee

Populaarsuse saavutamiseks tuleb leida oma isikupära ja seda edasi arendada. Laadal peab end hästi tundma nii küllastaja kui ka müüja.

Eve Strauss, Pütilaada peakorraldaja

Töömessi küllastatavus kahekordistus

Mai teisel nädalal toimunud CV Online'i virtuaalset Töömessi küllastas kokku 44 977 huvilist, seda on kaks korda enam kui eelnevatel aastatel.

Messi peakorraldaja, CV-Online Eesti esindaja Helen Hinno sõnul ei osatud nii suurt küllastajate hulka oodata. Ta lisas, et number näitab nii-öelda unikaalseid kasutajaid, mitte klikkide arvu.

Messi raames korraldati sel aastal esmakordselt erinevaid teemafoorumeid, kus küllastajad said esitada ekspertidele küsimusi ning avada uusi teemasid. Kuna osavõtt foorumest oli elav, jätkatakse nendega ka tuleval aastal.

9.–11. aprillini toimunud virtuaalmessil osales 112 tööandjat ja 508 töösoovijat. Messis raames oli ettevõtetel võimalik üles panna elektroonilised messiboksid, kus oma ettevõtet tutvustada ning töötajate küsimustele vastata. Samuti olid individuaalsed messiboksid töötajatel pildi, tutvustuse ja CVga.

Triin Raestik

VÄLISMESSIKALENDER www.karol.ee

MESSIREIS
VÕTI EDULE



<p>KODUELEKTRONIKA MESS</p> <p>IFA</p> <p>BERLIIN 01.–06.09. Reisipaketi hind al 5880 kr e-post kristiina@karol.ee</p>	<p>AUTOTARVIKUTE, REMONDISEADMETE JA LISAVARUSTUSE MESS</p> <p>AUTOMECHANIKA</p> <p>FRANKFURT 12.–17.09. Reisipaketi hind al 6290 kr e-post vadim@karol.ee</p>	<p>PAGARI- JA KONDIITRITÖÖSTUSE MESS</p> <p>IBA</p> <p>MÜNCHEN 03.–09.10. Reisipaketi hind al 7990 kr e-post vadim@karol.ee</p>	<p>HIINA EKSPORDIKAUPADE MESS</p> <p>CECF</p> <p>GUANGZHOU 15.–20.10./25.–30.10. Reisipaketi hind al 18 990 kr e-post vadim@karol.ee</p>
<p>FOTO- JA FILMITEHNIKAMESS</p> <p>PHOTOKINA</p> <p>KÖLN 12.–17.09. Reisipaketi hind al 6990 kr e-post kristiina@karol.ee</p>	<p>KERAAMILISTE PLAATIDE JA SANITAARTEHNIKA MESS</p> <p>CERSAIE</p> <p>BOLOGNA 26.–30.09. Reisipaketi hind al 8500 kr e-post kristiina@karol.ee</p>	<p>TOIDUMESS</p> <p>SIAL</p> <p>PARIIS 22.–26.10. Reisipaketi hind al 6690 kr e-post vadim@karol.ee</p>	<p>PAKENDUSMESS</p> <p>SCANPACK</p> <p>GÖTEBORG 24.–27.10. Reisipaketi hind al 4200 kr e-post maarika@karol.ee</p>

AS KAROL Narva mnt 13, 10151 Tallinn Tel 614 3085, 614 3086, 614 3087 Faks 614 3088 info@karol.ee

MÜÜGIKOHA MAKSUMUS PÜTILAADAL

► müügikoha maksumus Eestis toodetud käsitöökaupade müüjale

- Müügipinna 1 m maksumus ettetasumisega hiljemalt 10. juunil 2006 – 50 krooni
- Müügipinna 1 m maksumus eelregistreerumisega, kuid tasumisega kohapeal – 100 krooni
- Müügipinna 1 m maksumus registreerumise ja tasumisega laadapäeval 23. juunil 2006 – 150 krooni

► müügikoha maksumus kohalikule müüjale

- Müügipinna 1 m maksumus ettetasumisega hiljemalt 10. juunil 2006 – 25 krooni
- Müügipinna 1 m maksumus eelregistreerumisega, kuid tasumisega kohapeal 23. juunil 2006 – 50 krooni
- Müügipinna 1 m maksumus eelregistreerumisega ja tasumisega kohapeal – 75 krooni

Allikas: www.pytilaat.ee

EESTI MESSIKALENDER 2006

September					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Lillemess 2006	15.09.	17.09.	Tartu Näituste messikeskus	mess, näitused, lilleseadevõistlused	AS Tartu Näitused, kristin@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee
Pärnu Ehitus 2006	15.09.	17.09.	Pärnu Tennisehall, Tammsaare pst 39	ehitusmess	Pärnu Eesti Expo OÜ, Elys Tsupsman tel 650 5675, elys@eestiexpo.ee, www.eestiexpo.ee
Kinnisvara 2006	22.09.	24.09.	Eesti Näituste messikeskus	kinnisvaramess	Tallinn Eesti Expo OÜ, Kaupo Saarmann tel 650 5667, kaupo@eestiexpo.ee, www.eestiexpo.ee
Medifar 2006	27.09.	29.09.	Eesti Näituste messikeskus	XI rahvusvaheline meditsiinitehnika, farmaatsiatoodete ja tervise kontaktmess	Eesti Näituste AS tel 613 7337, fair@fair.ee, www.fair.ee
Motoshow 2006	29.09.	01.10.	Tartu Näituste messikeskus	autod, varuosad, lisaseadmed, tuning, autode audiosüsteemid	AS Tartu Näitused, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Laps ja Pere 2006	07.10.	08.10.	Saku Suurhall Tallinnas	peremess, tooted ning teenused kõigile pereliikmetele	Taveco Disain tel 650 5097, 55 73 099, faks 650 5098 ragne.toniste@taveco.ee
Ilu Sõnum 2006	13.10.	15.10.	Eesti Näituste messikeskus	X rahvusvaheline kosmeetika-, juuksehooldus-, stiili-, moe- ja moelisandite, ehete- ja pesumess	Eesti Näituste AS projektijuht Katrin Mäe, tel 613 7325, katrin@fair.ee, projektijuht Keete Puri, tel 613 7449, keete@fair.ee, www.fair.ee
Tartu Ehitusmess 2006	19.10.	21.10.	Tartu Näituste messikeskus	ehitusmaterjalid ja -seadmed	AS Tartu Näitused, karin@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee
Tööriist 2006	19.10.	21.10.	Tartu Näituste messikeskus	tööriistad ja -seadmed, turvatehnika	AS Tartu Näitused, karin@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Tallinn FoodFest 2006	02.11.	04.11.	Eesti Näituste messikeskus	tootjate, toitlustajate, toidusõprade festival proffidele ja lõpptarbijatele	OÜ Profexpo tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
Instrutec 2006	15.11.	17.11.	Eesti Näituste messikeskus	XII Tallinna rahvusvaheline tootearendus-, tootmistehnika-, tööriista-, allhanke- ja tehnohooldusmess	Eesti Näituste AS projektijuht Preet Pihela, preet.pihela@fair.ee, www.fair.ee

Puidutehnoloogia 2006	15.11.	17.11.	Eesti Näituste messikeskus	puidu- ja saetööstuse tehnoloogia, masinate, seadmete, tööriistade ja puutoodete mess	Eesti Näituste AS projektijuht Priit Pihela, priit.pihela@fair.ee, www.fair.ee
Keskkond 2006	15.11.	17.11.	Eesti Näituste messikeskus	VIII rahvusvaheline keskkonnatehnika- ja tehnoloogiamess	Eesti Näituste AS projektijuht Reet Sink, tel 613 7450, reet@fair.ee, www.fair.ee
Cleanest 2006	15.11.	17.11.	Eesti Näituste messikeskus	X puhastus- ja korrashoiu-mess "Elu- ja töökeskkonna kvaliteet"	Eesti Näituste AS projektijuht Reet Sink, tel 613 7450, reet@fair.ee, www.fair.ee

EESTI MESSIKALENDER 2007

Veebruar					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
FurnEst 2007	02.02.	04.02.	Eesti Näituste messikeskus	rahvusvaheline mööblitootjate ja -tarvikute mess	Tallinn Eesti Expo OÜ, Kaupo Saarmann tel 650 5667, kaupo@eestiexpo.ee, www.eestiexpo.ee
Intellektika 2007	16.02.	17.02.	Tartu Näituste messikeskus	haridusmess	AS Tartu Näitused, karin@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee

Märts					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Sisustus 2007	02.03.	04.03.	Tartu Näituste messikeskus	mööbli-, sisustus- ja sisekujundusmess	AS Tartu Näitused, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee

Aprill					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Maamess 2007	19.04.	21.04.	Tartu Näituste messikeskus	rahvusvaheline puidutöötlemis- ja metsandus-, põllumajandus- ning aiandusnäitus, toidukaubad, talutooded	AS Tartu Näitused, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee

VÄLISMESSIKALENDER 2006

Juuni					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Koertenäitus "Euroopa võitja 2006" **	09.06.	11.06.	Helsingi	koertenäitus Euroopa võitja 2006	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Rosupak	20.06.	23.06.	Moskva	pakendusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee

Juuli					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Interforst	12.07.	16.07.	München	metsatehnika ja puidutööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Ispe Sommer	16.07.	18.07.	München	suvespordikaupade mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Espoo elamumess	16.07.	29.07.	Espoo, Soome	toimub 16.07, 19.07, 28.–29.07; elamumesside korraldamise üks idee on valmis kaasaegsete eluruumide tutvustamine külastajatele kuu aja vältel; 13 ha näeme 30 eramut ja 58 korterit; tähelepanu all on elamis- ja töökeskkonna ühildamine	Reisibüroo Astellaria Pävala pst 5-415, 10143 Tallinn, tel 630 9244, 50 27 955, faks 630 9243, info@astellaria.ee, www.astellaria.ee Ühepäevane reis 1690 kr, kahepäevane reis 2350 kr

August					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Espoo elamumess	02.08.	05.08.	Espoo, Soome	toimub 02.08, 04.–05.08; elamumesside korraldamise üks idee on valmis kaasaegsete eluruumide tutvustamine külastajatele kuu aja vältel; 13 ha näeme 30 eramut ja 58 korterit; tähelepanu all on elamis- ja töökeskkonna ühildamine	Reisibüroo Astellaria Pävala pst 5-415, 10143 Tallinn, tel 630 9244, 50 27 955, faks 630 9243, info@astellaria.ee, www.astellaria.ee Ühepäevane reis 1690 kr, kahepäevane reis 2350 kr
Forma Sügis 2006 *	18.08.	20.08.	Helsingi	kingitused, kodusisustused	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Mood II/2006 *	20.08.	21.08.	Helsingi	kevad-suvi 2007 moeala spetsialistidele	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Wood Products & Technology	23.08.	26.08.	Göteborg	puidutööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Tendence Lifestyle	25.08.	29.08.	Frankfurt	tarbekaupade ja sisustusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Kinga- ja kotimes II/2006 *	26.08.	28.08.	Helsingi	2007 kevad-suvised mudelid: kingad, kotid, nahatooted	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Wood Products & Technology	23.08.	26.08.	Göteborg	Skandinaavia puidutehnoloogiamess puidutööstus- ja puidutööstusfirmadele ning mööblitööstusele	Scanexpo AS tel 621 0062, mail@scanexpo.com

September					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Maison & Objet	01.09.	05.09.	Pariis	tarbekaupade ja sisustusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IFA	01.09.	06.09.	Berlin	koduelektronika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Spoga	03.09.	05.09.	Köln	sporditarvete ja -rajatiste mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Electronix Scandinavia 2006	05.09.	07.09.	Göteborg	Skandinaavia tööstus-elektronika mess	Scanexpo AS tel 621 0062, mail@scanexpo.com
Macef	08.09.	11.09.	Milano	sisustuskaupade mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IBC	08.09.	12.09.	Amsterdam	tele- ja raadiolehtitehnika	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Decosit	09.09.	12.09.	Brüssel	mööblitehnikate mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Automechanika	12.09.	17.09.	Frankfurt	autotarvikute ja lisaseadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

GaLaBau	13.09.	16.09.	Nürnberg	haljastuse, maastikukujunduse ja puhkerajatiste mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GDS	15.09.	17.09.	Düsseldorf	jalatsimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Oktoberfest	16.09.	03.10.	München	õllefestival	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GLEE	17.09.	19.09.	Birmingham	aiandusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Innotrans	19.09.	22.09.	Berlin	raudteetranspordi mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Sekretär ja assistent 2006, Ärikingitused 2006 *	21.09.	22.09.	Helsingi	ärikingituste mess, lisaks programm sekretäridele ja assistentidele	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Decorex	24.09.	27.09.	London	mööbli- ja sisustusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
InterCool	24.09.	27.09.	Düsseldorf	sügavkülmutatud toiduainete, külmatehnika ja jäätisetööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
InterMopro	24.09.	27.09.	Düsseldorf	piimatoodete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
InterMeat	24.09.	27.09.	Düsseldorf	liha- ja vorsttööstuste mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
HogaTec	24.09.	28.09.	Düsseldorf	hotellinduse ja toitlustuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
World Food	26.09.	29.09.	Moskva	toidumess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Cersaie	26.09.	30.09.	Bologna	keraamiliste plaatide ja sanitaartehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Photokina	26.09.	01.10.	Köln	foto- ja kinotehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Interbad	27.09.	30.09.	Düsseldorf	basseinide, saunade ja spaade mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
IBA	03.10.	09.10.	München	pagari- ja kondiitritööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
FinnBuild 2006 *	04.10.	07.10.	Helsingi	Soome suurim ehitus- ja ehitusteenuste mess	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Frankfurter Buchmesse	04.10.	08.10.	Frankfurt	raamatumess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Intermot	11.10.	15.10.	Köln	mootorrataste ja rollerite mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Hong Kong Electronics Fair	13.10.	16.10.	Hongkong	koduelektronika, telekommunikatsiooni ja infotehnoloogia mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Chinese Export Commodities Fair 1st phase	15.10.	20.10.	Guangzhou	Hiina ekspordikaupade mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IKK	18.10.	20.10.	Nürnberg	külma- ja kliimatehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Keskkond ja Kommunaalmajandus 2006 *	18.10.	20.10.	Helsingi	keskkond, kommunaalmaj., vesi ja heitvesi, jäätmekäitlus	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Gym & Spa 2006 *	18.10.	20.10.	Helsingi	ujulad, saunad, spaad, treeningsaalid	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
SIAL	22.10.	26.10.	Pariis	toidumess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Scanpack 2006	24.10.	27.10.	Göteborg	Skandinaavia pakendimess	Scanexpo AS tel 621 0062, mail@scanexpo.com
Scanpack	24.10.	27.10.	Göteborg	pakendusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GlassTec	24.10.	28.10.	Düsseldorf	klaasitööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Orgatec	24.10.	28.10.	Köln	büroomööblimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Euroblech	24.10.	28.10.	Hannover	lehtmetailitööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Chinese Export Commodities Fair 2nd phase	25.10.	30.10.	Guangzhou	Hiina ekspordikaupade mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Helsingi raamatumess ja Postmargimess **	26.10.	29.10.	Helsingi	raamatud, kirjastused, filateelia	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Ruoka **	26.10.	29.10.	Helsingi	toidumess	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Hong Kong Int. Lighting Fair	27.10.	30.10.	Hongkong	valgustite ja elektrikaupade mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
DigiExpo 2006 **	03.11.	05.11.	Helsingi	digitaalne ajaviitetehnika	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
SkiExpo 2006 **	03.11.	05.11.	Helsingi	Põhjamaade suurim talispordimess	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Mess Sinule 45+ **	10.11.	12.11.	Helsingi	puhkuse, tervise ja ajaviite mess aktiivsele 45+ vanusele	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Tervis 2006 **	10.11.	12.11.	Helsingi	tervis, elutarbelised teenused	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Mood ja ilu 2006 **	10.11.	12.11.	Helsingi	uus mess moe ja ilu teemadel	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee
Helsinki Motor Show 2006 **	30.11.	03.12.	Helsingi	autonäitus	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee

Detsember					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Võtja 2006 – koertenäitus ja koduloomade mess **	09.12.	10.12.	Helsingi	Soome Kennelliidu koertenäitus ja loomateemaline mess	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee

VÄLISMESSIKALENDER 2007

Jaanuar					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Matka 2007 Turismimess */**	18.01.	21.01.	Helsingi	rahvusvaheline turismimess	OÜ Profexpo tel 626 1347, www.profexpo.ee

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendis.



Avatud E-R 9-17.30 L, P suletud
Kella, Kauplus 678 2345
Ehitajate Teenindus 678 2346
tee 4 GSM 514 0276
info@pakiautokeskus.ee

Hübriidautode müük takerdub masinate kättesaadavuse taha

Hübriidautode müümine on Baltimaades vägagi lihtne. Seda kinnitavad nii müüginumbrid kui ka müüjad ise, kes väidavad, et oleks vaja vaid rohkem autosid, sest praegune võimaldatav kogus masinaid ei vasta sugugi turu tegelikule nõudmisele.

Ardo Kalda
ardo.kalda@aripaev.ee

Toyota Baltic ASI marketingidirektori Raido Toonekure sõnul on hübriidide müük niivõrd hea, et näiteks Lexuse maasturit RX on Euroopas juba rohkem hübriidina müüdud kui bensiinimootoriga: "Kuna hind on enam-vähem sama, mis bensiinimootoriga autodel, siis täiesti selgelt müüakse juba 70 protsenti hübriididena."

Näiteks Lätis on müüdimaks luksusmaasturiks just seesama RX ja ligi pool müüduist olid hübriidmootoriga.

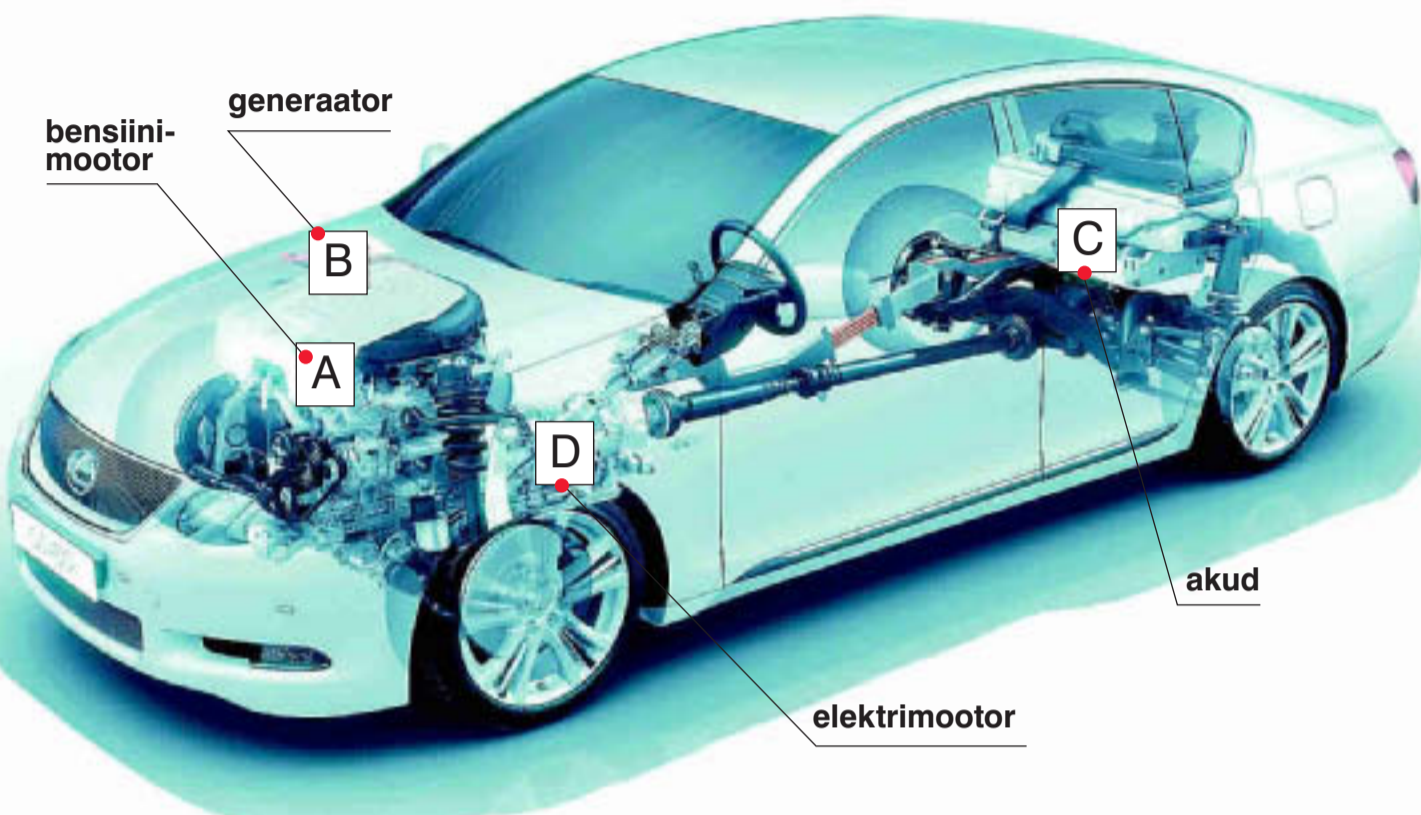
Lätis on müüdud 21 hübriidmaasturit ja Eestis 17, kuid Raido Toonekure sõnul on nende numbrite põhjus pigem see, et hübriidide on raske kätte saada. Kui kättesaadavus oleks parem, oleks ka numbrid hoopis teised.

Lexusel on juba praegu valikus kaks autot hübriidmootoriga ja lisandumas on ka kõige suurem ehk LS, mis peaks ostjateni jõudma järgmisel aastal. Mootoritähis 600h viitab kuueliitri mootori võimsusele.

Üsna populaarne on Balti riikides olnud ka Toyota hübriidmudel Prius.

Säästuautost ja Toyota tehnoloogiate lipulaevast Priusest on sel aastal tulemas värskendatud versioon, mis lisaks kõikidele muudele imevidinatele suudab end ka ise parkida nii, et juht võib käed roolilt võtta. See on aga vajalik, sest Tallinnas on hübriidautodele parkimine tasuta.

Nimelt on Tallinnas kõiki-



dele elektri- ja hübriidautodele parkimine tasuta. Raido Toonekure sõnul oli tasuta parkimise initsiaatoriks linn ise ja mingit nendepoolset pealekäämist ei olnud.

See loomulikult ei tähenda seda, et ostan hübriidauto ja pargin, kuhu tahan või ostan hübriidauto märgi ja kleebin selle oma autole.

Siiski tuleb linnavalitsusse viia avaldus, mille põhjal väljastatakse ka tasuta parkimise luba.

Alates järgmisest nädalast on Baltimaades võimalik osta lisaks Toyotalle ja Lexusele ka Honda Civicuid hübriidmootoriga.

Tegelikult oli ka eelmisel Civicul olemas hübriidmootor, kuid arvati, et sinna turg pole selleks veel valmis ja neid lihtsalt ei toodud Balti riikidesse. Honda Europe Baltikumi müügidirektori Tõnu Vahteli sõnul on hübriidmootor siiski ainult sedaankerega Civicu peal. Eestisse on selleks aastaks planeeritud 20 hübriid-Civicut.

” Kuna hind on enam-vähem sama, mis bensiinimootoriga autodel, siis täiesti selgelt müüakse juba 70 protsenti hübriidide.

Raido Toonekure,
Toyota Baltic ASI marketingidirektor

Eestis müüakse kõige rohkem hübriidide

hübriidautode müük Balti riikides

	mudel	Eesti	Läti	Leedu	Baltimaad
2006 1-4 kuud	RX 300/400h kokku	40	58	12	110
2005	RX 300/400h kokku	64	127	32	223
2006 1-4 kuud	RX 400h	17	21	3	41
2005	RX 400h	22	18	5	45
2006 1-4 kuud	Prius	5	6	3	14
2005	Prius	19	12	7	38

KÕIGE ODAVAM HÜBRIIDAUTO ON UUS CIVIC

hübriidautode hinnad Eestis

Mark ja mudel	hind
Lexus RX 400h	alates 873 900 kr
Lexus GS 450h	alates 811 800 kr
Toyota Prius	alates 409 000 kr
Honda Civic	alates 385 000 kr

Allikad: Toyota Baltic AS, Toyota ja Honda

Hübriid on end õigustanud



Richard Öunap
Kellakeskus OÜ

S oetasime Lexus RX400h 2005. aasta septembris. Läbisõit on tänaseks 26 000 kilomeetrit. Kütuse tarbimise poole pealt ei ole antud auto seni pettumust valmistanud.

Keskmine kulu pardakompuutri järgi on 9,9 l/100 km. Näit on saadud viimase 3000 kilomeetri läbimisel, vähemalt pool sellest maast on läbitud linnas ja pool maanteedel. Seejuures on maantee sõidukiirus olnud enam-vähem LEga lubatud piires, kuid on ette tulnud ka oluliselt kiiremaid sõite.

Kütuse tarbimise sääst ilmnebki eelkõige linnas liigeldes. Nüüdseks on mootor korralikult n-ö lahti sõidetud ja ilmad ka soojemad. Maanteel ühtlaselt kiirusehoidjaga 100 km/h sõites on kütusekulu napilt alla 10 liitri saja kilomeetri kohta. Linnas võib keskmine näit vabalt 7 kuni 8 liitri juures olla.

Talvel väga külmade ilmaga lühikesi vahemaid linnas läbides kulus kütust 13-14 liitrit 100 km kohta. Võib-olla oli asi selles, et bensiinimootor lülitab ennast pidevalt välja ja see ei jõudnudki normaalsele töötemperatuurile jõuda enne, kui sõit juba läbi sai. Talvel häiris, et autosalongi ei olnud võimalik paigaldada Webasto lisasoojendust.

Tõsine maastur RX400h ei ole, kuid hangest läbi sõidab tänu kõrgemale kliirensile ikka ja teinekord tuleb kasuks ka nelikvedu, mis paraku küll ainult 20% ulatuses tagasillale jõuab. Kergelt võiks norida veel liialt väikese kütusepaagi osas. Nimelt mahutab see kõigest 60 liitrit bensiini. Kuid midu on auto hea ja muretu.

KASUTATUD AUTODE MÜÜK

 United Motors Paldiski mnt 108, Tallinn Tel 659 3721, 659 3728, 15 553, 52 61 535 Avatud E-R 9-18, L 10-15 www.bmw.ee bmw@bmw.ee	 Audi A4 2.0 TDi 2,0, R4, 103 kW, 2005, hall met., sedan (4 ust), hooldusraamat, kliimaautomaatika, paigaldatud tulekustuti, kaasa naastrehvid, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 6 turvapatja, 2x el. akende töstukid, valveljed (16", Audi), ESP-stabiilsuskontroll, pidurdusjõukontroll, veojõukontroll, signal, mahanduriga, Eestist uuea osetud, tehniliselt kontrollitud, 45 200 km, liisinguvõimalus Hind 375 000.-	 BMW 525d 2,5, R6, 130 kW, 2006, automaat, tumehall met., sedan (4 ust), hooldusraamat, kliimaautomaatika, paigaldatud tulekustuti, ASC+T küljibisemisvastane seade, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 6 turvapatja, 4x el. akende töstukid, valveljed (16", BMW), DSC stabiilsuskontroll, pidurdusjõukontroll, DTC veojõukontroll, signal, mahanduriga, tehn. kontrollitud, United Motorsi demoauto, 18 000 km, liisinguvõimalus Hind 650 000.-	 BMW 530iA 3,0, R6, 170 kW, 2005, automaat, must met., sedan (4 ust), hooldusraamat, kliimaautomaatika, paigaldatud tulekustuti, Comforti istmed, küljibisemisvastane seade, Servotronicu roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 6 turvapatja, 4x el. akende töstukid, beez nahkpolster, valveljed (17", BMW), navigatsiooniseade, DSC-stabiilsuskontroll, United Motorsi demoauto, tehn. kontrollitud, 22 000 km, liisinguvõimalus Hind 729 000.-	 BMW X5 4.8is 4,8, V8, 265 kW, 2005, automaat, must met., 5 ust, hooldusraamat, kliimaautomaatika, paigaldatud tulekustuti, küljibisemisvastane seade, Servotronicu roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 8 turvapatja, 4x el. akende töstukid, Walknappa Creambeige nahkpolster, valveljed (20", BMW), DSC stabiilsuskontroll, Eestist uuea osetud, tehn. kontrollitud, 23 200 km, liisinguvõimalus Hind 1 170 000.-	 BMW 523iA 2,5, R6, 130 kW, 2005, automaat, tumesinine met., sedan (4 ust), hooldusraamat, kliimaautomaatika, paigaldatud tulekustuti, küljibisemisvastane seade, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 6 turvapatja, 4x el. akende töstukid, valveljed (16", BMW), stabiilsuskontroll, pidurdusjõukontroll, veojõukontroll, United Motorsi demoauto, tehn. kontrollitud, 9600 km, liisinguvõimalus Hind 578 000.-	 Chrysler Sebring 2,0, 104 kW, 2003, automaat, hõbedane met., sedan (4 ust), hooldusraamat, kaasa naastrehvid, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 4x el. akende töstukid, must nahkpolster, valveljed 16", signal, mahanduriga, püsikiirusehoidja, el. soojendusega väispeeglid, 1x el. regul. istmed, 2x istmesoojendused, CD-stereo, Eestist uuea osetud, tehn. kontrollitud, 39 000 km, liisinguvõimalus Hind 185 000.-	 Volkswagen Touareg 2,5, V6, 128 kW, 2004, automaat, hall met., 5 ust, hooldusraamat, kliimaautomaatika, kaasa naastrehvid, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS-pidurid, 6 turvapatja, 4x el. akende töstukid, valveljed (17", VW), ESP-stabiilsuskontroll, pidurdusjõukontroll, veojõukontroll, signal, mahanduriga, püsikiirusehoidja, Eestist uuea osetud, tehn. kontrollitud, 111 000 km, liisinguvõimalus Hind 499 000.-
---	--	--	---	---	--	---	--

INFO-AUTO AVAS UUE FORDI SALONGI KADAKA TEEL

Juuni algusest on klientidele avatud Info-Auto uus Fordi autokeskus Tallinnas, Kadaka teel.

Maja, kus varemgi automüügi- ja remondi- ga tegeletud, on saanud uue näo nii seest kui väljast ja vastab nüüd täielikult Fordi tehase standarditele ja nõuetele.

250-ruutmeetiline uute Fordide müügisalong ja 800-ruutmeetiline Fordi teenindus on avatud äripäeviti kell 9.00-18.00. Uue salongi arhitektuurilist omapära silmas pidades tuleb kliendil valida kahe sissepääsu vahel - ühest pääseb otse müügisalongi ning teine, maja nurgas, viib

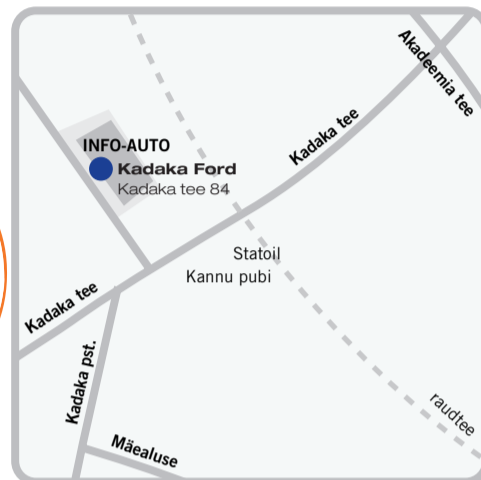
teeninduse vastuvõtu ja varuosadeletini.

Klient, kes oma sõiduki remonti toonud või selle kättesaamist ootab, saab aega parajaks teha kohvikus või kliendiruumis värskete ajalehtede ja televiisori seltsis

Uue salongi avamise puhul on juunikuu jooksul Info-Auto Kadaka Fordis teeninduse töö tunnihind 15% soodsam Info-Auto Järve Fordi teeninduse hinnast.

Ootame kõiki oma vanu ja uusi kliente külla Kadaka Fordi, sest avamise puhul jagame rohkelt kingitusi.

INFO-AUTO Kadaka Ford • Kadaka tee 84 • tel. 677 6060 • kadaka@ford.ee
Hooldus tel. 677 6070 • Varuosad tel. 677 6080



KADAKAST SAAB KINGITUSI

- alates 1. juunist Kadaka salongist müüdnud esimese 50 Fordiga kingituseks kaasa jalgratas (või Rademari kinkekaart väärtusega 4000.-).
- Juunikuu jooksul kõik Fordide veermikudetailid 15% soodsamalt
- Juunikuu jooksul vaatame TASUTA üle teie Fordi tehnilise seisukorra.

rademar



Poisipõlve unistus — kiire auto.



www.ford.ee

Ford**Focus ST** — 225 hj, 320 Nm, 241 km/h, 6,8 sek 0 – 100 km/h
3-ukseline Ford**Focus ST** hind alates 385 900.- ■ 5-ukseline Ford**Focus ST** hind alates 394 900.-

Mehepõlve reaalsus — mõistlik valik.



Ford**Focus** luukpära
5d Trend 1.6 100 hj.

soodushinnaga
211 900.-

HINNAVÕIT
28 000.-



Ford**Focus** sedaan
4d Trend 1.6 100 hj.

soodushinnaga
215 900.-

HINNAVÕIT
29 000.-



Ford**Focus** universaal
STW Trend 1.6 100 hj.

soodushinnaga
218 900.-

HINNAVÕIT
29 000.-

Soodusautodele metallikvärv ja võtmed kätte pakett (ARK registreerimine, alarm, porikummid/põrandamatid). Iga Ford Focus põhivarustuses on ABS mitteblokeeruvad pidurid; ESP stabiilsuskontroll; manuaalne kliimaseade; CD-Audio; elektriaknad ees ja elektripeeglid; udutuled; 6 turvatähta. Kütusekulu 4,8 - 7,7 l/100km; heitmed 127 - 184 g/km. Pildid on illustreerivad. Kampaniate tingimused www.ford.ee.

INFO-AUTO
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0060 ford@ford.ee
TALLINN Kadaka Kadaka tee 84 tel. 677 6060 kadaka@ford.ee
TARTU Turu 1 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

Paremini kohale



Chrysler otsib Hiinast Dodge Horneti kokkupanijat

■ Automotive News Europe'i andmetel võib Dodge'i väikeauto Hornet kokkupanijaks saada Hiina Chery Automobile'i tehas.

Erinevate allikate kinnitusele jahib Chrysler hetkel Hiinas Chery Automobile'i, et too paneks kokku rahvusvahelistel turgudel müüdava väikeauto. Eric Ridenour Chrysleri grupist seda väidet Automotive News Europe'ile ei kinnita-

nud, kuid nentis, et Chrysler peab läbirääkimisi koguni kolme erineva autoehitajaga, saavutamaks kokkulepet Horneti tootmiseks.

Chrysleri juht Tom LaSorda ütles märtsis Automotive News Europe'ile, et DaimlerChryslerile otsitakse uue väikeauto tootjat Volkswageni grupist või autootajate seast, kes on Aasias ja Euroopas. **Äripäev**



Dodge'i uus pisiauto tänavusel Genfi autonäitusel.

Foto: Ardo Kalda

Madridi autonäitusel näidati uut Kia Carensit

■ 25. mail alanud Madridi autonäitusel näidati üldsusele esmakordselt uut Kia Carensit.

Sügisel hakul Euroopas müügile jõudev Kia Carens on disainitud spetsiaalselt Euroopa turu jaoks. Mudel on saadav kahes versioonis – nii 7- kui ka 5-istmelisena.

Kuna MPV- ja SUV-segmentid näitavad segunemise trendi, siis on uue Carensi disainimisel kasutatud mõlema segmenti omadusi.

Tarbijate eelistuseks näib kujunevat sõiduk, mis sobib pikemate vahemaade läbimiseks ehk see peab olema piisavalt mugav ja mahukas, aga olema hea läbivusega, mis tähendab, et sõiduki üldpikkus peab olema mõistlik ning kliirens kõrgem.

Vanast Carensist võeti uue jaoks üle vaid mudeli nimi. Uus Carens on eelmisest 55 mm pi-



Uus Carens ühendab SUV-i ja MPV-i.

kem, 50 mm laiem ja 40 mm kõrgem.

Et pikem teljevahe, laiem kabiin ning lamedam kütusepaak andsid võimaluse salongi pörandat 40 mm võrra langetada, siis peaks ka 7-istmelisel versiooni puhul kõige tagumises reas piisavalt mugav istuda olema. **Äripäev**

Euroopas on ostjatel võimalus valida 2-liitrise diiseli- või bensiinimootori ning manuaal- või automaatkäigukasti vahel. Hüdraulilise roolivõimendiga lattrooli puhul on rooli pöörete arv servast servani 2,86. Eestis, Lätis ja Leedus jõuab uus Carens müüki tõenäoliselt novembris. **Äripäev**



Lexus GS on välimuselt ühtviisi soliidne ja samas ka sportlik.

Fotod: Maris Ojasuu

Sporthübridid Lexuselt



Ardo Kalda
toimetaja

Olen kõikvõimalikesse hübrididesse ja elektriautosse teatud pessimismiga suhtunud. Mõte on alati olnud, et elektriga töötava masina akud saavad kuskil metsavahel tühaks või siis mitte metsavahel, vaid kuskil mujal, sest metsavahele elektriauto arendavas tempos sinna ei jõua. Pean ausalt tunnistama, et Lexuse uus hübridauto GS 450h muutis mu meelt.

GS pole loomulikult üdini elektriauto, vaid bensiini- ja elektrimootor töötavad kahasse. Iseenesest on Lexuse lahenduse puhul tegemist sellega, et lisavõimsus pole tulnud



Keskkonsoolil olev ekraan näitab, millist jõuallikat parasjagu kasutatakse.

on müraisolatsiooniga kõvasti vaeva näinud ja V6 mootori urin salongi ei kosta.

Proovisõidu Lexus oli President varustusastmes ja sõitjad küll millestki puudust ei pidanud tundma. Käe all oleva paneeli nihutamisel ilmus nähtavale ulmefilmide pärusmaale kuuluv nuppude jada, millest enamikule oli kirjutatud sport või power. Imelik oli Lexuse näidikutepaneel, kus hübridile kohaselt ei näidatud üks osuti mitme pöördeid, vaid kilovatte.

te pöördeid, vaid kilovatte. Parema pedaali hoobiga põhjajutajamisel jooksis näidik põhjani ja jäi sinna niikaua, kui julgus otsas või spidomeeter põhjas. Muideks, viimane lahendus on selles autos täiesti võimalik ja parema jalaga liiga hoogsalt käitudes käib seier põhjani ootamatult ruttu.

Kindlasti terendab kõigil juuba praegu peas, et, jah, see auto on kiire, aga kui ökonom-

LEXUS GS 450H

tehnilised andmed

- Mootor: 3.5 VVT-i Hybrid Synergy Drive
- Võimsus: 296 hj
- Kiirendus 0–100 km/h: 5,9 sek
- Tippkiirus: 250 km/h
- Kütusekulu 100 km kohta: 7,9 l

Mõõdud:

- Pikkus: 4825 mm
- Laius: 1820 mm
- Kõrgus: 1430 mm
- Kütusepaagi maht: 65 l
- Hind: alates 811 800 kr

Allikas: Toyota Baltic

ne ta on. Kuigi tehase näitajad peaksid olema keskmiselt 7,9 liitrit saja kilomeetri kohta, siis mina sellist näitu ei näinud. Samas peab tööle au andma ja nentima, et auto oli sõitnud vaid 300 kilomeetrit ja auto mootor muutub hiljem ökonomsemaks.

Auto konditsioneerit täisautomaatne hooldusseade

Eripakkumine **39 500.-**

Hind ei sisalda käibemaksu

Seadme toimingud:

- Gaasi seadmesse hoivole võtmine koos filtreerimisega
- Konditsioneerit süsteemi vaakumi tekitamine
- Lekketesti tegemine
- Vajadusel uue õli lisamine
- Gaasi tagasi laskmine vastavalt nõutavale kaalule
- Autode andmebaas
- Printer
- Kogu protsess on täisautomaatne ning toimub vastavalt sisestatud programmile
- Tööprotsessi lõpust annab märku helisignaal
- Tootja MAVRE, Itaalia

Pakkumine kehtib kuni 30.06.2006.

www.stokker.com



STOKKER
TEEB MEHEST MEISTRI

Marko Mikkus 51 10 205 Põhja-Eesti
Allan Sagur 51 40 300 Põhja- ja Lääne-Eesti
Marko Tambik 53 464 539 Ida-Eesti
Indrek Pallon 50 38 053 Lõuna-Eesti

Tauf-Auto

TEHNILISELT KONTROLLITUD, GARANTII

Tauf-Auto, Sepa 24b, Tartu, tel 730 0868 Avatud E-R 9-19, L 9-16 www.taufauto.ee



Audi A4 1.9 TDI PD 2003

NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, tumesinine metallik, sedaan, esivedu, diiseli, kliimaautomaatika, stereo (Blaupunkt), CD, käetugi ees, allaklapitav tagumine seljatugi, 4xpeatoed, kahes suunas reg. rool, roolivõimendi, kesklukk puldiga, ABS, 6x turvapadi, immobilisaator, veojõukontroll, külgv. vast. seade jpm, 151 000 km.

Hind 229 000.-



Audi A6 2.5 TDI Avant

Multitronic 2003, NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, tumehall metallik, universaal, esivedu, diiseli, kliimaautomaatika, stereo (Chorus RDS), 2x istmesoojendused, käetugi ees laekaga, allaklapitav tagumine seljatugi, 4xpeatoed, kahes suunas reg. rool, roolivõimendi, kesklukk puldiga, ABS, 6x turvapadi jpm, 140 000 km.

Hind 267 000.-



Audi A6 2.5 TDI Avant

Multitronic 2002, NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, heleroheline metallik, universaal, esivedu, diiseli, kliimaautomaatika, stereo (Chorus RDS), käetugi ees laekaga, allaklapitav tagumine seljatugi, 4xpeatoed, kahes suunas reg. rool, roolivõimendi, kesklukk puldiga, ABS, 6x turvapadi, immobilisaator jpm, 159 000 km.

Hind 245 000.-



BMW X5 3.0 iD

Steptronic 2003, NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, tumesinine (topasblau-metallic) metallik, maastur, nelivedu, diiseli, kliimaautomaatika, stereo (BMW Business), CD, 2x istmesoojendused, käetugi ees laekaga, allaklapitav tagumine seljatugi, 5xpeatoed, kahes suunas reg. rool, multifunktsionaalne nahkrool, roolivõimendi jpm, 110 000 km.

Hind 547 000.-



Ford Mondeo 2.0 iTD CI

Ambiente 96 kW 2004, NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, tumepunane metallik, sedaan, esivedu, bensiin, kliimaautomaatik, stereo (Saabi originaal), CD, käetugi ees laekaga, allaklapitav tagumine seljatugi, 4xpeatoed, kahes suunas reg. rool, multifunktsionaalne nahkrool, roolivõimendi, kesklukk puldiga, ABS, 4x turvapadi, immobilisaator, veojõukontroll, esituduled jpm, 82 000 km.

Hind 187 000.-



Saab 9-5 2.0 i Turbo 2002

NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, must, sedaan, esivedu, bensiin, kliimaautomaatik, stereo (Saabi originaal), CD, käetugi ees laekaga, allaklapitav tagumine seljatugi, 4xpeatoed, kahes suunas reg. rool, multifunktsionaalne nahkrool, roolivõimendi, kesklukk puldiga, ABS, 4x turvapadi, immobilisaator, veojõukontroll, esituduled jpm, 82 000 km.

Hind 229 000.-



Volkswagen Phaeton 3.2 i

automaat 2004, NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, must (schwarz perfect) metallik, sedaan, esivedu, bensiin, eraldi kliima taha, stereo (VW originaal), 6x CD-box, navigatsioonisüsteem, 2x el. istmed, 2x istmemälud, 4x istmesoojendused, käetugi ees laekaga, 4xpeatoed, el. reg. rool, multifunktsionaalne-, nahkrool jpm, 30 000 km.

Hind 490 000.-



Volvo S60 2.4 i Comfort

automaat 2002, NBI AUTO TEHNILISELT KONTROLLITUD, tumesinine, sedaan, esivedu, bensiin, kliimaautomaatika, stereo (Volvo HU403), sportistmed, käetugi ees, käetugi taga, allaklapitav tagumine seljatugi, 4xpeatoed, kahes suunas reg. rool, nahkrool, roolivõimendi, kesklukk puldiga, ABS, 6x turvapadi, immobilisaator jpm, 138 000 km.

Hind 215 000.-



Uus Ford Mustang nüüd Eestis

Hind alates 440 000.-

Ameerika Autoteeninduse OÜ
Sõpruse pst 27, Tallinn
tel 699 9222
www.ameerikaauto.ee

AmeerikaAuto*



Volvo V70

Soodushind alates 399 000.-

Volvo V70t iseloomustab funktsionaalsus – elegantne disain, maksimaalne turvalisus, tippklassi mugavus ja suurepärase juhtimismomendid. Volvo V70 soodus-hinnaga alates 399 000.-, mis sisaldab registreerimist, alarmi ja põrandamatte. Mudelaasta 2007 nüüd müügil! Volvo V70 keskmine kütusekulu 6,8–10,1 l/100 km; heitmed 179–241 CO₂ g/km.

Info-Auto AS
Pärnu mnt 232, Tallinn, tel 671 0020
Turu 1, Tartu, tel 737 1890
Tallinna mnt 89a, Pärnu, tel 447 2760

www.volvo.ee

INFO-AUTO



Uus Grande Punto

Hind alates 155 000.-

Suurim oma klassis!
Maksimaalsed 5 tähti EURO-NCAP turvatestis.

Baasvarustus: ABS, EBD, roolivõimendi, elektriaknad ees, kesklukk, esimesed turvapadjad, peatoed, pardakompuuter, CD-raadio (v.a 1,2), kahevärviline sisinterjõör, 15" rehvid. Mootorivalik: bensiin – 5käigulised 1,2 65 hj, 1,4 77 hj ning diisli – 5käigulised 1,3 JTD 75 hj ja 6käigulised 1,3 JTD 90 hj, 1,9 JTD 120 hj, 1,9 JTD 130 hj. Grande Punto 1,2 Active 3D: CO₂ sisaldus heitgaasides 140 g/km, kombineeritud kütusekulu 6,1 l/100 km.

Edasimüüjad: www.fiat.ee



Ford Focus ST

Hind alates 385 900.-

Ford Focus ST on auto, mis on ideaalne sportlikku sõidustiili armastavale juhile ning on ka välisilmelt lihtsasti ja stiilne. Oma turbolaaduriga 225hobujõulise 2,5-liitrise viiesilindrilise Duratec ST-mootoriga on see ka seni kõige võimsam Ford Focus sõiduauto. Tule proovisõidule!
Ford Focus ST keskmine kütusekulu 4,8–7,7 l/100 km; heitmed 127–184 CO₂ g/km.

Info-Auto AS
Pärnu mnt 232, Tallinn, tel 671 0060
Kadaka tee 84, Tallinn, tel 677 6060
Turu 1, Tartu, tel 737 1890
Tallinna mnt 89a, Pärnu, tel 447 2777

www.ford.ee

INFO-AUTO

Pilt on illustreeriva tähendusega.



Aprilia SR 50 R

Hind 37 600.-

Aprilia SR 50 R on üle maailma populaarseim sportroller. Tuntud oma terava mineku, suure mootorivõimsuse ja moodsalma tehnika poolest. Samuti väärivad rõhutamist eriti kerge ja sportlik juhitavus ning tundlikud pidurid. SR 50 on kõikide rollerite võitja.
Garantii 2 aastat, ilma läbisõidu piiranguta.

Maaletooja: AP-Moto OÜ
Raudtee 129a Tallinn, tel 677 7143, 50 83 256

Edasimüüjad:
Tartus Manufaktuur OÜ, tel 730 3045
Pärnus Kummigrupp OÜ, tel 50 18 702
www.aprilia.ee



Oliver Sport

Hind 22 490.-

2-taktiline kvaliteetne motoroller, eriti sobilik linnas kasutamiseks tänu headele sõidumomendidele. Tal on töökindel ja keskkonnasõbralik Euro II nõuetele vastav õhkjahutusega mootor, millel Ni-Si kattega alumiiniumsilinder, rooste vaba summuti, karbonkattega näidikupaneel, kroonitud külgtugi. Standardvarustuses atraktiivne metallikvärv, valuveljed, valgete põhjadega näidikud, digitaalne kell ja kütusemõõdik. Jalaruumi jätkub ka pikakasvulisele sõitjale. Seisutugesid on kaks: mõlemalt poolt kasutatav keskugi ja külgtugi. Garantii 1aastat või 6000 km

Automaailma varuosakeskustes Tallinnas, Tartus, Pärnus, Kuressaares, Paides, Narvas, Jõhvis, Tõrvas. Lisainfo tel. 680 88016 või www.automaailm.ee



TGB R50X

Hind 29 900.-

RX50 on rikkaliku varustusega suur ja sportlik roller.
2taktiline mootor, 13" rattad, ketaspidurid, sportsummuti, mobiiltelefoni laadija pesa, digitaalsed näidikud.
Garantii 2 aastat, ilma läbisõidu piiranguta.

Tallinnas: Top Parts, Meistri 20; Honda salong Rocca al Mare Keskuses; Amax Moto, Paavli 6
Tartus: Veit Motocenter Sõbra Keskuses;
GT-Studio, Teguri 39; Top Parts, Ringtee 43
Pärnus: First Stop Härma Kaubahoovis
Rakveres: Wiru Auto

www.topparts.ee



Isuzu N-seeria

Hinnad alates 339 000.-

Isuzu N-seeria veoautode tootevalik pakub väga laiade võimalusi kaubaveeks, ehitustöödeks ja paljudeks muudeks eriotstarbelisteks lahendusteks. N-seeria erineva suuruse, võimsuse ja otstarbega raami jaoks saab paigaldada alumiinium- ja metallkaste. Lisaks veel furgone, tõstukeid, kraanasid. Autod täismassiga 3,5–7,5 tonni ja mootorivõimsusega 131–145 hj katavad hästi kõikide vajadusi mitmesuguste tarbesõidukite järele.

OÜ Renneks Kaubandus
Suur-Sõjamäe 36, Tallinn
tel 646 5140
www.renneks.ee



Pulk teenis rekordkasumi

Tänu õnnestunud projektile plaanivad vigurpulki tootva õpilasfirma Pulk osanikud tulevikus asutada oma ettevõtte.

Pille Rõivas

pille.roivas@aripaev.ee

Edukas õpilasfirma Pulk on silma paistnud huvitava tootega, osavusmänguga "Viguripulgad". Aprillis omistati neile teine koht Eesti parima õpilasfirma konkursil ja mais saavutasid nad Ungari õpilasfirmade laadal parima õpilasfirma tiitli.

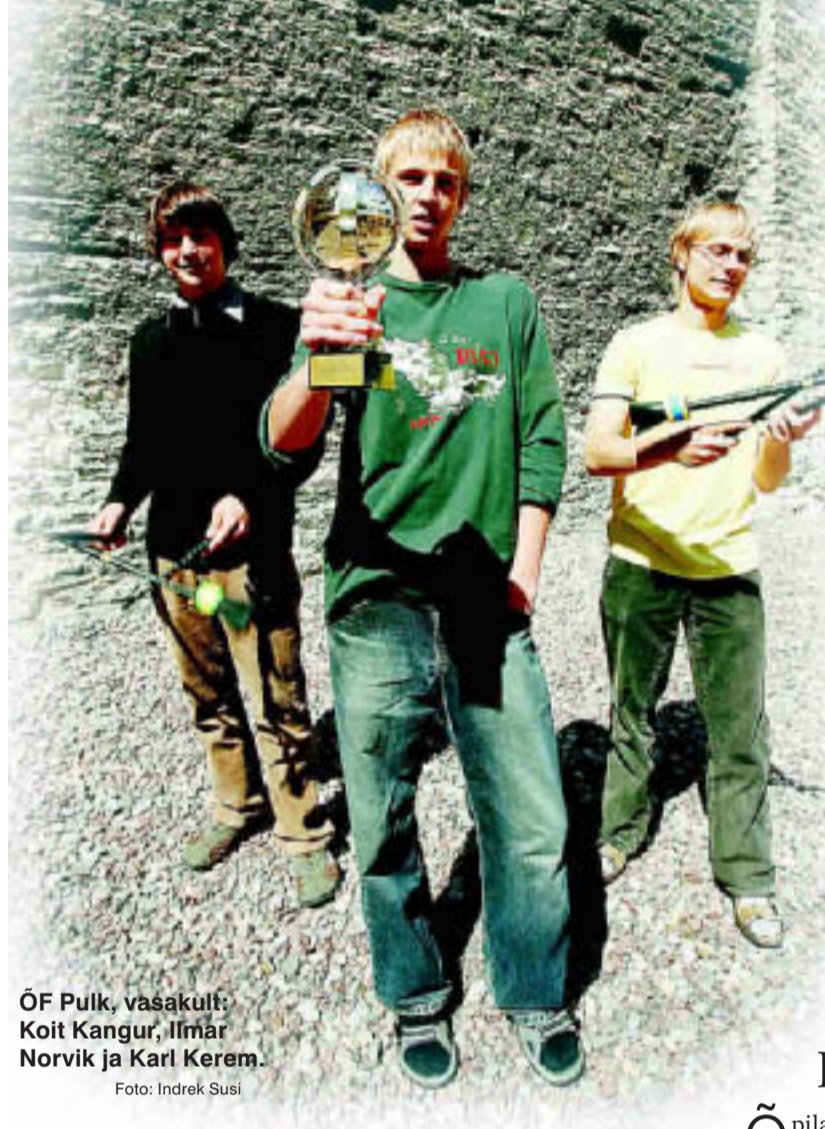
Äsja tehtud vahetõlget näitab, et ÕF Pulk on teinud ka Eesti õpilasfirmade kasumirekordi, ületades ülmenukat valemitega kaustikuid tootnud paari aasta tagust õpilasfirmat 4Poega, kellest on praeguseks välja kasvanud OÜ Realister.

ÕFi Pulk tegev- ja turundusjuht Karl Kerem ei ole üllatunud headest tulemustest, sest äriideega on tehtud palju tööd. Praeguseks on poisid palganud ühe sõbra tootmisse appi. "Müüme end pidevalt tühaks ega jõua piisavalt toota," selgitab Karl.

Karl leiab, et eraettevõtlus tagab ühiskonnas edu paremini kui palgatöö. Õpilasfirma kinnitas varasemad mõtted ettevõtlusest. Kõrghariduse plaanib ta omandada ehitusinsenerierialal ja lähtub arusaamast, et firmajuhiks ei pea tingimata õppima. Olulisem on teadmised ettevõtte tegevusvaldkonnast.

"Ideaalvariant on oma ettevõtte asutamine, mille suunas praegu püüdlengi," ütles Karl. Välismaale töölemineku plaane pole ta heietanud, sest leiab, et Eestis on edukam firmat teha kui välismaal. Aga välismaal õppimise plaane ta ei välista.

Ettevõtte finants- ja personalidirektor Ilmar Norvik ka-



ÕF Pulk, vasakult: Koit Kangur, Ilmar Norvik ja Karl Kerem.

Foto: Indrek Susi

vatseb pärast gümnaasiumi lõppu minna välismaale ülikooli õppima majandust, kuid mitte põhjalikult. Ilmar ei välista tulevikus ka palgatööd, sest leiab, et ettevõtlust ja palgatööd saab edukalt ühendada.

Tootmisdirektor Koit Kangur on ettevõtlusele mõelnud järjest enam. Oluliseks peab ta ettevõtte toimimise jälgimist seestpoolt. Tulevikku plaanib Koit siduda inseneri valdkonnaga, sest oma ettevõtte juhutamiseks üksnes äriteadmistest ei piisa.

” Eestis on edukam firmat teha kui välismaal.

Karl Kerem, ÕFi Pulk tegev- ja turundusdirektor

Junior Achievement Eesti büroo juhataja Epp Vodja sõnul on õpilasfirma Pulk fenomeniks nii-öelda ise müüv kaup. "Kui üks mängib, siis vähemalt kümme potentsiaalset ostjat vaatab pealt," ütles Vodja. Märkimisväärne on poiste müügiaktiivsus ja võimaluste maksimaalne ärakasutamine.

ÕF PULK PÜSTITAS ÕPILASFIRMADE KASUMIREKORDI

► 9 kuu majandustulemused, kroonides

müügitulu	74 720
tootmiskulud	-13 000
brutokasum	61 720
turustuskulud	-6 271
halduskulud	-3 587
kooli toetus ja auhinnarahad	2 785
kasum	54 647

prognoositav käiberentaablus 73,1%

Õpilasfirmas kolm töötajat

► õpilasfirma Pulk andmed

- **Asutati:** 14.09.2005
- **Asutajad:** Karl Kerem – tegevjuht, turundusjuht Ilmar Norvik – finantsjuht, personalijuht Koit Kangur – tootmisjuht
- **Asukoht:** Gustav Adolffi Gümnaasium, Suur-Kloostri 16, Tallinn
- **Juhendaja:** Riina Timmermann, GAG matemaatika ja majandusõpetuse õpetaja
- **Tegevusala:** osavusmängu "Viguripulgad" tootmine
- **Lisainfo:** www.pulk.ee

Allikas: ÕF Pulk

Poistest kuuleme õige pea

Õpilasfirmaga tegelemine on andnud poistele palju kogemusi suhtlemise, organiseerimise ja meeskonnatöö vallas.

Töö on sujunud rahumeelselt ilma suuremate lahkeldeta. Kõige suurem pluss nende puhul on täpsus ja konkreetsus, kõik otsused on läbi mõeldult tehtud.

Usun, et igaüks neist võiks proovida kätt oma firma juhtimises – kogemust ja läbilöögi tahet neil on. Võorkeeltega suudaksid nad konkureerida ka mujal maailmas Järgmisel aastal pühendu-



Riina Timmermann
õpilasfirma Pulk juhendaja

vad nad gümnaasiumi lõpetamisele. Firmaga tegelemine näitas hariduse tähtsust ettevõtte tegemisel, ilma selleta poleks võimalik hästi raha teenida.

Ma ei oska öelda, kas vigurpulkadel on pikemas perspektiivis tulevikku, kuid igal juhul hoian poistele põialt. Usun, et kuuleme nende saavutustest õige pea.

Anne-Mai säästab laagrimaksu noori treenides

mina ja raha

Tallinna külje all Suurupis elaval Anne-Mai kulub kõige rohkem raha transpordile ja kergejõustikule.

Triin Rebane

aripaev@aripaev.ee

18aastane Anne-Mai Angerjäv ei saa vanematelt iga kuu kindlat rahasummat, raha antakse vastavalt vajadusele. Kui vahel on vanematel hea tuju, siis saab ka boonust.

Suuremad summad kannavad vanemad Anne-Mai pangakontole, väiksemad antakse sularahas. Nii on kergem ja turvalisem arveldada. Anne-Mai ise eelistab sularaha, siis saab olla kindel, et tal on marsruut-takso jaoks peenraha.

Igal hommikul sõidab abiturient Anne-Mai kooli Pirita Majandusgümnaasiumisse. Vahel saab ta kooli ja tagasi isaga. Lisaks igapäevasele trans-

pordile kulub raha ka väljasõitudele sõpradega, mil bensiniraha tavaliselt omavahel ära jaotatakse.

Neiu hobiks on kergejõustik. Klubi toetab tema iga-aastast treeningmaksu. Küll aga neelavad raha võistlused ja treeninglaagrid. Ühel võistlusel kulub ligikaudu 200 krooni söögi ja sõidu peale. Laagris maksab üks päev 140 krooni.

Neiu annab noorematele treeningtunde ja saab selle võrra odavamalt läbi. Spordivarustusele kulub umbes 7000 krooni aastas, kui baasvarustus, nagu naelkingad, juba olemas on.

Hommikul ja õhtul sõõb Anne-Mai kodus, lõunal peamiselt koolis. Kuu söögiraha on ligikaudu 300 krooni. Neiu peab end säästlikuks

ning vaatab ka hindu. Vahel istub Anne-Mai sõpradega kohvikus või käib väljas, siis ostab ta kohvi ja maiustusi. Meelelahutusele kulub umbes 300 krooni kuus.

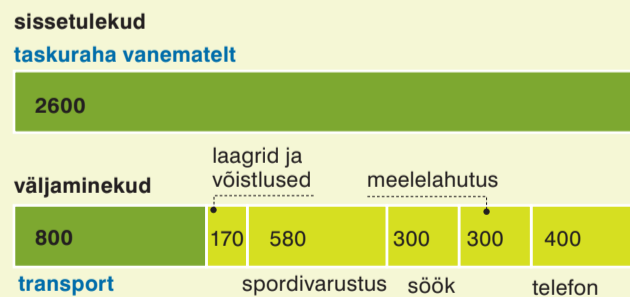
Riideid ostab Anne-Mai tavaliselt palju korraka, kuid harva, näiteks hooaja alguses. Raha läheb ka juuksurile ning vahel solaariumile. Tööl pole Anne-Mai käinud. Gümnaasiumi lõpp ja sport võtab kogu aja. Neiu lõpetab kooli hõbemedaliga.

Foto: Maris Ojasuu



ANNE-MAI RAHA KULUB SPORDILE

► Anne-Mai keskmised sissetulekud ja väljaminekud kuus, kroonides



Allikas: Anne-Mai Angerjäv

” Ostan palju riideid korraka, kuid harva. Näiteks hooaja alguses.

Anne-Mai Angerjäv, abiturient

Noored veebis!

Äp noorterubriik aadressil www.aripaev.ee/noored Loe ja kommenteeri. Ligipääs vaba!



mis toimub

Vaba aja infotelk
■ 2.-4. juunil on Tallinnas Harjumäel püsti noorte vaba aja veetmise infotelk. www.taninfo.ee

Noorteakna teabepäev
■ 6. juunil kell 15 Tartu LV kultuuriosakonna saalis. Teatada osalemissoovist. noorteaken.tartu.ee

konkursid

Animafilmi konkurs
■ Põnev Eesti üldhariduskoolide õpilaste animafilmi konkurs "Tagurpidi". Hindamine toimub kolmes vanusekategorias. Tähtpäev 31. oktoober 2006. www.koolielu.ee

Noorte suured teod
■ Tunnustusauhindadele saavad kõik esitada nominendi. Hinnatakse kahes kategoorias. Tähtpäev 17. november 2006. www.malev.ee

Noorte TV konkurs
■ Konkurs noortele osalemaks sügisest uue noorte TV saate valmimises. Kolm alakonkurssi: nime, reporteri ja uudisteklipi tegija leidmiseks. Tähtpäev 10. juuni 2006. www.taninfo.ee

üks küsimus

Kas tööandja on kohustatud maksma praktikandile töötasu?

Praktika tasu kokkuleppel

Üldjuhul toimub praktika eest tasumine õpilase ja praktikat pakkuva organisatsiooni kokkuleppel. Seega võib praktika toimuda kas tasu eest või ilma.

Praktika eest töötasu maksmine või selle suurus varieerub vastavalt tudengi tööleannetele, kompetentsile ja töötatud ajale.

Praktika raames on noorel hea võimalus rakendada õpitut ja panna end tööalasel proovile. Samuti jõuda töö suhtes selgusele, kas see vastab algsetele ootustele ja võimetele. Tööandja seisukohalt aga annab praktika hea ülevaate noore töötaja teadmistest ja oskustest. Meeldiva koostöö puhul ei välistata ka töösuhte jätkamist.

Jaaniika Topkin, TÜ Õigusinstituudi vilistlane



Vaata ka www.praktika.ee

toimetaja veerg

Ratas teeb valimistel
Savisaarele ära

Hommikuti tööle sõites kuulen Kuku raadiost linna-uudiseid, milles reeglina räägitakse muu hulgas ka linnapea Jüri Ratase tegemistest. Ja loomulikult – kas positiivses või ülipositiivses võtmes. Kevadhooaja enesereklaami kulminatsioon oli möödunud nädalal toimunud komejant, kus koos aselinnapeaga Itaalia turiste mängiti. Loomulikult pääseti sellega suuretraažilise päevalehe esikaanele ning rahvas arutab kangelasest tänaseni. Pole tähtis, kas pooldavalt või irooniliselt, aga peasi, et arutab.

» Pole tähtis, kas rahvas arutab Itaalia turistide mängimist pooldavalt või irooniliselt, peasi, et arutab.

Väga suure tõenäosusega kogub Tallinnas järgmistel valimistel kõige rohkem hääli mitte Edgar Savisaar, vaid Jüri Ratas. Savisaarel tuleb ministrina paratamatult tegelda ka küsimustega, mis kõigile tema pooldajale ei meeldi. Peale selle koondub ka valimisvõitluse teravik Savisaare

suunas (muidugi juhul, kui ta pole vahepeal presidendiks saanud). Ratasel on aga samal ajal aega rahulikult kivi kivi haaval oma populaarsuse vundamenti laduda.

Taolise positiivse mainekujunduse näide on tal koalitsioonipartnerilt eeskujuks lähedalt võtta. Selleks ei ole keegi muu kui välisminister Urmas Paet, kes produtseeris endast lakkamatult positiivseid uudiseid Nõmme linnaosa vanemana. Tollase nõmmekana mäletan, et meie pisitänava asfalteerimise kirjutas ta linnaosa lehes oma saavutuseks vähemalt kolmel korral.

Aga meetod töötas ning tulemuseks on see, et Paet on populaarseim poliitik Nõmmel, ning sama teed on mine-

mas ka Ratas. Kuna linnapea võimalused endale reklaami teha on linnaosa vanemast võrreldamatult suuremad, saab ta ka rohkem hääli. Ja erinevalt Savisaarest saab ta ilmselt küllalt palju hääli ka Keskerakonda neutraalselt suhtuvatelt kõhklejatelt.



Tõnis Oja
peatoimetaja asetäitja

nädala ilm

päike

Suurima tulu teenija oli õrnemast soost

■ Tiina Mõis oli 160 miljoni krooniga eelmise aasta suurim eraisikust tulumiljonär. Müüs Hansapanga aktsiad enda nimel, maksis maksud, ja oligi esimene! Lihtne.

Ergav kõrbepäike

■ Hansapank pakub eilsest Kesk-Aasia aktsiafondi: Türgemistan, Kõrgõzstan, Kasahstan. *Western*'ite kõrvale üks korralik *eastern* ka, menu peaks olema kindlustatud.

Kilovatt-tunni hind võib veidi langeda

■ Eesti Energia teatas (ettevaatavalt) oma tariifipoliitika korra eurole üleminekul: tariifid ümardatakse alla sajandiku eurosendi täpsuseni. Võit ei ole küll mega, aga pretseedendina väärt. Kes teab ainult, millal see euro tuleb.

äike

Ebaseaduslik boikott Tallinki laevadele

■ Tallink pole Soome meremeeste ja sadamatöölise ametiühingutele mitte ainult pind, vaid lausa palk silmas. Tõstku palke, ja kui soovivad, siis oma palku, keegi ei keela.

Pronksõduri ümber toimuv kui pronksiajast

■ Eestis on elu hea, palk tõuseb ja tööpuudus väheneb – kust võtta küll tasakaalustavaid negatiivseid emotsioone? Aitab ühe ürgkarja kogunemine teise ürgkarja vastu, mineviku sõjagirve väljakaevamine. Politsei toimetagu nad IQd mõõtma.

SMSide ja e-kirjade maksustamine

■ EL on haudunud välja järjekordse "geniaalse" mõtte: oma eelarve täitmiseks maksustada SMSid ja e-kirjad spets-maksuga. Ehk saaks kuidagi e-kirjadele maksumärgid, tempelmarkid, kirjalaki järele lõhnavad eritemplid peale lüüa...

Lammutame "omameeste"
huve kaitsvad kantsid

Äripäev paneb ette kaotada maavanema amet ning maavalitsuste tasand, see lükkaks uuesti käima ka haldusreformi.

Väikene Eesti riik on killustatud 15 tillukeseks vürstiriigiks – maakonnaks – ja see on toimetuse meelest ka maapiirkondade hädade peamine põhjus: maavalitsusest on saanud täiendav sõel maksuraha liikumisel riigikassast kohalikesse omavalitsustesse, seejuures jääb loomulikult osa rahast pidama ka sõelale endale.

Maavalitsused on minivalitsused väljaspool Tallinna – valitsust dubleerivad struktuurid, mille osakonnad on tillukesed ministereiumide koopiad. Eesti on liiga väike selleks, et ülal pidada selliseid topeltstruktuure. Ministereiumid saaksid samahästi hakkama nende ülesannetega, mis on maavalitsustel.

Maavanemate meelest jagavad ministereiumid raha ning toimetavad riigiametid maal omatahtsi – näiteks otustab maanteeamet teedeparandamise kohalikel arvamust küsimata. Viljandi maavanem Kalle Küttis on öelnud, et praegu on lootust raha saada maakondades vaid neil projektidel, millele võimupartei või mõne mõjuka huvigrupi toetus. See kõneleb maavalitsuste säi-

juhtkiri

litamise poolt. Samuti see, et regionaalareng toppab ja erisused maakondade vahel kasvavad järjest.

Regionaalminister Jaan Õunapuu tahab asja parandada sellega, et maavanematele mõjuvõimu juurde anda, et nii saab arvestada paremini kohalikke huve ning edendada regionaalpoliitikat.

Ent ka maakonnas liigub raha samamoodi sinna, kus "õigest" erakonnast juht ametis, ja veel väiksemas üksuses, vallas, niisamuti. Sellel on väga negatiivne tulem – sunderakonnastumine. Maaeliit – koolidirektorid, ettevõtjad – astub sellesse erakonda, kelle käes parasjagu rahajagamise hoovad.

15 maavalitsuse/maakonna vastu räägib ka see, et riigiasutusel juba koonduvad või ongi koondunud nelja regionaalsesse keskusesse – maksuja päästeamet, haigekassa jt. See ei ole tähendanud, et nelja keskusesse koonduvad ka kõik teenused – koolid, peaarstikeskused, tuletõrjekomandod jne. Need jäävad kohalikesse, juba väljakujunenud tõmbekeskustesse.

Maavanemaist on riigi käepikenduse asemel maal kujunenud kohalikud kunnid, kes sõltuvalt võimul olevaist era-

kondadest esindavad pigem kindla poliitilise jõu huve kohapeal. Sellist arvamust kinnitab mitmete selliste isikute saamine maavanemaks, kel pole ühtki muud silmapaistvat eelist teiste ees kui kindlasse erakonda kuulumine. Veel enam kinnitab toimetuse arvamust see, et tegemist pole ka mitte laitmatu mainega inimestega.

Saare maavanemaks sai reformierakondlane Raivo Kallas, Saaremaa endine keskkonnateenistuse juht, vaatamata sellele, et teda on aastaid saatnud korruptsiooniskandaalid. Näiteks neist vaid suurejooneline kinnisvaraäri koos Vilsandi rahvusparki bossi Arvo Kullaperega parteikaaslastest keskkonnaministri Heiki Kranichi võimuloleku ajal, ning "pahemale" kanditud miljonid kroonid regionaallaenu.

See ei ole ilmselgelt riigi huvides, et teda esindab maal inimene, kelle kohta kohalikud elanikud lihtsalt pätt ütlevad. Lammutame "omameeste" huve kaitsvad kantsid ja muudame vürstiriikide Eesti kodanike riigiks, kus on ka sõna otseses mõttes vaba turumajandus ja võrdsed konkurentsitingimused kõigile ettevõtjatele, mitte ainult kindla poliitilise jõuga seotud seltskonnale.

■ Loe ka uudist lk 3.

Äripäev 5 aastat tagasi

2. juuni 2001

Coca-Cola turgutab end kalja abil

Coca-Cola ostis ASilt Õsel ära oma vihaseima konkurendi, Linnuse Kalja kaubamärgi ning hakkab nüüd ise kalja tootma, kirjutab Äripäev viis aastat tagasi.

Viimase paari aastaga on kali saavutanud tarbijate seas suure populaarsuse, samas Coca-Cola jookide hiilgeaeg Eestis jääb mitme aasta taha. Coca-Cola jookide käes on praegu pool Eesti karastusjookide turust, 1998. aastal oli see protsent 60 ning päris tippajal lausa kolmveerand.

Coca-Cola Baltic Beverages Ltd turundusjuhi Aki Hirvoneni sõnul loodab ettevõtte Linnuse Kalja abil oma tuurua karastusjookides tõsta 60 protsendile. Alguses toodab kalja Coca-Colale Õsel, kuid sügisest lubab Coca hakata seda jooki tootma oma Tallinna tehases.

Hetkeseis: Tarbijad on aru saanud, et kali kiirmeetodil (süsihappegaas balloonist sisse) pole ikka õige kali. Kali tahab käärida.

nädala anekdoot

Hullumajas vaatavad patsiendid TVst ülekantavat Riigikogu infotundi. Pärast iga esinemist plaksutab üks patsient kätega põlvi ja hõikab rõõmsalt:

"Jumal tänatud, et ma hullumajas olen!"

Peaarst vaatab teda ja lausub raviarstile:

"Selle peaks nüüd küll vist välja kirjutama. Tundub olevat täiesti korras mõistusega!"

* * *

Riigikogulased omavahel:

"Pärast valimisi lähen pensionile ja lõpetan siis oma teise raamatu!"

"Oo, te siis kirjutate?!"

"Oh ei, ma ainult loen!"

* * *

Riigikogu kõnepuldil esineb üks ministritest:

"Lugupeetud rahvasaadikud, kas te saite aru, mida ma rääkisin?"

"Ei saanud, aga palun, ärge korrake!"

Sven Sester



VAJATAKSE KEEVITAJAID

AB OMEO on Oskarstromis (Rootsi) asuv firma, mis tegeleb täidistraatkeevitusega ning valmistab tugevast materjalist vastupidavaid konteineridetaile.

(Võimalik majutuse organiseerimine.)

Täpsema informatsiooni saamiseks võta ühendust:
John Lynhholm (+46) 35 17 42 80
E-post john@omeo.se
AB Omeo Mekanisk Verkstad
Box 108, 313 22 OSKARSTRÖM – ROOTSI

Koondame võlanõudeid

Maili Madrus'e (sündinud 16.08.1974. a, elukoht Tabasalu alevik),
OÜ Miliam Reisid ja OÜ Miliam Bussiremont vastu.

Info tel 626 2082, e-post kerli@cavere.ee.

MIKARE CRM
Sinu teadmine toimuvast

Tugiliin: 600 6000 crm.mikare.net

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine
Firma kätte 24H jooksul! Suur nimeväärtus!
www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

Valmisfirma (OÜ, AS) kätte 1 päevaga!
Äriühingud alates 5900 kr
Tõnismägi 3a
Tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

HANSA CONSULT
RAAMATUPIDAMINE
AASTAARUANDED
Tartu mnt 14, Tallinn
Tel 6616 417, 50 15 355
www.hansaconsult.ee

Kas Sina tahaksid



- neljatunnist tööpäeva?
- võimalust töötasu pidevalt suurendada (põhipalk + tulemuspalk)?
- väljaõpet ja tasuta koolitusi?
- võimalust ülisoodsalt sportida ja vaba aega veeta?
- hindamatuid müügitoekogemusi?
- võimalust teha karjääri väarikas ÄRIPÄEVA kontsernis?
- häid töökaaslasi ja mõnusat seltskonda?

Kui Su vastus on

JAH

siis ära raiska aega, vaid saada CV märgusõnaga "telefonimüük" hiljemalt 9. juunil 2006 aadressil Pärnu mnt 105, Tallinn 19094 või e-postiga liivi.kedelauk@aripaev.ee. Infot saad telefonil 667 0067, Liivi Kedelauk.

Äripäeva käsiraamatute müügieskond ootab SIND!

Kandideerimisel tulevad kasuks:

- kirjalik ja suuline emakeeleoskus
- algteadmised arvutist
- hea suhtlemisoskus
- valmidus kuuluda võimekasse müügieskonda

Väljaõpet alustame juuli viimasel nädalal.

Äripäeva peatoimetaja IGOR RÔTOV, väljaandja Äripäeva Kirjastuse AS
Aadress: Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195, (372) 667 0222, faks: (372) 667 0265, (372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee, WWW: http://www.aripaev.ee
TOIMETUS: e-post: aripaev@aripaev.ee, tel: (372) 667 0111, faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus: Väinu Rozental, vainu.rozentala@aripaev.ee
Korrespondent Washingtonis: Kertu Ruus, kertu.ruus@aripaev.ee
SEMINARID JA KÄSIRAAMATUD: tel: (372) 667 0207, faks: (372) 667 0290
REKLAMIOSSAKOND: e-post: reklaam@aripaev.ee, tel: (372) 667 0105, faks: (372) 667 0200
TELLIMINE JA LEVI: e-post: register@aripaev.ee, tel: (372) 667 0099, faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 2595 kr. Tellimine internetis www.aripaev.ee/tellimine. Trükk AS Kroonpress

Äripäev

Maksusüsteemi stabiilsus ja unikaalsus enne kõike

Muutes 1999. a Eesti ettevõtete tulumaksusüsteemi, ei osanud me aimata, et loomisel on unikaalne ja uuenduslik maksusüsteem, mille mõju majanduse arengule on nii ulatuslik. Usun, et see mõju on võrreldav Euroopa Liiduga liitumisega. Need kaks suurt saavutust on korduvalt teineteisega ristunud ja positiivset tulemust andnud. Nüüd ühtäkki on kuulda hääli, et just tulenevalt Euroopa nõudmistest tuleb meil ettevõtete tulumaksusüsteemi muuta. Õhus on ideid tulumaksu taastamisest küll 10, küll 15% tasemele.

Me ei saa sellega nõustuda juba seepärast, et keegi ei nõua meilt ettevõtete tulumaksusüsteemi muutmist. Juba liitumisläbirääkimistel sai selgeks, et kuigi meie maksusüsteem erineb Euroopa traditsioonidest, on see kooskõlas kõikide direktiividega, välja arvatud ühega. Eestile on antud ülemineku-aeg ema-tütärühingute direktiivi täielikuks kohaldamiseks ja seda ühe Euroopa kohutlahendi valguses, mis annab ka maksueksperдите jaoks üllatusliku tõlgenduse kinnipeetavale tulumaksule. Ainus, mida muutmata peame, on ema ja tütar-ettevõtete vaheliste dividendimaksuste maksustamine.

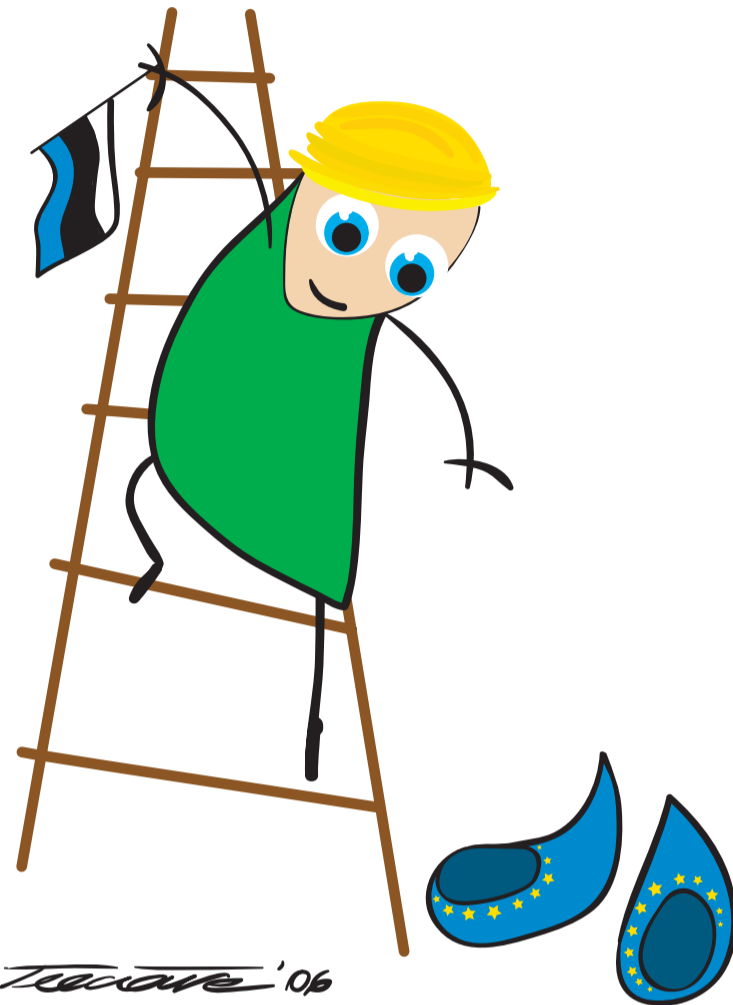
Mulle jääb arusaamatuks poliitiliste jõudude soov igaks juhaks Euroopa riikidele meeldida ja astuda neile sobivatesse kingadesse olukorras, kus tegelikult käib karm konkurents.

Kaubanduskoja ettepanek on säilitada olemasolev süsteem. Ema-tütärühingu direktiiviga arvestamine tähendab, et äriühingute puhul, milles enam kui 10% kuulub Euroopas asuvale ematettevõttele, ei saa tulumaksu kasumi jaotamisel (ematettevõttele) kinni pida. Võrdse kohtlemise tõttu tuleb sama kohaldada Eesti-siseste ema-tütärühingute vaheliste dividendide jaotusel. Maksustatakse füüsilisele isikule ja alla 10% osalusega juriidilisele isikule makstud dividendid.

Keegi ei saa Eesti ettevõtete tulu maksustamist nimetada illusoorseks. Illusoorisust on raske ette heita riigile, kelle ettevõtete tulumaks protsendina sisemajanduse kogutoodangust on enam kui kaks kord kõrgem Saksamaa vastavast näitajast.

Selline otsus tähendab küll väikest (0,75 miljardit krooni 2004. a numbrite põhjal) vähenemist riieelarves, kuid üldine majanduslik efekt korvab mitmekordselt selle võimaliku vähenemise. Nii juhtus ka pärast 2000. aastat. Kui maksulaekumisele lisada veel efekt, mida see muudatus töö kaasa ettevõtete majandustulemustes ning nende läbipaistvuses, siis on mul veel raskem mõista neid, kes tahavad kergelt alla anda ja süsteemist loobuda.

Muutmiskavades on täiesti kõrvale jäetud seaduse muutmise hind nii riigile kui ka ettevõtjatele. Maksustamis-



„Mulle jääb arusaamatuks poliitiliste jõudude soov igaks juhaks Euroopa riikidele meeldida ja astuda neile sobivatesse kingadesse olukorras, kus käib karm konkurents.“

himõtete muutmine toob kaasa finantsarvestuse muutused, mis tähendab miljoneid kroone kulu maksuametnike ja raamatupidajate koolitusele ning tarkvara ümberhäälestusele. Riigiga suhtlemine rõõvib ressursse – aega ja raha, mida ettevõtja saaks kasutada üldise heaolu kasvatamiseks.

Poliitikud ja ametnikud on nimetanud ohu, et meie välispartnerid – riigid, kellega Eestil on topeltmaksustamise vältimise lepingud, võivad muuta rahutuks. Et nad võivad tõlgendada Eesti süsteemi kui madala maksumääraga või null-määraga riiki.

Väärrib rõhutamisest, et viimaste Euroopa Kohtu eelotsustuste põhjal on liikmesriigid järeldamas, et püüdlust soodsaimale maksustamisele ei saa ELi sees keelata. Konstateeritakse, et neid püüdlusi tuleb aktsepteerida, kui teises liikmesriigis asuva ettevõtte tegevus on reaalne. Meil Eestis süsteemi säilitamise korral ettevõtted reaalselt tegutsevad.

Ma ei suuda ette kujutada ühtegi naaberriikide poliitikut, kes ütleb, et eestlased on olnud nende nutikamad ja neid peaks rahvusvaheliselt ründama. Sama raske on ette kujutada naaberriigi poliitikut, kes jätab oma riigi investorid olukorda, kus kahe riigi vahel puudub topeltmaksustamise vältimise leping. Rootsi puhul tähendaks see, et kaitseta jääks siia investeeritud 91 miljardit ja Soome puhul 32 miljardit krooni.

Topeltmaksustamise vältimise lepingute löögi alla sattumise tõenäosust on hinnatud nullilähedaseks ka eksper-

did naaberriikidest. Ja veel, ka praegu ei ole Eestil maksulepingud jõustunud kõigi ELi riikidega. Kordagi ei ole seetõttu kurdetud, et Luksemburgi (Küprose, Kreeka, Sloveenia või Slovakkia) ettevõtetele mingisuguseid topeltmaksustamise probleeme oleks.

Olulisima faktorina tuleb rõhutada meie ettevõtete tulumaksusüsteemi rahvusvaheliselt unikaalset, märgilist olemust. See on nii uuenduslik ja hea süsteem, et oleks imeks pandav, kui ta teistel valitsustel pinnuks silmas ei oleks.

Täna võime kindlad olla, et nii kodumaine kui ka välismaine investor, kuuldes, et Eestis on tulumaksusüsteem, mis ei maksusta tulu selle genereerimise hetkel, tunneb otsekohe sügavamalt huvi Eesti majanduskeskkonna vastu.

Võime kindlad olla, et kui meie ettevõtte tulumaks selle genereerimise hetkel on 10, 15 või mõni muu protsendipügal, siis oleme kohe võrdluses Läti, Venemaa, Iirimaa, Sloveenia või ükskõik millise atraktiivse investeerimispiirkonnaga ja kaotame selles võrdluses. Riia on Baltimaade pealinn, Soome pakub paremaid võimalusi ja toetusi teadusmahuka ettevõtluse edendamiseks, Venemaa tarbijaturg ja selle potentsiaal on kordades suurem, Dublinis räägivad kõik inglise keelt ning Balkanimaades on ilm lihtsalt ilusam.

Hoida stabiilsena ja arendada unikaalset majanduskeskkonda, selle kaudu kasvada maksubaasi ja üldist heaolu peaks olema iga Eesti arengust hooliva isiku, sh ka poliitiku eesmärk!

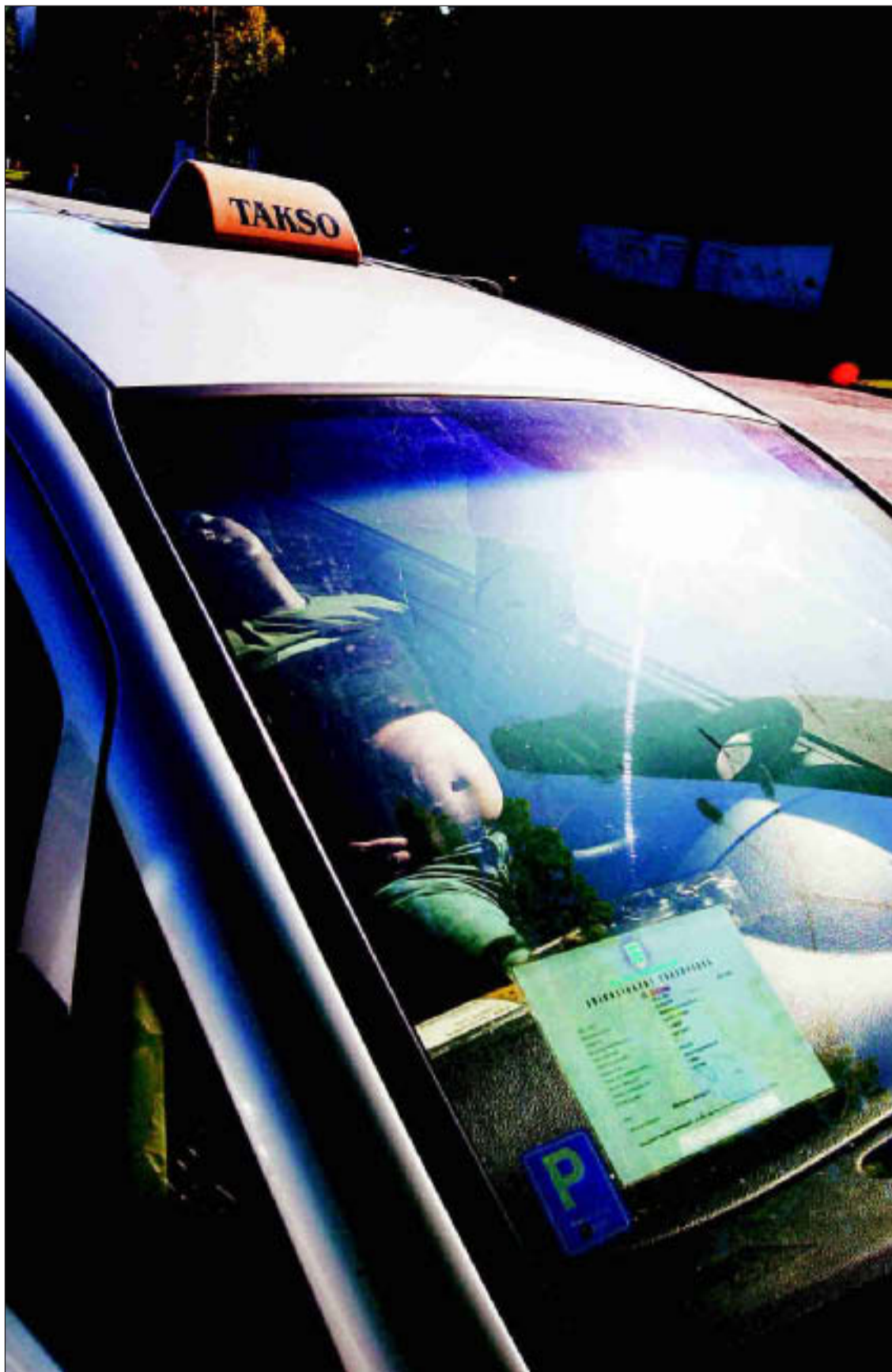


Toomas Luman
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees, ASI EE-Grupp juhatuse esimees

Rasked ajad taksojuhtidele

Viimasel nädalal on Tallinna taksojuhid raudsete pihtide vahele võetud. Nende tegevust on kontrollitud nii transpordiameti taksokomisjoni liikmed kui ka itaallasteks maskeerunud linnajuhid. 31 kontrollitud taksost 6-le vormistati trahv. Veel on menetluses 8 kaebust ja nende arv kasvab.

Andras Kralla
andras.kralla@aripaev.ee



Pildil väsinud taksojuht pühapäeva pärastlõunal väiksel puhkepausil.



Läänemaa ettevõtete TOPi

väljakuulutamise pidulik õhtu

toimub 6. juunil Uuemõisa mõisas,

Läänemaal, algusega kell 18.00.

Esinejatena võtavad osa

Paul-Eerik Rummo, Jüri Saar, Eiki Nestor ja Läänemaa ettevõtja Ago Soomre

Kohtumiseni Uuemõisas!

Auhindu annab üle siseminister **Kalle Laanet**

Hiiumaa ettevõtete TOPi

väljakuulutamise pidulik õhtu

toimub 7. juunil

Käina kultuurikeskuses

algusega kell 18.00.

Esinejatena võtavad osa

Paul-Eerik Rummo, Jüri Saar, Tõnis Lukas ja Hiiumaa ettevõtja Andrus Ilumets

Kohtumiseni Käinas!

Saaremaa ettevõtete TOPi

väljakuulutamise pidulik õhtu

toimub 8. juunil

Kuressaare raekojas

algusega kell 18.00.

Esinejatena võtavad osa

Jaanus Tamkivi, Jüri Saar, Mark Soosaar ja Saaremaa ettevõtja Tullio Liblik

Kohtumiseni Kuressaares!

Ürituse hind koos kaaslasega on 1290 krooni (km-ga 1522 krooni).
Lisainfo telefonil 667 0237 (Kersti Leppiksaar) ja www.aripaev.ee/seminar

Korraldaja:



Toetajad:





Tiina Möis
mullune suurim tuludeklareerija

„No ma pole küll maksuametilt miskit käepigistust saanud, kuid ilmselt polnud seda raske tuvastada, et just mina selle 160 miljonit krooni deklareerin.“

Äripäev, 01.06.2006.



Ain Kaalep
tõlkija ja poeet

„Raha pärast hakkasin luuletama ka.“

Eesti Ekspress, 01.06.2006.



õnne!

REEDE

Ivi Eenmaa 63
Võru linnapea



Karin Sepp 40
Nokia Eesti OÜ juhatuse liige

Tiit Hõbejärv 36
Infotark ASI juhatuse liige

LAUPÄEV

Mati Kaal 60
Tallinna Loomaiaia direktor

Toomas Määrits 40
Kaarsilla Kinnisvara OÜ juhatuse liige



Sulev Luiga 35
Arco Vara ASI juhatuse liige

PÜHAPÄEV

Lembit Vali 56
Eesti Energia ASI juhatuse liige

Heiki Hallik 38
Hallik ASI juhatuse esimees

Peeter Tiitson 35
Reval Auto ASI juhatuse esimees

Tiit Vanamõlder 33
Kiviõli Keemiatööstuse OÜ juhatuse liige



Elva veetee 11 kilomeetri pikkune esitlusmatk algas kolmapäeval Pulga paisjärve lähedalt, kokku on tee 50 kilomeetrit pikk ja sellel on 13 puhkekohta. Fotod: Väinu Rozental

Elva veetee matkamiseks valmis

Neli Lõuna-Eesti valda rajasid euroraha toel esimese avalike puhkekohtadega veetee - alates Hellenurmest kuni Kärevereneni on Elva jõe ääres kokku 13 puhkekohta, kus veematkad saavad varjualuses keha kinnitada või isegi ööbima jääda.

Väinu Rozental
vainu.rozental@aripaev.ee

Veetee eestvõtja, sihtasutuse Vapramäe-Vellavere-Vitipalu juhatuse esimehe Gea Järvela sõnul ei tea ta Eestis ühtki veetee, mis oleks asustatud avalike puhkekohtadega. „Küll aga on selline veetee rajatud Läti pikimale, Gauja (Koiva) jõe,“ täpsustab Järvela.

Kolmapäeva pärastlõunal koguneb Elva lähedal asuva Pulga paisjärve juurde poolsada kutsutut, et võtta ette 11 kilomeetri pikkune esitlusmatk. Elva jõe pervel ootab neid 26 kanuud. Paarkümmend minutit instruktaaži ja matkajad haaravad mõlade ning päästevestide järele.

Teiste seas ka regionaalminister, Tartu endine maavanem Jaan Õunapuu ja Tartu praegune maavanem Esta Tamm. Tamme ei heiduta Õunapuu

meenutus, et korra on ta Ahja jõel kanuutades vette sulpsatanud. Koostöö endise ja praeguse maavanema vahel sujub matka lõpuni väga hästi.

Ligi viiekümne kilomeetri pikkune Elva veetee läks maksma 1,9 miljonit krooni, millest 1,4 miljonit krooni saadi Phare programmist. Ülejäänud raha eraldasid sihtasutus Vapramäe-Vellavere-Vitipalu, veetee äärde jäävad omavalitsused, Riigimetsa Majandamise Keskus ja Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Suurem osa rahast kulub üheksa puhkekohta väljaehitamisele. Kõige kallimaks kujunes Elva jõe keskosas Mosinal asuva kahekorruselise matkamaja rekonstrueerimine. Jõesängi, kus vaja, puhastati talgute korras.

Gea Järvela sõnul oli neil juba seitse aastat tagasi sihtasutust luues unistust avada kunagi Elva jõgi ka veeturistidele. Seni on sihtasutus investeerinud umbes 3 miljonit krooni matkaradadesse, mis kulgevad Vapramäe ning Elva-Vitipalu maastikukaitsealal ja Vellavere looduskeskuses. Sihtasutuse asutajad on Valga maakonna Palupera vald, Tartu maakonna Nõo ja Konguta vald ning Elva linn, Tartu Maaspordi Liit ja kolm erasisikut.

„Meie eesmärk on suurendada siinsete elanike puhkamisvõimalusi ja meelitada piirkonda turiste,“ räägib Järvela. „Turistide teenindamisest võivad kohalikud ettevõtjad.“ Kui jalgsimatku korraldab sihtasutus ise, siis veematkad on jäetud koostööpartnerite õlule.

Üle Eesti matku korraldava seiklusmatkaklubi Toonus Pluss juhataja Toomas Uibo kinnitusele sobib Elva jõgi kanuutamakadeks hästi. „Meie kasutame Elva jõge kevadise suurvee ajal juba Otepääst alates,“ lausub Uibo ja lisab, et huvilised võivad Käreverest piki Emajõe ka kuni Tartuni mölada. Veematk Hellenurmest Tartusse kestab kolm-neli päeva.

Elva jõe ja Tartu-Valga maantee ristumiskohas Vapramäel eelmisel suvel avatud kalapüügi- ja toitluskoha Vapramäe Forell omanik Priit Randala ütleb, et veetee on tema äri- ja justkui lisaboonus. „Forellipüügikoht sai rajatud jõe äärde eelkõige looduskauhi koha tõttu,“ lausub Randala. „Veel parem, kui siit ka kanuutajad hakkavad mööda sõitma.“

Karjäär

Kuidas tekitada sünergiaid firma väärtuste ja töötaja väärtuste vahel?
Pro Konsultatsioonide juhtimiskonsultant Mait Raava.

Kuidas, miks ja millal teha karjääris kannapöördeid?
AT Treeningute juht ja treener Aira Tammemäe.

Diskussioon. Kuidas valida: kas meeskonna juht või iseenda peremees?
Arutlevad reklaamiagentuuri Zavod tegevdirektor Marek Reinaas ja ärikonsultant Indrek Saul.

Kuidas tekitada tööga rahulolu?
PE Konsulti juhataja professor Mare Teichmann.

Kuidas töötajal silm säramas hoida?
HR Outsourcingu juhataja Riina Rohelaan.

Kuidas õige hingamine aitab pingeid maandada?
Koolitusfirma Creates organisatsiooni-konsultant Kaupo Saue.

Kuidas töötajaid õnnelikuks teha?

Seminar toimub 15. juunil
Laulasmaa Resortis.

Laulasmaa Resort - Inspiration

Vaata ajakava www.aripaev.ee/seminar. Seminari hind enne 08.06.2006 registreerumist 2320 krooni (km-ga 2738 krooni). Hiljem registreerujatele 2900 krooni (km-ga 3422 krooni). Mitme osaleja registreerumisel ühest maksijaetevõttest kehtib soodustus 10%. Info telefonil 667 0237 Kersti Leppisaar.

Äripäev